

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (1996) 1988 GEGUŽĖ-MAY 24

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Trėmimai

Mūsų tauta – tremtinių tauta. Šitai patvirtina skaičiai: ir metų, ir nukentėjusiųjų. Jie žiaurūs, pilni neteisybių, kurios mus grūdina ir verčia nesutirpti didžiųjų kaimynų užkurtuose žaizduose. Su liūdesiu, bet ir ryžto skausmingu pajautimu minime trėmimus – 1941 metų birželio, 1948 metų gegužės. Ir dar daugelį kitų, nesuskaičiuojamų, kasdieninių ir nesibaigiančių, nors žmogaus teisių deklaracijos iškilmingai ir pakartotinai pasirašytos, vėliau palydėtos pasaulį mulkinančiais aiškinimais apie "vidaus reikalus". Esame ant tako. Ir tik todėl mus atėjūnai tremia, baudžia, prievartauja. Niekada nebuvo blogesni už tuos, kurie gyvena nuošaliame Europos kampelyje ar kalnų viršūnėse. O, rodos, tik mes vieni niekam nereikalingi blaškomi, taršomi šimtmečiais po didžiosios Lietuvos griuvimo. Trėmimai ne Stalino sugalvoti. Rusiškieji okupantai tuo pačiu Sibiru baudė knygnešius, laisvės kovotojus ir tautos šviesuolius. Tremtinių kolonos mirčiai iškeliavo ir po 1863 m. sukilimo. Vokietijos naciai rinko žmones nuo gatvių, trėmė darbus, varė į koncentracijos stovyklas, naikino šviesuolius patriotus.

TRĖMIMAI – okupacijų padarinys. Ne geriau ir dabar. Apstojo tik masiniai trėmimai – per daug jau viso pasaulio akių, susmeigtų į Kremliaus sienas. Bet trėmimai kaip bausmė liko ir kasdien praktikuojama. Sunku tikėti, kad visa tai kada nors pasikeis. Vis atsiras "laimingiausias" pasaulyje šalies "šmeižikų", vis bus neklaudų ir kitaip galvojančių. O jeigu jau ir režimas sušvelnėtų, jei, sakysime, ir santvarka iš esmės pasikeistų, vargu ar būtų galima laukti, kad okupantas trėmimų atsisakytų. Tie "tradiciniai" trėmimai okupantui labai naudingi, nes į ištremtųjų vietas atkeliami savieji. Ar gali būti geresni "mainai" kolonizacijos politikai vykdyti? Taigi, gilesniu požiūriu į visą šitą padėtį žvelgiant, vienintelis šviesulėlis matyti – tai valstybinė nepriklausomybė, be kurios mes liksime amžini tremtiniai.

UŽTAT minint tuos baisiuosius masinius trėmimus, užjauciant nekaltuosius sąžinės kalinius, stengiantis jiems padėti, keliant okupanto daromas mūsų tautai skriaudas, gal ne tiek reikėtų dejuoti, jieskoti supratimo ir užuojautų, kiek stiprinti ryžtą kantriai ir vieningai dirbti dėl nepriklausomos valstybės atstatymo. Didieji kaimynai niekada nebus mums draugai. Geriausiu atveju jie liks gudrūs išnaudotojai. Mūsų trijų milijonų tauta turi teisę į visišką savarankiškumą. Jokie kultūriniai bendradarbiavimai, jokios autonomijos mūsų neišgelbės. Kai kurie čionykščiai nuosprendžiai, kad okupuotoje Lietuvoje padėtis gerėjanti, dažnai tik silpnina ryžtingumą, ir prielaidos, kad laikas mums atneš tai, ko laukiame, tuo tarpu tėra naudingos okupantui. Mūsų tikslas – laisva ir nepriklausoma Lietuva. Šito atsisakyti reikėtų grįžti į tolimus baudžiavos laikus, kai po sunkių darbų nuvargę susėsdavo kaimynai ir nagrinėdavo klausimą: kažin kas mums būtų geriau – caras ar kaizeris? Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Staigmenos Kvebeko biudžete

Finansų ministerio G. Levesque paskelbtas naujasis Kvebeko biudžetas nustebino ne tik šios provincijos gyventojus, bet ir kitus kanadiečius, kuriuos vis dar slepia beveik nuolatinis tapęs mokesčių didinimas. Ontario finansų ministras R. Niksonas savajame turtingiausios provincijos biudžete mokesčius jos gyventojams padidino net \$1,3 milijono, susilaukdamas pikto protesto balsų. Daug kam atrodo, kad premjero D. Petersono vadovaujami liberalai, valdžion grįžę po kelių dešimtmečių, turėjo būti švelnesni už šią provinciją ilgai valdžiusius konservatorius, atitulusius nuo gyventojų poreikių. Deja, R. Niksonas taip nepasielgė: jis ne tik nesumažino valdžios išlaidų, bet ir drįso jas gerokai padidinti. Kitaip buvo pasielgta taip pat liberalo premjero R. Bourassos valdomame Kvebeke. Matyt, jis dar nėra užmiršęs skaudaus smūgio, kurį jam buvo atnešusi R. Levesque'o vadovautos separatistinės Kvebeko partijos pergalė. R. Bourassos grįžimas politikon ir vėl tapimas šios provincijos premjeru iš tikrųjų yra retai besitaikantis politinis priekšlaimas.

Naujasis biudžetas atskleidžia gilesnį žvilgsnį į Kvebeko

provincijos ateitį, nesiribodamas tik dabartimi. Tad neuostubta, kad finansų ministras G. Levesque ne tik nepadidino mokesčių, bet ir stengėsi juos sumažinti, nuo pajamų mokesčio atleisdamas vaikams duodamus priedus. Kvebekas pats surenka provincinį pajamų mokesį, pats tvarko finansinę paramą šeimoms, iš Kanados išdo susilaukdamas atitinkamo papildomo. Bene didžiausia staigmena tapo biudžeto įvedama vienkartinė valdžios parama šeimoms už gimusių kūdikius. Už pirmuosius du kūdikius tuoj pat bus gaudama po \$500, už visus kitus – po \$3.000, išmokamų per dvejus metus. Šią taktiką atnešė skandalingai sumažėjęs gimimų skaičius Kvebeko provincijoje. 1956 m. statistikoje kiekvienai gimdyvės amžiaus kvebekietei teko po 3,9 vaiko, o dabar tenka tik po 1,38 vaiko. Žemiausią gimimų skaičių Vakarų pasaulyje turi V. Vokietija, o Kvebekas užima antrąją vietą. Gimimų skaičius netgi nepadengia mirties atnešamo nuostolio. Dardėjimui žemyn sustabdyti kiekvienai gimdyvei moteriai reikia bent 2,1 vaiko.

Montrealio universiteto demografas J. Henripinas vien-

(Nukelta į 8-tą psl.)

LIETUVIŲ JAUNIMO ATSTOVAI su ministru pirmininku Baltiečių vakare parlamento rūmose 1988 metais gegužės 11 dieną Otavoje. Iš kairės: VYTAS ČUPLINSKAS, DAINA KALENDRAITĖ, min. pirm. BRIAN MULRONEY, MONIKA SPUDAITĖ, MIRGA ŠALTMIRAITĖ. Baltiečių federacijos pirmininkė JOANA KURAITĖ-LASINĖ įteikia parlamento nariui ANDREW WITER Kanados baltiečių federacijos garbės nario pažymėjimą

Nuotr. Janus Raudkivi

Kultūriniai mainai ir politika

EDITA NAZARAITE

Tautos ir valstybės, jeigu tarpusavyje nekarauja, tai prekiauja. Be to, vyksta ne tik materialinių vertybių pasikeitimas, bet ir dvasinių, t.y. kultūriniai mainai. Apsikeitimas kultūriniais laimėjimais praturtina abi suinteresuotas puses, ir paprastai nuskriausto tokiu atveju nebūna.

Kultūrinė cirkuliacija vyksta taip pat ir tarp tautos kamieno bei emigracijoje gyvenančios ir kuriančios jos dalies. Vieno pobūdžio tie mainai vyksta su laisvomis tėvynėmis, pvz. Prancūzija, Italija ir pan. Kitokie – su pusiau nelaisvomis, kaip Lenkija, Čekoslovakija ir t.t. O vėl skirtingi su valstybinės nepriklausomybės netekusiomis tėvynėmis, jų tarpe – ir mūsų Lietuva.

Lietuviai išeivijoje

Emigracijoje gyvenantys lietuviai nė kiek ne mažiau myli Lietuvą, negu ten pasilikusieji. Natūralus yra jų noras žinoti kuo daugiau apie kultūrinę gimtinės gyvenimą, apie ten kuriančius menininkus. Tuo ypač domisi emigracinė lietuvių inteligentija. Turbūt nėra tokio, kuris neskaitytų spaudos iš ok. Lietuvos. Išeivijos menininkai skaito "Literatūrą ir meną", "Kultūros barus", "Pergalę" ir kitą spaudą. Skaito Lietuvoje išleistas knygas, jei joms pavyksta pasiekti užjūrius.

Ar sovietinės Lietuvos inteligentai gali paskaityti emigracinę spaudą? – "Draugą", "Tėviškės žiburius", "Dirvą" arba bent jau "Akiračius"?

Ar gali skaityti emigracijoje išleistas knygas? Nebent tik giliame žiemos sapne... Tad kokie čia kultūriniai mainai, jei lietuvių emigrantai gali laisvai skaityti sovietinės Lietuvos spaudą, o jų broliams užjūrinės – nevalia! Taigi, gatvė su vienos krypties eismu. Beje, visa emigrantų spauda vienok pasiekia Lietuvos krantus, bet įstrina tarp keidžibistų kabinėtų sienų, nes antitarybinę spaudą teskaito asmenys, iki

kaulų čiulpų pirsidavę rusišką komunistų nešėjams. O paskui – duoda "atkirti" ideologiniam priešiui...

Štai ir vėl šių metų pirmame "Pergalės" numeryje pasirodė straipsnis "Kas bijo tautinės drausmės sargų", kuriame aišku, jog išeivijoje dar vis "tebemedžiojami" ir spaudoje kritikuojami dailininkai ir rašytojai už kultūrinę bendradarbiavimą su okupuotos tėvynės sovietinėmis institucijomis.

Beveik visuose ginčuose daug neaiškumų kyla, neaptarus pagrindinių sąvokų. Kultūriniai mainai ir kultūrinis bendradarbiavimas – du skirtingi dalykai. Kultūriniai mainai gali vykti ir tarp ideologiškai priešišku sistemų, tuo tarpu bendradarbiavimas su bendraminėiais, su draugais, siekiant kokio nors bendro tikslo.

Ilgai metai užsieniuose

Kai kurie inteligentijos išeiviai, ilgus metus išgyvenę demokratiškuose kraštuose, kasdien naudodamiesi tų šalių ainių krauju ir prakaitu iškotomis laisvėmis ir sukurta gerove, palengva pamiršta arba nesuvokia, kas tai yra okupuotas kraštas, kaip yra "saldus" gyventi diktatūrinėje santvarkoje, chroniškai nepritekluije, kultūrinėje nelaisvėje. Patogiai užsimiršę, vartoja vakarietiško komfortą tarsi savaime jiems sukurta privatumą, o svarbiausia – naudoja konstitucinėmis laisvėmis, kurios galiausiai net pradeda juos erzinti.

Šie žmonės staiga pasidaro labai "grynais" kūrėjais, kultūrininkais iki sielos gelmių; jų pasaulio centre – tik menas, sterilus, istorinių vėtrų nepajudinamas dramblio kaulo bokštas, o tokie proziški dalykai kaip politika jų nebedomina, t.y. jų nebedomina reali lietuvių tautos padėtis, Lietuvos tragedija, jos žmonių kančios ir ašaros. Jie praranda solidarumo su kenčiančiais jausmą, mokėjimą užjausti mažiau laimingą už save. Jiems patogiau

viso to nematyti, negirdėti, nes taip lengviau gyventi. Pripažinti okupaciją kaip neišvengiamą gimtosios žemės padėtį yra kur kas lengviau, nei priešintis tam visokiais galimais būdais, pagal išgales ir aplinkybes. Savo laisva valia, gyvendami laisvame krašte, okupanto įsigalėjimą toleruoja tik tie, kurie giliai savyje nešioja vergo sielą. O tokių emigracijoje, deja, ne vienas.

Dailė ir daina

Kas atidžiau seka kultūrinę cirkuliaciją tarp ok. Lietuvos ir išeivijos, nesunkiai pastebės, kad apsikietimas dailininkų parodomis arba dainininkais scenoje yra kur kas glotnesnis, nes čia daugmaž vyksta kultūriniai mainai, neapgaunant nė vienos pusės. Mat nei pavyks, nei daina neturi savyje tokio stipraus, žmonių sąmones veikiančio vidinio užtaiso, to "visuomeninio parako". Netgi ok. Lietuvos dailininkai ir muzikai turi daugiau išraiškos galimybių, mažiau kontroliuojami, negu rašytojai. Štai čia tas šuo ir pakastas. Kaip ir visoms diktatūroms, taip ir komunistų diktatūroms pavojingiausi kūrėjai – rašytojai! Ir carai trėmė savo poetus – ne dailininkus ir dainininkus – į "baltąją pragarą". Štai todėl ir išeivų rašytojų leidiniai ok. Lietuvoje susilaukia tokio šurmuliavimo abipus Atlanto. Nes čia jau jokių kultūrinių mainų nelieka, tik bendradarbiavimas. Su kuo ir vardan ko?

Leidyklų paskirtis

Lietuva – okupuotas kraštas, ir joks čia ne stebuklas, kad ir jos leidyklos – komunistinės valdžios institucijos, kurių tiesioginė paskirtis – per grožinius kūrinius skleisti marksistinę-komunistinę ideologiją, ne kokį kitokį, o tarybinį internacionalizmą, su šaknimis rauti iš žmonių sąmonės nacionalizmo "piktžolės". Visas šių leidyklų darbas tam, kad klesėtų ne kokia nors kita, o tik tarybinė Lietuva, mažoji didžiosios Rusijos sesuo.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SĄJUNGA KARIŲ ATITRAUKIMĄ IŠ AFGANISTANO pradėjo Ženevoje sutartu laiku – gegužės 15 d. Pirmąją 1.200 karių grupę sudarė Džalalabado bazės igula iš toli rytiniame Afganistane esančios vietovės. Savo kovos draugus Kabulo gatvėse su gėlėmis sutiko prosovietinio prez. Nadžibulos kariai, kurie dabar liks be sovietinės paramos. Su pasitraukiančiais sovietų kariais atsisveikino prez. Nadžibula, teigęs, kad jo kariai patys pajėgs susidoroti su mahometoniškais partizanais. Sovietų karininkai prasiitarė, kad jie Afganistane palieka bilijono dolerių vertės karinius įrenginius. Iš Kabulo buvo pradėta keilinė į Sovietų Sąjungos pasienio miestelį Termezą, prisibijant galimų partizanų puolimų. Vėliau paaiškėjo, kad partizanai iš-

vaziuojančių karių grupę apšaudė tik prie Kabulo ir kad ji be nuostolių pasiekė Termezą, kur grįžtančiuosius sutiko dūdų orkestras, uniformuoti pionieriai su gėlėmis, propagandinis plakatas "Sveiki, kariai internacionalistai, drąsiai atlikę savo pareigas!" Kelias į centrinę Termezą aikštę buvo papuostas sovietinėmis vėliavomis. Tačiau muzika, gėlės ir sveikinimai vis dėlto nepakeitė istorinio fakto, kad Afganistane buvo praleista pusdevintų metų sunkiose kovose ir namo grįžtama be pergalės. Maskvos televizija patvirtino ligi šiolinį vakariečių spėliojimą, kad Afganistane žuvo apie 15.000 sovietų karių. Ženevoje pasirašyta sutartis įpareigoja pusę karių atitraukti iki rugpjūčio 15 d., o visus kitus – iki 1989 m. vasario 15 d.

Neaiški ateitis

Prosovietinio prez. Nadžibulos režimo ateitis tebėra neaiški. Greičiausiai jo laukia beveik neišvengiamas pralaimėjimas. Partizanai neplanuoja nutraukti karo veiksmų ir nežada įsijungti koalicinėn vyriausyben. Jų daliniai jau baigia apsupti Džalalabado ir Kandaharo miestus. Iš Pakistano į Afganistano pasienį sunkvežimiais vežami ginklai bei kita karinė medžiaga. Sovietų pasitraukimą ir ginklų tiekimo sustabdymą abiem kovojančiom pusėm prižiūri 50 Jungtinių Tautų stebėtojų. Šią grupę sudaro ir dešimt šalių atsiųsti kariai, kurių eilėse yra ir penki kanadiečiai karininkai. Stebėtojai priims ir stengsis patikrinti skundus apie ginklų tiekimą, tačiau savo uždavinio turbūt negalės pilnai atlikti. Sovietų Sąjungai Jungtinių Tautų stebėtojų komandą Kabule paliko karių savo automobilių, bet jie neturi malūnsparnių nuskristi į tolimesnes Afganistano vietoves. Atrodo, tų stebėtojų veikla daugiausia ribosis Afganistano sostinėje Kabule ir Pakistano sostinėje Islamabadu.

Riausių rezultatai

Riausėmis pasibaigė š. m. vasario mėnesį Nagorno-Karabacho armėnų daugumos nutarimas šią Azerbaidžanui priklausantį sritį prijungti prie

Armėnijos. Kruvinos riaušės prieš armėnus tada azerbaidžaniečių buvo pradėtos vasario 27 d. Sumgaito vietovėje. Jose per tris dienas buvo nužudyti 26 armėnai ir 6 azerbaidžaniečiai. Maskva pagaliau prisipažino, kad iš tikrųjų tai buvo pogromas prieš armėnus. Teismo suole atsidūrė 80 asmenų. Praėjusią savaitę buvo praneštas pirmosios bylos rezultatas. Šaltkalvis T. Ismailovas už chuliganizmą ir žmogžudystę gavo 15 metų kalėjimo darbo stovykloje. Kruvinas riaušės Sumgaite sukėlė masinės demonstracijos Armėnijos sostinėje Jerevane, pritarusios Nagorno-Karabacho srities prisijungimui prie Armėnijos.

Atleido vadus

M. Gorbačiovas su kitais kompartijos vadais atsisakė armėnų daugumą turinčios Nagorno-Karabacho srities prijungimo prie Armėnijos. Matyt, buvo nuogastauta, kad tokio teritorinių tautinio pobūdžio reikalavimų gali kilti ir kitose respublikose. Naujos įtampos tarp Azerbaidžano ir Armėnijos atnešė vėl prasidėjusios demonstracijos. Azerbaidžano sostinėje Baku buvo protestuojama prieš šaltkalviui T. Ismailovui paskirtą 15 metų kalėjimo bausmę už armėnų žudymą Sumgaite. Tuo tarpu Armėnijos sostinėje Jerevane 200.000 gyventojų surengė taikias demonstracijas, vėl reikalaujančias Nagorno-Karabacho srities prijungimo. M. Gorbačiovas šį kartą reagojo Armėnijos ir Azerbaidžano kompartijos vadų pakeitimu. Armėnijos I sekr. K. Demičijana pakeitė S. Arutiniujanas, Azerbaidžano I sekr. K. Bagirova – A. Vazirovas. Pakeitimai padariusiuose posėdžiuose dalyvavo iš Maskvos atskirdę kompartijos ideologas J. Ligačevs.

Netikėti svečiai

Dešimties dienų viešnagė Izraeliu buvo atvykę 56 britai, kuriems prieš 40 metų teko būti anuometinės Palestinos policijos nariais. Viešnagė pradėta pamaldomis Šv. Jurgio katedroje Jeruzelėje. Grupės vardu kalbėjo S. Johnsonas, ku-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Trėmimai

Tragiškiausias lietuvių tautos istorijos laikotarpis

Kultūriniai mainai ir politika

Okupanto įsigalėjimą gali pakeisti tik vergiškos sielos

Romos krikščionybė Lietuvoje

Lietuvos ir Žemaitijos krikštai ir jo sunkumai

Sovietų pareikšimas Kanados parlamentui

Sovietai reikalauja pripažinti Baltijos valstybių prisijungimą

Nelauktas ir netiesioginis išpuolis

Asmeniniai užpuolimai neturėtų rasti vietos spaudoje

Baigė žemišką kelionę

A. a. Petro Šerno nekrologas

Žodžius pakeiskime darbais

Centrinė informacija ir profesionalų talka

Marija kalba pasauliui

Marijos apsiereikšimai ir jų tikėtinumai

Dilių varpas

Ir po daugelio metų tėviškės vaizdai yra gyvi

Iš Australijos meno padangės

Dailininkų Jolantos ir Jurgio Janavičių kūryba

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalui kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.

Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kultūriniai mainai ir politika

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ok Lietuvos leidyklos atsi- skaito Maskvos komunistams, o pirmiausia – saugumui už kiekvieną išnaudoto popieriaus centimetą ir už kiekvieną išspausdintą žodį. Nes iš žodžių sovietinė ideologija konstruoja savo gigantišką propagandos mašiną, o žodžio jėga diktatoriams gerai pažįstama, kartais – ir įbauginanti. Komunistinė demagogija – vienas tobuliausių ir veiksmingiausių būdų žmonių smegenims "plauti". Komunistai nė sekunde nepamiršta ideologinio karo, kurio bombos – žodžiai, sprogdinantys mintį.

Spausdintas žodis

Rusiškojo komunizmo ideologams spausdintas žodis pagal kovinį rangą yra antroje vietoje po "nenugalimosios tarybinės armijos". Jeigu neįsivaizduojamai gausi sovietų kariuomenė Kremliaus diktatoriams reikalinga ne tiek nuo išorės priešų apsiginti, kiek tvirtai "už gerkles" laikyti "draugišką" sovietinių tautų šeimą "tautų kalėjime", tai sovietinė literatūra, kokiom kalbom bebūtų spausdinama, turi labai panašius tikslus – įkalinti žmonių mintį į sovietinių dogmų celes. Išeivijos rašytojai, bendradarbiaujantys su sovietinėm leidyklom, panašėja į jaunuolius, iš didelės meilės Lietuvai susigalvojusius eiti tarnauti į sovietinę armiją, filosofuojant, kad ta armija, vienok, ne tik pavergia tėviškę, bet ir gina ją nuo galimų, tarkim, Lenkijos ar kitos Europos valstybės užpuolimų...

Tad dauguma emigracijoje gyvenančių rašytojų nenori bendradarbiauti su komunistinėmis leidyklomis, kuriant "šviesų, tarybinį Lietuvos rytojų" ir jos "tarybinę kultūrą". Šie rašytojai netoleruoja Lie-

tuvos okupacijos, nepritaria lietuvių literatūros sovietinimui, Didžiojo cenzūros inkvizitoriaus siautėjimui, luošinančiam plunksnos brolių mintį. Vienintėlis nebylus išeivijos rašytojų protestas – ignoruoti sovietinių leidėjų pasiūlymus. Kitų išraiškos galimybių nedaug. Tiesa, tėvynėje šie rašytojai praranda daug skaitytojų, tačiau negali iš gyvenimo tik imti, tenka ir prarasti. Be to, menas – ne data, šiene nepasimes. Ateis laikas ir jų kūriniams.

Tačiau išeivijoje yra dalis tokių inteligentų, kurie galvoja, jog gimtinės komunizmas mieldisnįs jau vien dėl to, kad yra lietuvišku veidu. Tie žmonės užmiršta, kad Kainas su Abeliu taip pat buvo broliais. Spausdindami savo kūrybą komunistų leidyklose, tiki, jog, naudodamiesi okupanto paslaugomis, kartu su "broliais lietuvišais" kuria sovietinės Lietuvos kultūrą. Nežinia, kaip su ta kultūra, bet į istorijos puslapius įsirašo, tik ne į pačius garbingiausius.

Suprantama, išeivijoje tie rašytojai tebegebiama, jie ir toliau akėja kultūros dirvą, niekas jų čia nekorė ir nešaudė nei sibiro įsiuntė. Komunistiniai susidorojimo metodai čia niekada nebuvo taikomi. Jų kūryba ir toliau tebevertinama, net premijuojama, nes jie yra geri menininkai. Kitas dalykas, kad politiškai jie yra neišprusę, už ką spaudoje viešai ir kritikuojami, nes tai – demokratijos metodai, kai visi gali viešai reikšti savo nuomonę aktualiais klausimais. Juo labiau – kritišką nuomonę, nes kritika ir savikritika – istorinis demokratijos variklis. Okup. Lietuva dabar gavo iš Maskvos instrukcijas viso to mokytis. Taigi sveiki, atvykę į pirmąją klasę!

A+ A

EUGENIJUI KRONUI

mirus,

visai KRONŲ šeimai ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Hamiltono lietuvių pensininkų namų "Rambynas" vadovybė

A+ A

EUGENIJUI KRONUI

mirus,

jo tėvus ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

O. V. Vasis

I. J. Beržinskai

N. Šalkauskienė

AR JAU ATIDAVEI SAVO AUKĄ

VIII TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI PAREMTI?

Jeigu dar neatidavei, tai prašome Jūsų aukos. Čekius rašyti ir juos siųsti sekančiu adresu:

**Tautinių šokių šventės lėšos,
1011 College Street,
Toronto, Ontario M6H 1A8**

Už aukas išduodame kvitus atleidimui nuo pajamų mokesčių. Visos aukos bus skelbiamos "Tėviškės žiburiuose".

Lėšoms telkti komisija Kanadoje

Romos krikščionybė Lietuvoje

Tautinė sąmonė, liaudies kalba, Bendrija, dvasininkija

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Senovinės lietuvių tikėjimas

Apie esmę šios pagonybės tikėjimo žinome mažai, kadan- gi krikščionių kronininkai mažai ir ne nuosekliai apie tai pranešdavo. Pirmiausia buvo garbinami gamtos dievai, kaip moteriški taip ir vyriški, iš kurių griausmo dievas Perkūnas labiausiai iškilo ir buvo panašus germanų dievui Thor. Šventyklų ir dievų atvaizdų nebuvo, bet šventi miškeliai ir šventi medžiai. Šventa buvo židinio ugnis, kuriai iki šių laikų lietuvių ūkininkų namuose teikiama ypatinga pagarba. Kaip gerai namų dvasiai priklausė nepavojinga žalia gyvatė – žaltys, kuris namuose turėjo savo garbingą vietą. Be to, viešpatavo mirusiųjų garbinimas. Buvo tikima, kad mirusiųjų vėlės per buvusių namų, medžiuose ar krūmuose prisilaiko ir saugo savo artimųjų turtą. Joms buvo padėtas maistas ir gėrimai. Aukos ir maldų apeigos buvo atliekamos žynių. Žynių grupei priklausė moterys, nebuvo jokios hierarchijos, jokių vyresniųjų, jokios centrinės šventovės.

Buvo garbinama gamta, ne- statė tikintiems jokių aukštų reikalavimų. Tikėjimas buvo tampaiai surištas su kasdieniniu gyvenimu ir lengvai su- prantamas. Tai gal paaiškina tą užkietėjimą, su kuriuo lietuviai, nežiūrint susidūrimo su ortodoksų krikščionybė, nežiūrint ordino siekimų patraukti juos prie savo tikėjimo, ir kai kurių misjonierių mėginimų, ypač pranciškonų, jie stipriai laikėsi savo pagonybės.

Jogailai siūloma Lenkijos karūna.

Pagonybės išnykimas nėra nuopelnas kokio nors iškilaus dvasiško "lietuvių apaštalo", bet gabių ir ateitį numatančių lenkų diplomatų, lietuvių kunigaikščių ir vokiečių pirklio iš Rygos, jau anksčiau minėto, Hanulo (Henicke). Šioje grupėje gimė drąsi idėja 1377 m., mirus didž. kunigaikščiui Algirdui. Jo sūnui sosto įpėdiniui, didž. kunigaikščiui Jogailai buvo pasiūlyta vokiškos lenkų kilmės karalaitės Jadvygos iš Anjou ranka ir lenkiška karūna, bet už tai turėjo ap- krikštyti visus pagonius lietu- vius ir reikalauti unijos Di- džioios kunigaikštystės su Lenkijos karalyste. Jadvyga, jau 1378 m. buvo formaliai ap- vesdinta, kaip penkiametė, su tik trim metais vyresniu už ją Habsburgiečių, Vilhelmu iš Steiermarko

Sužieduotuvės ir jungtuvės per procuram, taigi, nedaly- vaujant vaikams – sužadėti- niams, įvyko, kai Jadvygos tė- vas Liudvikas Didysis Lenkijos ir Vengrijos karalius dar gyve- no, o Jadvyga buvo vengriško

sosto įpėdinė. Dabar betgi at- rodė karalaitės jungtuvės su jaunesniu sūnumi hercogu Al- bertu III-ju, iš Steiermark, mažai naudingos. Kokią pagal- bą galėtų suteikti tolimo mažo krašto herzogas Lenkijos kara- lystei, turinčiai kivičius su to- toriais, lietuviais, vokiečių ordinu ir su Vengrija, ligi šiol buvusia sąjungininke? Vengri- ją, lenkų – vengrų unijos metu, karaliaus Kazimiero Didžiojo užkariautą turtingą raudoną Rusia, vėlyvesnę Galiciją su Przemysl, Lyovą ir Halicz, pa- siėmė sau. Šitame senos kultū- ros krašte žemesnio rango Len- kijos ponai turėjo jau dideles nuosavybes ir galėtų daugiau sulaukti, jei tik šis kraštas vėl lenkų karūnai atitektų. O tam reikėjo stipraus sąjungininko, juo galėjo būti Didysis Lietu- vos kunigaikštis, kurio valdy- mui plotas jau siekė raudonų Rutėnų ribą (lenkiškai Rus Czerwona). Tokia unija ir vo- kiečių ordiną užsachuotų, tik- riausiai turėta galvoje. Bet svarbiausio motyvo susijungi- mui, kaip tai ankstyvesnieji istorikai tvirtino, negalima išvesti nei iš tiesioginių pasek- mių, nei iš asmenų, kurie tą misiją paruošė.

Jogailos krikštas ir karūnavimas

Kaip ten bebūtų, Jogaila 1382 m. jėga prieš savo dėdę Kęstutį kovojo, po ilgų dery- bų 1385 m. rugpjūčio 14 d. pranešė, kad pasirošęs išpildyti sekančias sąlygas: priimti krikštą su visais kunigaikš- čiais ir tauta pagal Romos apeigas; grąžinti visus belais- vus; sumokėti Habsburgams 200.000 guldenų už neįsteigtą vedybų sutartį; įjungti visą didžiąją kunigaikštiją, įskai- tant daugelį vasalinių kuni- gaikštysčių; atkariauti Lenki- jos karalystę visas prarastas sritis savo jėga ir savo pini- gais.

Jogaila su savo didele svita patraukė į Krokuvą 1386 m. va- sario 12-18 d.d. Buvo apkrikš- tytas, gaudamas Wladislavo vardą; įvyko jungtuvės su ka- ralaite Jadvyga ir karūnavi- mas. Tuo buvo įkurta Jogailai- čių dinastija, kuri valdė Len- kiją iki 1572 metų ir protar- piais dar ir Bohemijos ir Veng- rijos sostus.

Sekanciais 1387 m. karalius ir didysis kunigaikštis išpil- dė antrą dalį savo pažadų. Va- sario 17 d. jis paskelbė, kad prie Vilniaus pilies jau ilgė- ni laiką esanti šventovė popie- žiaus pritarimu pakelta į ka- tedrą naujai steigiamai Vil- niaus vyskupijai, kurią jis dos- niai apdovanojo nuosavybėm, — net dalis Vilniaus miesto jai priklausė. Kovo 22 d. Vilniaus miestas gavo Magdeburgo teis- es, o Vogt Hanulo gavo didž. kunigaikščio pavaduotojo titū- lą. Po penkių dienų Jogaila iš-

leido potvarkį, draudžiantį vi- siems pavaldiniams tuoktis ne su krikščionimis, taip pat ir ne su ortodoksais, kol jie priims Romos katalikų tikėjimą. Tuo pat metu jis pastatė šventoves septyniose vietose, penkias arti Vilniaus, dvi prie Mins- ko ir Vitebsko, taigi jau nuo seno krikščioniškam, tik Rytų Bendrijos krašte.

Lietuvos krikšto sunkumai

Kaip vyko masiniai krikštai, mes nežinome, nėra iš tų laikų pranešimų. Rodos, Jan Dlu- gosz, žymiausias lenkų 15 š. is- torikas, skelbia, Jogaila asme- niškai mokęs savo tautiečius tikėjimo ir net juos asmeni- kai krikštijęs, bet jis rašo šimt- mečių vėliau ir jo tvirtinimas, kad galėtume buvusį pagoniš- ką kunigaikštį savo tautos apaštalu vadinti, skamba gana neįtikimais. Popiežius Urban VI 1388 m. balandžio 17 d. pas- kryrė Vilniaus vyskupu lenkų pranciškoną Andreas Jastrzebiec, buvusį nuo 1370 m. vys- kupu Serete, Moldavijoje. Tik antroje pusėje 1388 m. jis bu- vo įvestas Poznanės vyskupo Dobrogost į pareigas. Tuo pa- čiu metu buvo įsteigta kurija su dvylika kanauninkų.

Tik dabar galėjo prasidėti apkrikštijimas, kuris supran- tama, buvo surištas su dide- liais sunkumais. Tautos masės mokoje tik lietuviškai, iš Len- kijos ateina kunigai tik len- kiškai ir lotyniškai kalbėjo. Jie pirmiausia turėjo mokytis visiškai svetimos kalbos.

Vokiečių ordinas būtų galė- jęs padėti, pristatydamas jiems dvasiškis, kurie lietu- viams giminingą prūsų kalbą mokoje, bet apie tai nieko ne- rašoma. Bet tam buvo labai maža galimybė, kadangi ordi- nas į Krokuvos ir Poznanės krikšto atnešimą žiūrėjo su didžiausiu skepticizmu. Krikš- čionybės įsigalėjimas Lietuvo- je tęsėsi daugelį dešimtmečių. Visiškai pagoniška pasiliko Žemaitija, kuri į Vilniaus vys- kupijos jurisdikciją neįėjo. Ši sritis priklausė Vytauto val- džiai, Jogailos pusbroliui. Kės- tučio sūnui, kuris kovoje dėl didžiosios kunigaikštijos pa- rodė nepaprastą lankstumą, tai jungdamasis su ordinu prieš savo pusbrolius, tai su jais prieš ordina. Kai jis 1398 m. Sallinwerder sutartimi or- dinui atidavė Žemaitiją ir užsi- tikrino ordino paramą prieš to- torius, Žemaitija ir toliau liko visiškai pagoniška. Or- dinas iš savo pusės nieko ne- darė. Tik 1411 m., po pirmos Torno taikos, kai ji vėl prie Lietuvos sugrįžo, krikštijimas prasidėjo.

Žemaičių krikštas

Konstancijos sinode ordinas dėl savo neveiklos ir kovų prieš lietuvių buvo stipriai apkaltintas. Apie 60 naujai pa- krikštytų Žemaitijos gyventojų sinode 1415 m. pabaigoje parodė kaip ordinas neteisin- gai elgėsi. Ordino apsigynimas buvo labai silpnas. Rezultate 1416 m. rugpjūčio 11 d. sino- das nutarė įsteigti Žemaitijo- je vyskupiją ir imtis priemo- nių dėl galutinio krikščiony- bės įvedimo. Tai įvykdyti tu- rėjo arkivyskupas Johannes iš Lembergo ir Vilniaus vysku- pas Petrus. Jie 1417 m. rudenį įsteigė vyskupiją Žemaitijoje neįymioje vietovėje Medinin- kuose, šiaurėje nuo Tauragės, kuri vėliau buvo prijungta prie taip pat nežymios Varnių vietovės. Pirmutiniu vyskupu buvo Matthias iš Vilniaus, apie kurį sakoma, kad jis buvo lietuvių kilmės (origine Lyt- wanus). Apie labai suintensy- vintą krikštą pagonišku žemai- čių turime net vokiečių prane- šimą, kurį Ragainės komtū- ras vokiečių ordino aukščiau- siam magistrui Michael Kuech- meister 1417 m. rašė: "Pirk- lys iš Lietuvos, kuris Kaune gyvena, pats tą matė".

Lietuviams Romos kataliky- bė ilgą laiką buvo nuostolinga, kadangi vadovaujantys atsto- vai buvo lenkai, kurie arba visai nemokėjo lietuvių kal- bos arba labai silpnai, arba jie priklausė sulenkėjusiems kilmingiesiems, kurie, tiesa, puoselėjo Lietuvos Didžiosios kunigaikštijos patriotizmą ir didžiavosi jos tautybių įvai- rumu, bet savo tautos kalbą jau seniai buvo pamiršę.

(Nukelta į 6-tą psl.)

A+ A

EDUARDUI VENGRIUI

mirus,

tėveliams BRONIUI ir ONUTEI, broliui RAMUČIUI ir artimiesiems liūdesio valandoje reiškiamė nuoširdžiau- sią užuojautą –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

A+ A

JULIUI KASPERAVIČIUI

mirus Venezueloj,

jo žmoną MALVINĄ, dukrą ROMUTĘ, vaikaite ir vaikaičius bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

Augustinas ir Irena Navickai

A+ A

Lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios kuratoriui

PETRUI ŠERNUI

mirus, žmoną ERIKĄ ir vaikus GYTĮ, ALDONĄ, IRENĄ, VALENTINĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Lietuviai reformatai ir reformatų kolegija

Brangiam vyrui ir tėveliui

PETRUI ŠERNUI

mirus,

žmoną ERIKĄ, dukteris – ALDONĄ ŠVARCIENĘ, IRENĄ MEIKLEJOHN, sūnus – GYTĮ ir VALEN- TINĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

Vanda Šepetienė ir šeima

A+ A

PETRUI ŠERNUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną ERIKĄ, dukras – ALDONĄ ir IRENĄ, sū- nus – GYTĮ ir VALENTINĄ, jų šeimas bei vaikaičius skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto skautininkų-kių ramovė

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

P A D Ė K A

1988 metų balandžio 17 dieną mirė

a. a. POVILAS BARANAUSKAS.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už maldas prie karsto ir Mišias šventovėje, o taip pat kitiems Tėvams pranciškonams už visus religinius patarnavimus ir velionies lankymą ligoninėje.

Nuoširdi padėka solistui V. Verikaičiui už giedojo- mą bei vargonavimą per laidotuvių pamaldas.

Esame dėkingi visiems atsiuntusiems gėles, už- prašiusiems Mišias už velionį, aukojusiems "Tėviškės žiburiams", pareiškusiems užuojautą žodžiu ar per spaudą, lankiusiems velionį ligoninėje ir laidotuvių namuose, dalyvavusiems laidotuvėse ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Visų parodyta užuojauta liks mūsų širdyse.

Sesuo Zuzana, Antanas ir Nijolė Pušinskai

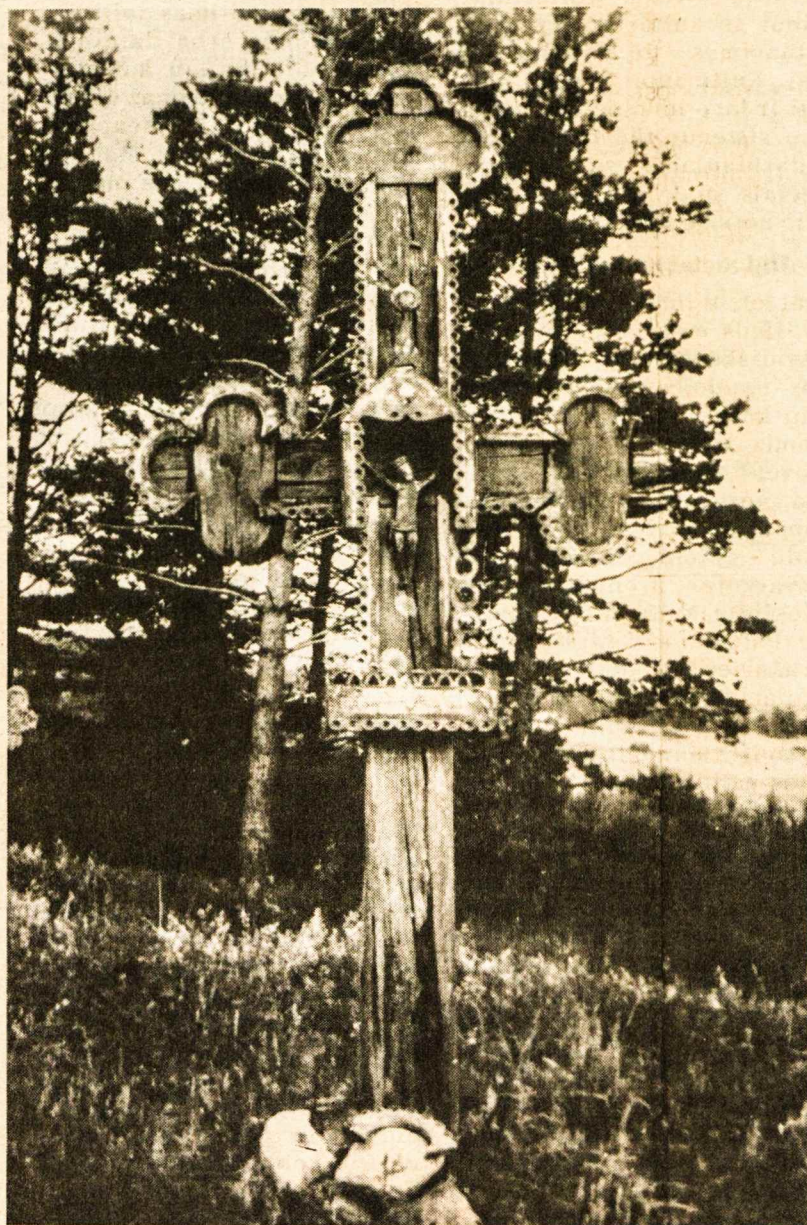
Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projek- tus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Lietuvos pakeles kryžius Nasrėnų kaime, Kretingos rajone

Sovietų pareiškimai Kanados parlamente

Nepasitenkinimas dėl Baltijos valstybių inkorporacijos nepripažinimo. Reikalauja teisti karo nusikaltėlius

J. V. DANYS

1987 m. Kanados vyriausybė įsteigė nuolatinį žmogaus teisių komitetą (ŽTK). Jau keletą metų įvairios etninės ir kitos grupės įtaigojo vyriausybę tai padaryti. Anksčiau, daugiausia prieš Helsinkio akto (HA) konferencijas, būdavo sudaromos laikinos "ad hoc" parlamentinės komisijos, kurių veikla ribojosi vienu klausimu, pvz. HA žmogaus teisių konferencija Otavoje, HA visuotinis konferencijos Madride ir Vienoje.

Nuolatinis komitetas (Standing Committee) yra parlamento sistemos dalis ir turi parlamentines teises. HA konferencijose nuolatos iškyla žmogaus teisių pažeidimas Sov. Sąjungoje ir jos satelitinuose kraštuose. Bet žmogaus teisių pažeidimas vyksta ir daugely pasaulio kraštų, todėl šis komitetas domisi ir jais, jei tai liečia Kanadą, jos piliečius ar įsipareigojimus tarptautinėse institucijose. Žinoma, domisi jais ir pačioje Kanadoje.

ŽTK komitetas laiks nuo laiko turi posėdžius, kuriuose suinteresuoti asmenys ir organizacijos gali pateikti savo pareiškimus ir liudyti žodžiu. Vienoje tokioje sesijoje, 1987. VI. 4, dalyvavo šios organizacijos: Kanados Lietuvių Bendruomenė, Kanados vengrų federacija, Ukrainiečių Kanados federacija, Kanados ukrainiečių komiteto informacijos tarnyba, Ukrainiečių katalikų draugija ir Tarpreliginė grupė. Jų atstovai davė parodymus apie žmogaus teisių pažeidimus anapus "geležinės uždangos".

ŽTK komitetas 1987. XII. 15 paskvietė ir sovietų ambasadą pasisakyti tais klausimais. Iš sovietų ambasados dalyvavo A. P. Makarov, ministeris-patėjas, A. A. Choupin, pirmas sekretorius, ir I. V. Labonov, spaudos atache. Tai buvo pirmas atvejis, kad sovietų oficialūs pareigūnai dalyvavo viešuose (atviruose spaudai) parlamentiniuose apklausinėjimuose.

Agresyvi įžanga

A. P. Makarov savo pareiškimą pradėjo protestu prieš išsireiškimą "geležinė uždanga" vartojimą. Tai esąs įžeidimas, rodantis pasenusį galvojimą ir priešišką nusistatymą. Pagal Makarov 1987. VI. 4 apklausinėjimų sesijoje antisovietinių organizacijų atstovai naudojo primityvią urvinio žmogaus terminologiją. Tai buvo iliuzijas praradusių emigrantų antisovietinė retorika, specialiai iškreipianti žmogaus teisių padėtį Sov. Sąjungoje, ir patenkintų gavusių progą su tepti Sov. Sąjungą.

Išvardino vardais ir kai kuriuos asmenis, kaip ukrainietį, kuris pareiškė, kad labai mažas skaičius gauna vizas giminių aplankymui ar išvažiavimui; žydų atstovą dėl pasakymo, kad 400,000 žydų nori iš Sov. Sąjungos išvažiuoti, kai pagal sovietų ministerijos žinias tokių yra tik 1,000. Nurodė, kad Gorbačiovas Vašingtone pareiškė, jog tik 22 asmenys Sov. Sąjungoje yra įkalinti dėl žmogaus teisių ir tik 220 "refuznikams" (tai taikoma žydams) neduota leidimo išvykti.

Įžanginėje dalyje buvo paliestos ir Baltijos valstybės

ir kritikuota ŽTK komiteto veikla. "Kaip matyti iš jūsų komiteto veiklos, jūs apsiribojate nedaugeliu žmogaus teisių klausimų, kaip asmens laisvės išvykti (iš krašto) ar kai kuriomis religinėmis problemomis, ar Baltijos respublikų nepripažinimu kaip Sov. Sąjungos dalies, ar abejojimu "glasnost" ir "perestroika" procesu ir panašiai."

Griežti pasiūlymai

A. P. Makarov komitetui pateikė šešis pasiūlymus (jis juos vadino konstruktyviais), kai kurie skamba kaip reikalavimai.

Pirmame pasiūlyme prašoma Kanados vyriausybę paremti sovietų siūlomą žmogaus teisių konferenciją Maskvoje. Antrame pasiūlyme pataria ŽTK komitetui (Kanados) įvesti į savo sudėtį specialistą iš Sov. Sąjungos, ar iš delegacijos atsilankančios Kanadoje. Trečias pasiūlymas sako: "Mes tvirtai tikime, kad nekonstruktivus, nedraugiškas nusistatymas dėl sovietų Baltijos respublikų inkorporavimo Sov. Sąjungon nepripažinimo turi būti pakeistas, taip kad šis erzinantis dalykas dviejų kraštų santykiuose būtų visam laikui pašalintas".

Ketvirtame pasiūlyme sako, kad sovietai pasirodę padėti rinkti įrodymus prieš karo nusikaltėlius, ir dar laukia, kad Kanada išpildys savo pasižadėjimus juos nubausti.

Penktame pasiūlyme tikimasi, kad Kanados parlamento narių ir valdžios pareigūnų pritarimas ar parama antisovietinėms organizacijoms bus sustabdyta. Šeštame pasiūlyme pageidaujama, kad sovietinių diplomų pripažinimui būtų surastas sprendimas.

Trijuose pasiūlymuose puolamos etninės ir baltiečių grupės ir jų organizacijos, nors čia išskirti klausimai nebuvo nei šių apklausinėjimų liudijimų programoje, nei apilai šio Kanados parlamento komiteto programoje. Atrodo, sovietai pasinaudojo netikėta proga įrašyti šiuos išpuolius į Kanados parlamento oficialius protokolus.

Sovietų oficialūs pareigūnai išskėdė du klausimus, kurie tiesiogiai liečia mus ir ypač sunkioje padėtyje esančius konsulatų reikalus, į kuriuos reikia atkreipti rimtą dėmesį. Sovietai nuolatos reiškė nepasitenkinimą Baltijos valstybių konsulatais, bet tai yra pirmas atsitikimas, kad tai įrašoma į oficialius protokolus parlamentinio komiteto, kuris yra oficialus patariamasis organas vyriausybei.

Sovietų pareigūnai pakartojo spaudimą, kad sustiprintų karo nusikaltėlių įieškojimą ir teismą. Iš tikrųjų Kanados vyriausybė jau yra atsiskaičius kai kurių anksčiau padarytų pasižadėjimų. Jau tyliai pasirašė sutartį su sovietais dėl jų pagalbos renkant įrodymus prieš apkaltintuosius. Jei bus pasirašyta ekstradicijos (kalčinamojo perdavimo) sutartis su sovietais (ką jau padarė su kai kuriais kitais kraštais), tai Kanadoje padėtis bus tokia pati kaip Amerikoje.

Kanados Baltijos valstybių inkorporacijos nepripažinimo simboliais yra tų trijų valstybių garbės konsulai Kanadoje. Baltijos konsulų padėtis

Kanadoje per paskutinius trejus metus susilpnėjo. Vienintelis įrašytas į oficialius diplomatų sąrašus pagal įsienėjimo principą yra Lietuvos garbės konsulas. Sovietų pareigūnai pareiškė, kad nėra jokio pateisinimo, kad Baltijos konsulai yra įrašomi į diplomatinis sąrašus.

Mūsų konsulato Kanadoje ateitis kelia susirūpinimą ne tik dėl politinių sąlygų sunkėjimų, bet ir mūsų pačių savitarpio istorinių intrigų dėl diplomatinės tarnybos. Savo laiku diplomatinės tarnybos nesutikimas pasijungti VLIKui pokariniais metais buvo tikslus ir pratęsė jos egzistenciją; visos egzilinės vyriausybės nustojo savo diplomatų.

Atrodo, kad politinės partijos ir grupės, esančios už Kanados ribų, nori savo tikslams pasinaudoti esama netikra statine konsulat Kanadoje būkle ir aplinkiniais keliais praveisti savo kandidatą. Kanados užsienio reikalų ministerijos pareigūnai baltiečiams yra aiškiai pasakę, kad naujai skiriamas asmuo turi turėti pritarimą iš to krašto vadovaujančių organizacijų ir daugumos tos etninės grupės žmonių.

Inkorporacija ir konsulatai

Apklausinejimų metu Makarov stipriai pasisakė ir dėl Baltijos valstybių inkorporacijos nepripažinimo ir esamų garbės konsulų. Pacituosime dalį vieno jo pareiškimo.

"Leiskite man dabar trumpai pasisakyti kitiems klausimais, kuriuos jus esate diskutavę savo komitete. Jūsų posėdžiuose pakartotinai buvo keliama klausimai apie nepripažinimą, kad Baltijos sovietų respublikos yra integralinė (neatskiriama) sovietų tautų federacijos dalis. Mes tai apgaliaustume ir laikome atviru Helsinkio akto pažeidimu, kuris numato: "Dalyvaujančios valstybės paisyti kiekvienos dalyvaujančios valstybės teritorinę neliečiamybę, ir susilaikyti nuo bet kurio veiksmo prieš teritorinę neliečiamybę, politinę nepriklausomybę, ar (valstybinį) vientisumą bet kurios dalyvaujančios valstybės". Todėl mes nematome, kad galima pateisinti bet kokią diplomatinio sąrašo reviziją ir įrašyti Baltijos srityje neegzistuojančių buržuazinių valstybių taip vadinamus konsulus. Mes tęsime pasipriešinimą, jei tokios idėjos bus pasiūlytos, ir mes tikime, kad Kanada iš savo pusės, įskaitant parlamentą, rimtai klausys mūsų argumentų".

Po II D. karo taikos ir karo baigimo sutartis nebuvo pasirašyta, nes sovietai nevykdė ankstyvesnių pasižadėjimų. Po trisdešimties metų 1975 m. pasirašytas Helsinkio aktas, kurio pilnas pavadinimas yra "Europos saugumo ir kooperacijos konferencija". Juo siekiama šalinti Europoje karo pavojų, bendradarbiauti ekonominėje-technologinėje srityje ir užtikrinti žmogaus teisių apsaugą. Susitarta šaukti periodines konferencijas, sekti progresą tose srityse. Helsinkio aktas yra siekimų deklaracija, bet ne sutartis, todėl faktiškai neįpareigojanti.

Helsinkio akte yra prieštaraujančių paragrafų ir neaiškių išsireiškimų, todėl jo aiškinimas gali būti įvairus. Sovietai ir jų blokas teigia, kad HA patvirtino pokarines sienas pagal principą III *Sienų neliečiamumas* ir principą IV — *Valstybių teritorinis neliečiamumas*, kurių ištraukas citavo Makarov.

Principas VIII — *Tautų lygios teisės ir laisvas apsisprendimas* pripažįsta suverenumą ir nepriklausomos valstybės teisę. Kadangi Lietuva buvo jėga okupuota, tai legaliai principas IV negalioja. Mums palankios Vakarų valstybės, nurodydamos tą VIII principą, pripažįsta Baltijos valstybės teisę į suverenumą. Deja, svarstant HA Baltijos valstybės buvo visiškai išjungtos ir akte neminimos, nors prieš karą buvo pilnaties suvereninės Europos valstybės.

Kanados finansų ministeris MICHAEL WILSON ir Baltiečių federacijos pirmininkė JOANA KURAITĖ-LASIENĖ baltiečių vakare Otavoje

Tuo pat po šių apklausinėjimų "Southam News" žurnalistas Jonathan Manthorpe parašė "Ottawa Citizen" dienraštyje gana nepalankų straipsnį apie Baltijos valstybių konsulus. Straipsnio antraštė "Canada's 'Baltic Consuls' (kabutės žurnalisto) Have Created a Rift With USSR" (Kanados "baltiečių konsulai" kelia nesutarimus su Sovietų Sąjunga) ir jame cituoja iš Kanados užsienio reikalų ministerijos gautą informaciją, kuri anksčiau buvo viešai neskelbtina, rašyta užsienio reikalų ministerijos pareigūnų patarimuose ministeriui Joe Clark, prieš vykstant jam į Maskvą 1985 m. Ji skamba taip:

"Nors Kanados vyriausybė niekad nepripažino de jure priverstinės Baltijos valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, visa eilė Kanados vyriausybių tiksliai nepasakydavo ką praktikoje jos galvoja šiuo reikalu, linkdamos palaikyti status quo, kad nesulauktų nepramatytų pasekmių Kanados su Sovietų Sąjunga santykių svarbiuose reikaluose, kaip jėgų prekyba ir šeimoms narių sujungimas".

Žurnalistas rašo, kad Sovietų Sąjunga laiko garbės konsulų egzistavimą kaip Sov. Sąjungos įžeidimą, nežiūrint ar jie yra, ar nėra įrašyti į diplomatinį sąrašą ir dėl jų nuolat reikšdavo protestus. 1972 m. Kanados vyriausybė pradėjo keisti savo politiką. Kai estų garbės konsulas mirė, jo pakeitimas Ilmar Hensoo nebuvo įrašytas į diplomatinį sąrašą. Tuometinio užsienio reikalų ministerio Sharp rašte buvo rašoma, kad "nėra prieštaravimo" Hensoo paskyrimui, ir "jis prisiima šį titulą suprantant, kad jokio ofi-

cialaus pripažinimo nebus siekiama".

1985 m. rašte ministeriui Clark sakoma, kad "jokio išbraukimo ir jokio atgal-įrašymo" politika yra vis dar peržiūrima. Bet nevykdyti atgal-įrašymo yra laikomasi, nes "manoma, kad sovietų 'atsiskaitytinės' priemonės gali būti per didelės dėl tokio grynai simbolinio akto, ypač jei tai būtų šeimų sujungimo srityje".

Žurnalistas pastebi, kad šis reikalas yra buvęs beveik nuolatinėje peržiūroje, daugiausia dėl baltiečių grupių intensyvios veiklos (lobbying) šiuo klausimu. Laikomasi tarp užsienio ir vidaus politikos reikalavimų kompromiso, matyt tikintis, kad ši problema savaime išsispres.

Vienas būdas spręsti tokią "problema" yra praktikuojamas Anglijos, būtent, numirus diplomatinės tarnybos nariui, naujas netvirtinamas (JVD). Taip nepriklausomos Latvijos pasiuntinybės rūmai Londone tebėra, bet... nėra jokio pareigūno.

Kai taip sunku pateikti į didžiąją spaudą apie nepriklausomas Lietuvos reikalus, nuostabu, kad jau po poros dienų po apklausinėjimų pasirodė reportažas cituojantis šaltinius, prie kurių yra sunku prieiti. Ar nenorima įtaigoti viešąją opinią, kad Baltijos valstybių konsulai yra nereikalingas sovietų dirginimas.

Kai dvidešimts penkerius metus nebuvo Lietuvos konsulate pasikeitimų, daug kam neaišku, kaip garbės konsulai skiriami ir tvirtinami ir kokios jų politinės bei visuomeninės pareigos ir teisės, todėl verta pažvelgti į praeitį, dabartį ir ateitį. Bet tai jau kitame straipsnyje.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo narius ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"**

Marlin Travel

Mielai patarnaujame parūpindami viešbučius, keliones lėktuvais ir traukiniais, slidinėjimų išvykas, grupines ar savarankiškas keliones, atostogas vilose, kelionių draudimus ir t.t.

Visais kelių reikalais skambinkite

Raimundui Valadkai tel. 279-4235 (vakarais) arba tel. 231-1061, 2959 Bloor St. W., prie Regent treats you royally!

Regent Holidays

Marlin Travel Marlin Travel

PL IV-sis KULTŪROS KONGRESAS

1988 m. birželio 24-27 d.d.

Toronte, Kanadoje

Birželio 24, penktadienį:

8.00 v.v. — **LITERATŪROS VAKARAS**
Bickford Park High School, 777 Bloor St. W.

Birželio 25, šeštadienį:

9.30 v.r. — **PL IV Kultūros kongreso atidarymas**
10.00 v.r. — 5.00 v.v. **Paskaita, sekcijų svarstybos**
Loew's Westbury Hotel, 475 Yonge Street
7.30 v.v. — **Putino drama "VALDOVAS"**
Los Angeles lietuvių dramos sambūris, režisuoja Petras Maželis, Central Technical School, 724 Bathurst St.

Birželio 26, sekmadienį:

10.30 v.r. — **PAMALDOS** Lietuvos Kankinių šventovėje, 494 Isabella Avenue, Mississauga, Ontario
12.30 v.p.p. — 5.00 v.v. **Sekcijų svarstybos** Anapilio salėje, 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario
8.00 v.v. — **KONCERTAS** McMillan Theatre, Edward Johnson Blvdg., University of Toronto, Bloor Street ir Avenue Road.

Birželio 27, pirmadienį:

8.30 v.r. — **Sekcijų svarstybos**
5.00 v.v. — **PL IV Kultūros kongreso uždarymas**
Loew's Westbury Hotel
8.00 v.v. — **POKYLIS**
Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St.

PL IV kultūros kongreso svarstybos

BIRŽELIO 25, ŠEŠTADIENI

11.00 v.r. Šeima — lietuviškumo stiprybė sekcijos svarstyboms vadovaus Irena Lukoševičienė (Montrealis). Dalyvaus Aldona Lingertaitienė (Bostonas) — "Jauna šeima"; Kęstutis Slotkus (Kolumbija) — "Izoluita — toli nuo lietuviškų centrų šeima"; Livija Juodišūtė-Pollock (Solon, Ohio) — "Mišri šeima"; Danutė Baltutienė (Australija) — "Suaugusių vaikų turinti šeima" ir seselė Ignė Marijūtė (Putnam) — "Vadovė, dirbanti su vaikais ir jaunimu". Visi pranešimų dalyviai turi magistro ar tolygus mokslo laipsnius.

2.00 v.p.p. Literatūros sekcijos svarstyboms vadovaus dr. Rimvydas Šilbajoris, Ohio valstybinio universiteto slavistikos studijų katedros vedėjas ir profesorius. Diskusijose dalyvaus Vytautas Jonynas, literatūros kritikas (Montrealis); Liūtas Mockūnas, inžinierius (Čikaga); dr. Henrikas Nagys, poetas (Montrealis), ir Vincas Natkevičius, lietuvių literatūros istorikas, kritikas (Vokietija).

3.30 v.p.p. Teatro sekcijos svarstyboms vadovaus Jurgis Blekaitis, aktorius, režisierius, poetas (Laurel, Maryland). Diskusijose dalyvaus Arūnas Čiuberkis, teatro, kino filmų bei televizijos aktorius (Njujorkas); Rasa Kazlienė (Rasa Allan), teatro, filmų bei televizijos aktorė (Njujorkas); Elena Dauguvietytė-Kudabienė, aktorė, režisierė (Hamiltonas), ir dr. Kostas Ostrauskas, dramaturgas, literatūros istorikas ir kritikas (Media, Pensilvanija).

Visos šeštadienio sekcijų svarstybos vyks Loew's Westbury viesbutyje.

BIRŽELIO 26, SEKMADIENI

12.30 v.p.p. Religijos reikšmės tautiniam išlikimui sekcijos svarstyboms vadovaus dr. Gediminas Kijauskas, SJ, Klivlando lietuvių Dievo Motinos parapijos klebonas. Diskusijose dalyvaus docentas Vytautas Skuodis (Čikaga), kun. Kęstutis Trimakas (Čikaga) ir dr. Algis Norvila (Čikaga).

2.00 v.p.p. Meno sekcijos svarstyboms vadovaus dr. Kęstutis P. Zygas, Arizonos valstybinio universiteto architektūros istorijos ir teorijos profesorius. Dalyvaus dailininkas Narūnas Bukauskas (Brukllynas) — "Menas iš studento perspektyvos"; dailėtyrininkė Viktorija Kašubaitė-Matranga (Oak Park, IL) — "Dabartinės problemos išeivijos dailės veikloje"; meno rinkėjas Narceizs Priekšaidis (Sveicarija) — "Lietuviai dailininkai Vakarų Europoje"; menininkas Jurgis Račkus (Torontas) — "Color and Form Society veikla Kanadoje"; dailėtyrininkė Daiva Skuodytė (Čikaga) — "Dailės kūrimo ir kritikos padėtis pokarinėje Lietuvoje" ir dailininkė Elena Urbaitytė (Wantagh, NY) — "Dailininkų pasirinkimai, galimybės ir galvosūkiai išeivijoje".

Visos sekmadienio sekcijų svarstybos vyks Anapilio salėje.

BIRŽELIO 27, PIRMADIENI

8.30 v.r. Spaudos ir radio sekcijos svarstyboms vadovaus Aušra Liulevičienė, "Draugo" šeštadienio kultūrinio priedo redaktorė (Čikaga). Dalyvaus Jonas Varcius, Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkas (Torontas) — "Leidėjų, redaktorių, bendradarbių ir skaitytojų santykiai"; kun. Juozas Vaišnys, SJ, redaktorius "Laiklai lietuviams" (Čikaga) — "Spaudos ir radio kalba"; Edvardas Tuskenis (Čikaga) — "Jaunimo kelias į spaudą"; dr. Zenonas Rekašius (Glenview, IL) — "Lietuva išeivijos spaudoje"; Romas Kezys, "Laisvės žiburio" radio programos vedėjas (Bayside, NY) — "Radio rūpesčiai"; Raimundas Lapas, radio programos vedėjas (Čikaga) — "Radio laidų ateitis — likimas ar praeikimas"; dr. Vytautas Dambava (Venezuela) — "Radio ir spaudos komunikacija svetimauciams".

10.00 v.r. Lituanistikos sekcijoje bus trys referentai. Dr. Antanas Klimas, Ročesterio universiteto profesorius (Rochester, NY), kalbės tema "Šiandieninės lietuvių kalbos problemos". Dr. Jonas Račkus, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro direktorius (Čikaga), kalbės tema "Kultūrinio vertybių išlaikymas". Dr. Bronius Vaskelis, Iliojaus universiteto Čikagoje lietuvių kalbos ir literatūros profesorius, lituanistikos katedros vedėjas, kalbės tema "Lituanistikos katedros dabartis ir ateitis".

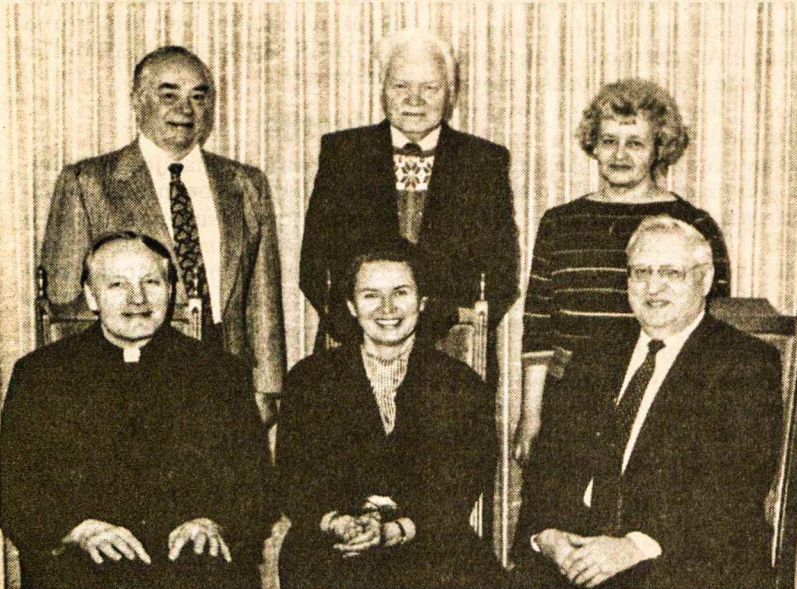
1.30 v.p.p. Tautodailės (sodžiaus dailės) sekcijos svarstyboms vadovaus dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošiūčiai (Kingston, Ont.). Dalyvaus dr. Genovaitė Kazokienė (Tasmanija), Aldona Veselkienė (Kanada) — "Vaizdajuostės reikalingumas ir panaudojimas lietuvių tautodailės kūrybai".

3.00 v.p.p. Svarstyboms "Išeivijos ir tautos kūrybos sankryžoje" vadovaus dr. Vytautas Vardys, Oklahomos universiteto politinių mokslų departamento vedėjas ir profesorius (Norman, Oklahoma). Diskusijose dalyvaus dr. Juozas Kazickas, ekonomistas (Njujorkas); dr. Rasa Mažeikaitė, istorikė (Torontas), ir dr. Pranas Zundė, Georgia Institute of Technology informacijos ir kompiuterių mokslų profesorius (Atlanta, Georgia).

Ši sekcija bus baigiama PL IV kultūros kongreso svarstybių dalis. Čia bus bandoma "Išsiaiškinti išeivijos ir tautos kamieno kultūrinio vertybių pasikeitimo galimybes" (IV-jo kultūros kongreso tikslai).

Visos pirmadienio svarstybos vyks Loew's Westbury viesbutyje. PL IV kultūros kongreso svarstybose dalyvaus visų kartų atstovai. Jauniausias 22 metų amžiaus ir vyriausias 81 metų. Sekcijų diskusijų dalyvių sąrašas gali padidėti, nes iš keleto kviestų dar negauta atsakymų. Muzikos sekcijos svarstybių dalyvių sudėtis bus paskelbta atskirai.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti IV kultūros kongrese.

PL IV kultūros kongreso programos komisija. Sėdi iš kairės: kun. G. Kijauskas, SJ, pirmininkė M. Lenkauskienė, koordinatė Pr. Joga. Stovi: J. Stempūžis, V. Mariūnas, N. Kersnauskaitė. Trūksta išdėdinto J. Kazlausko

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MADINGA „ŠILAGĖLĖ“

Didelę paklausą universalinėje Kauno „Merkurijaus“ parduotuvėje turi madingos moteriškos suknelės, sijonai ir švarakai, siūti „Šilagėlės“ kooperatyve, kuriam patalpas parūpino Kauno „Drobės“ gamybinis vilnos susivienijimas. „Šilagėlėje“ dirba pensininkės, ne viena dešimtį metų praleidusi Kauno siuvimo įmonėse. „Drobė“ jas aprūpina savo audžiamų medžiagų atraižomis.

ATVIRI KRITIKOS ŽODŽIAI

Balandžio 4 d. Vilniuje įvyksiamie Lietuvos rašytojų sąjungos pirminės partinės organizacijos susirinkime buvo svarstomas klausimas „Literatūra ir nacionalumo bei internacionalumo problemos“. Susirinkimą įvadinio žodžiu pradėjo tos partinės organizacijos sekr. R. Gudaitis, atvirų kritikos žodžių savo pranešime pažėrė rašytojas Vytautas Bubnys. Diskusijoje pasisakė Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. A. Maldonis, prozininkai J. Avyžius, K. Mikelininkas, V. Petkevičius, S. Šaltenis, poetai ir kritikai V. Daunys, V. Rubavičius, literatūros kritikai A. Krasnovas, V. Kubilius, A. Guščius, vertėjas Z. Džavachišvilis. Savaitraštis „Literatūra ir menas“ sutrumptintą V. Bubnio pranešimo tekstą paskelbė balandžio 16 d. laidoje. V. Bubnys pirmiausia priėmė ramų lietuvių ir kitų tautų gyvenimą Lietuvoje ne taip senais priekario laikais: „Niekas nekaltėjo nei apie sovinišumą, nei apie nacionalizmą, nei apie internacionalizmą. Visi tiesiog gyveno šalia ir dirbo, nuolat susitikdami, bendrai šventės švėsdami, kalbėdamiesi apie viską, tik neagituodami viens kito, kad reikia stiprinti draugystę. Taigi taip ar panašiai buvo nuo seno, nuo senų laikų. Tačiau grįžkim į mūsų laikus ir bent akies kampeliu dirstelėkim, kaip atsitiko, kad vienos tautos žmogus atsuko šautuvą prieš kitos tautos žmogų. Šiandien giliai partiškai įvertinta stalininė politika, kuri grubiai pažeidė nacionalinių santykių klausimą, siurksčiausiai būdais iškraipė socialistinio teisingumo principus, pamynė demokratiją, tautų teises...“

TRĖMIMAI Į SIBIRĄ

Primines Lietuvos įjungimą Sovietų Sąjungonai stalinizmo „suklestėjimo“ metu, V. Bubnys neužmiršta ir trėmimų į Sibirą: „Dėtos viltys, ir staiga pirmas smūgis, kaip sakoma iš pasulų — 1941 metų birželio vidurio masiniai trėmimai. Kas sudarinėjo deportuojamųjų — vyrų, moterų, senų, vaikų — sąrašus ir kas juos pasirašinėjo, šiaandien nežinoma, tačiau visi žinom, kokios buvo to antihumaniško akto pasekmės fašistinės okupacijos metais ir po karo. O kaip tautų draugystės šaknis kapojo pokario nauji trėmimai ir klasių kova, istorinių paminklų naikinimas?...“ Naujo požiūrio reikalauja ir V. Bubnio kolektyvinė sąjauja pavadintas pokarinės Lietuvos sukolchozinimas. Esą istorikai šiandien pakalba apie

„baltas dėmes“ istorijos puslapiuose. Pasak V. Bubnio, daugelis tų istorijos dėmių yra ne baltos, o kruvinos. Stalinas taipgi įvedė tautų bei kalbų „susiliejimo“ teoriją, kuri ir dabar tebėra neatmesta: „Ta 'teorija' turėjo pradžingų padarinių — į jaunas galvas buvo kalamas abejingumas viskam, kas nacionalu: savo gimtajai kalbai, istorijai, kultūrai. Iš mokyklų programų buvo išstumtos respublikų tautų istorijos, susilpnėjo nacionalinių kalbų dėstymas ir išvis dėmesys nacionalinėms kalboms...“ Lietuvos istorija vidurinėse mokyklose ir dabar lieka tik priedėliu prie Sovietų Sąjungos istorijos: „Labai paviršutiniškai su Lietuvos istorija numatoma supažindinti mokinius penktose klasėse — per 17 pamokų nuo seniausių laikų ligi šių dienų, o devintose klasėse — per 68 pamokas. Vyrėnės klasėse Lietuvos istorija jau visai nedėstoma, tik dvyliktoje klasėje numatoma pakartoti (kartoti dvejus metus nesimokius).“ Jeigu tokia programa bus patvirtinta, giliau savo tautos istorijos mokinsys ir ateityje nepažins. O kaip mokyklose dėstoma Lietuvos geografija? Tai irgi visiškai apleista patriotinio auklėjimo sritis...“

SKRIAUDŽIA GIMTĄJĄ KALBĄ

Jau Sovietų Sąjungos rašytojų valdyba yra pasisakiusi prieš dvikalbes mokyklas arba per ankstyvą darželinukų mokymą rusų kalbos. Šiai minčiai pritaria ir V. Bubnys: „Nuo pat mažens vaikas turi susidaryti kuo tvirtesnį gimtosios kalbos žodyną, privalo išmokti gimtąją kalbą reikšti savo mintis. Šiandien daugelis mokytojų skundžiasi, kad į pirmas klases atėję vaikai painioja lietuviškus ir rusiškus žodžius, gimtosios kalbos atgarsų yra be galo ribotos. (...) Ta pačia proga norisi pasakyti, kad šiandien kalbos kultūra kasdieniniame bendravime yra smarkiai smukusi. Net aukštąsias mokyklas baigusių specialistų kalba taip užteršta svetimybėmis, kad prieš šiuos mūsų mokyklos paruoštus inteligentus P. Cvirkos Frankas Krikas su savo amerikoniškais gerokai jau nublanksta. Aukštosiiose mokyklose techniškių disciplinų (ir ne tik jų!) studentai gauna vadovėlių ir pagalbinę medžiagą dažniausiai ne lietuvių kalba, dėstytojai daugelį specifinių terminų per paskaitas taria rusiškai. Apleistas terminijos žodynų kūrimas, studentams nedėstoma kalbos kultūra. O svarbiausia — seniai jau prarastas atsakomybės savo gimtajai kalbai, gimtajam žodžiui jausmas...“ Pasak V. Bubnio, šiandien visi yra pasiilgę realios patriotinio auklėjimo programos, kuri skatintų tautinę savimovę, žadintų tautinį orumą ir visą tautinę kultūrą. Tautinių įvykių tapo Maironio 125-tųjų gimimo metinių minėjimai. Esą panašiai turėtų būti sutiktos ir dvi kitos datos: K. Donelaičio 275-tasis gimtadienis ir dr. V. Kudirkos „Varpo“ šimtosios metinės. V. Kst.

Kalgario lietuvių tautinių šokių grupė 1988 metų olimpiinių žiemos žaidimų atidaryme

London, Ontario

CHORAS „PAŠVAISTĖ“, vadovaujamas Ritos Vilienės, gegužės 1 d. buvo pakviestas atlikti dalį meninės programos Šv. Stepono Vengrų šventovėje parapijos metiniame renginyje. Choras atliko keletą religinių, lietuviškų ir operos kūrinių. Choras buvo šiltai priimtas, pavašintas ir pakviestas vengrų rudens renginio programai.

KLB LONDONO apylinkės valdyba gegužės 8 d. Šiluvos Marijos šventos salėje Motinos dienos progą surengė motinų pagerbimą. Motinos apdovanotos gėlėmis, vyrų patarnaujami visi buvo pavašinti pyragaičiais ir kava. Pobūvis buvo jausmų ir gerai organizuotas. K.

IŠKILMINGOS PAMALDOS MOTINOMS. Gal tai pamaldos kaip ir daugelis kitų, bet šios išskirtinos dėl savo ypatingo prasmingumo, jos skiriamos pagerbti iš visos žmonijos išskiriamam asmeniui — motinai. Labai gražų pamokslą pasakė klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, iškeldamas ypatingą motinos meilę savo vaikams. Giedojo „Pašvaistės“ choras, vadovaujamas muz. Ritos Vilienės. Priartėjo momentas, pabrėžęs dienos prasmę. Paprastai aukas neša vyras ir žmona, gi ši kartą jas nešė klebonas, labai vykusiai parinktos dvi motinos — Irena Dragunevičienė ir Gražina Petruskienė. Jų visi vaikai kalba lietuviškai. Ne daugelis motinų tuo gali didžiulius. Pagarba tokioms motinoms! Dvi jaunos ir gražios motinos tvirtu žingsniu žengė prie altoriaus, jausdamos pasitenkinimą, kad, nežiūrint visų sunkumų, jos savo pareigą atliko.

IR DAR VIENAS. Jau šie pobūviai tapo „Pašvaistės“ tradicija: sulaukusieji 65 m. amžiaus — primams ir subrendusiųjų klubą. Šis vakaras buvo skirtas Broniui Zabulioniui. Dalyvavo virš 60 asmenų. Jų tarpe inž. Petras Jurgutis su žmona ir dukra iš Otavos, labai daug iš Toronto, Mississauga ir kitų apylinkių, įskaitant viešnią iš Lietuvos Dalią Tamutytę, krašto valdybos vicepirmininkę Kuraite-Lasienę su vyru ir kt. Bronius Zabulionis yra nuolatinis „Pašvaistės“ choristas. D.E.

Sudbury, Ontario

MOTINOS DIENOS minėjimas — motinų pagerbimas buvo surengtas KLB apyl. v-bos gegužės 7 d. „Senator“ viešbutyje. Dalyvavo daug motinų, vietos ir apylinkės lietuvių, svečių ir buvę Sudbury gyventojai — R. I. Bagdonai iš Hamiltono. P. Venskui sukalbėjus maldą, buvo vakarinė, o vėliau KLB apyl.pirm. J. Paulaitis pasveikino visas motinas ir pakvietė V. Daveikį tarti juos skirtą žodį. Paskaitininkas anglų ir lietuvių kalbomis apibūdino motinos asmenį, pareigas, pasiaukojimą šeimai ir tautai, palinkėjo jos laimės. Buvo surengta turtinga loterija. Laimikius aukėjo: M. P. Venska, E. L. Baltučiai, V. Bružas, A. Grigas, A. Milčius, A. J. Bataičiai, N. J. Paulaitiai ir KLB Sudbury apyl. valdyba. Veikė gera muzika, kurią tvarkė O. Poderienė. Po minėjimo buvo renkamos aukos žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo statybai Šv. Jono lietuvių kapinėse Missisgaugoje. Surinkta \$266.

IGNAS BRUŽAS, 65 metų amžiaus, balandžio 18 d. buvo ras-

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

St. Catharines, Ont.

NEILINIS MOTINOS DIENOS minėjimas, nes minėjimo programą atliko svečiai iš pavergtos Lietuvos: Regina Varnaitė ir Vytautas Eidukaitis, abu Kauno dramos teatro aktoriai. Taip jau pasitaikė, kad abu tuo metu buvo Toronte ir sutiko mums atlikti meninę programą, kad ir salėje be scenos. Programa prasidėjo tuoj pat po pamaldų, kurias atlaikė klebonas kun. Kęstutis Butkus, OFM, pasakydamas labai gražų ir reikšmingą pamokslą. Vėl skambiai ir darniai giedojo pamaldų dalyviai, kurių prisirinko pilnutėlė salė. Matėsi svečių net iš Amerikos pusės.

Programa užtruko daugiau dviejų valandų, stebima žiūrovų su didžiausiu dėmesiu. Abu aktoriai pasirodė esą tikrai aukšto lygio, savo srities profesionalai. Kitoks reikalas kalbant apie programas turinį. Programa, matyt, sudaryta ne pačių aktorių. Čia neapsieita be žinomos sovietinės propagandos brūkštelių. Jūs nesušvelnino ne įterpimas Maironio poezijos. Vienoje vietoje net tris kartus akcentuota „mūsų respublika“, nors mes visi gerai žinome, kad tokio daikto Lietuvoje nėra ir niekad nebus, kol Lietuva neatgaus laisvės. Suprantama, kad čia aktoriai nekalti, nes kitaip vargu jie būtų galėję čia atvykti. Kor.

Winnipeg, Manitoba

A.A. RUDOLPH H. GREENING, 67 m. amžiaus, staiga mirė balandžio 11 d. Gimė Libau, Man., ten buvo nuvežtas ir palaidotas. Liūdesyje liko dvi dukterys, svainis, vaikaičiai ir žmona Ona (Gajauskaitė), veikli Š. Kazimiero lietuvių šventovės talkininkė.

VERONIKA REGINA DEME-RECKAITĖ, tarp devynių kitų kandidatų Winnipeg YM-YWCA organizacijos buvo nominuota šių metų Winnipeg moterimi (Woman of the Year) bendruomenės patarnavimų srityje. Veronika, nors nuo pat jaunystės paralizuota ir galinti judėti tik vežimėlio pagalba, yra Manitobos luošųjų (handicapped) sąjungos pirmininkė ir už jų teises visą laiką kovoją. Laimėjo buvo paskelbta gegužės 5 d. Westin hotelyje. Nors to užtar-nauto titulo ji šį kartą nelaimėjo, tačiau už savo nenulistamą darbą Winnipeg yra plačiai žinoma ir aukštai vertinama. Veronika yra buvusio ilgalaičio KLB Winnipeg apylinkės valdybos nario, a.a. Juozo Demerecko dukte.

MOTINOS DIENOS minėjimas gegužės 8, sekmadienį, buvo pradėtas pamaldomis Šv. Kazimiero šventovėje, kurias atlaikė ir tai dienai pritaikyta gražų ir turinčių pamokslą pasakė prel. J. Bertašius. Po pamaldų visi buvo pakviesti į šventovės salę KLB Winnipeg apylinkės valdybos suruošitiems užkandžiams ir kavutei. Visoms motinoms buvo išteikta po gražią gėlę. Prel. J. Bertašius paprašius, visi dalyviai sukalbėjo maldą už mirusias motinas. Nors oficialios minėjimo dalies šį kartą nebuvo, bet visi dalyviai pagerbė motinas, ir besivašindami maloniai praleido kelias valandas.

JONAS MALIŠAUSKAS po sėkmingai pavykusios sunkios širdies operacijos dabar žmonos slaugomas sveiksta namuose.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santapus 5.75%
kasd.pal.taupymo s-tą 5.25%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 9.25%
1 m. term. ind.mėn.pal. 8.75%
3 m. term. indėlius 9.75%
RRSP ir RRRF (pensijos) 7%
RRSP ir RRRF 1 m. 9.25%
RRSP ind. 3 m. 9.75%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 10.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.
Ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vytautas Beliajus, žymusis tautinių šokių specialistas, vasario 26 d. sulaukė amžiaus aštuoniadesimtmečio. Jis vis dar tebeleidžia šešiskart per metus pasirodantį folkloro žurnalą „Viltis“ anglų kalba. Lietuviškas tėra tik pavadinimas. Suanglintoje „Viltyje“ rašoma ir apie lietuvių, nors 90% skaitytųjų jau yra kitataučiai amerikiečiai. Amžiaus aštuoniadesimtmečio proga V. Beliajų už jo ilgametį darbą su tautiniais šokiais specialaus žymens lentele pagerbė San Antonio kolegija Texas valstijoje. Žymens lentelėje buvo ir lietuviškas žodis „sveikinam“, nors kolegijoje nėra nė vieno lietuviu.

Šv. Petro lietuvių parapiją Bostone balandžio 16-17 d.d. lankė Bostono arkivyskupijos atstovai — vysk. L. Riley ir kun. P. Rayen. Vysk. L. Riley atnašavo Mišias parapijos šventovėje ir kitų vietų esančioje koplyčioje. Susitikime su parapijiečiais buvo aptartos dabartinės šios parapijos problemos. Didžiausią problemą sudaro parapijos padalinimas į dvi dalis: mat šventovė su klebonija ir sale yra vienoje vietoje, o koplyčia — kitoje. Šiuo metu lietuviškas sekmadienio pamaldas ir šventovėje, ir koplyčioje lanko beveik 300 parapijiečių. Yra pasiūlymų parduoti Šv. Petro parapijos šventovę ir statyti naują Septintojoje gatvėje, kur yra dabartinė koplyčia. Tačiau lig šiol nėra gautas oficialus arkivyskupijos sutikimas. Jeigu nepavyks dabartinės šventovės parduoti miestui ar privačiai, teks atsikvilti ir naujos statymo Septintojoje gatvėje. Klebonas kun. Albertas Kontautas šiuo reikalu tariasi su arkivyskupija jau nuo 1980 m. Šv. Petro lietuvių parapijos šventovė dabar yra patekusi į pigių butų rajoną, kuris pradeda masiškai atnaujinti. Pasilikant atnaujinimo reikėtų ir Šv. Petro šventovei.

Vladas Kulboko, pedagogo, liuanisto ir literato, amžiaus aštuoniadesimtmetis bičiulių iniciatyva balandžio 8 d. paminėtas Floridėje, St. Petersburg Beach vietovėje. Minėjimą švedų namo restorane sukvatvininkui pritaikyta maldą pradėjo Šv. Kazimiero misijos vadovas kun. V. Zakaras. Apie V. Kulboko gyvenimą, veiklą, parašytas knygas kalbėjo kun. V. Damašius, sukvatvininkui įteikęs Lietuvos krikšto sukakties medali. Dalyviai sugiedojo „Ilgiausių metų“. Pietų metu V. Kulboką sveikino: Lietuvių katalikų mokslo akademijos St. Petersburgo židinio pirm. prel. J. Balkūnas, LB Floridos apygardos valdybos pirm. A. Armalis, JAV lietuvių fondo atstovai J. Gerdvilienė, A. Vaskelis, buvusi mokinė B. Juozapavičienė pasvaliečių vardu, B. Ginčiauskas. St. Petersburgo lietuvių klubo pirm. A. Karnaus sveikinimą perskaitė K. Gimžauskas. Atsiminimais dalijosi T. Sekonienė, su V. Kulboku mokytojavusi Pasvalyje. Sukaktuvinkas taip pat prisiminė mokytojavimo dienas Lietuvoje, ypač atgauname Vilniuje, kur turėjo problemų su lenkais mokiniams. Mat jie nemokėjo lietuvių kalbos, o V. Kulbokas — lenkų. Susikalbėti jis bandė išmokyti rusų kalbą, bet lenkai tada ypač nemėgo dviejų kalbų — lietuvių ir rusų. Aštuoniadesimtmečio minėjimas baigtas visų sugiedota „Lietuva brangi“.

Argentina
Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos (ALOST) posėdyje kovo 22 d. buvo svarstomas Argentinos lietuvių atstovų klausimas PLB VII-jame seime, įvyksiančiame birželio 28-30 d.d. Kanadoje, Toronto mieste. Rengėjų oficialiame seimo atstovų sąraše Argentinos lietuviams yra numatę septynias vietas. ALOST posėdyje betgi buvo nutarta, kad toks atstovų skaičius esąs per mažas, nes Argentinoje yra daugiau kaip 10 lietuviškų organizacijų. Argentina turėtų siūsti bent dešimtį atstovų. PLB valdybai pasiūstas prašymas atstovų skaičių padidinti iki 10. Šia proga taipgi priminta, kad Toronte birželio 24-27 d.d. įvyks ir IV-sis pasaulio lietuvių kongresas. ALOST posėdyje betgi klaidingai buvo pranešta, kad po PLB seimo Toronte bus ir didelis tautinių šokių festivalis. Astuntoji laisvojo pasaulio tautinių šokių šventė liepos 3 d. rengiama netoli Toronte esančiame Hamiltone.

Australija
ALB krašto valdyba balandžio 16-17 d.d. Melburne surengė ta-

rybos narių, apylinkių ir seniūnijų atstovų suvažiavimą. Pagrindinis dėmesys teko ALB organizacijos įregistruvimui atitinkamose Australijos valdžios institucijose. Provizorinį projektą, jau išsiuntintą apylinkėms ir seniūnijoms, buvo paruošęs V. Neverauskas. Jis ir vadovavo tris valandas trukusioms diskusijoms, įvadinį žodį tarus ALB krašto valdybos pirm. Daini Baltutienai. Centrinės dalyvių ir estų organizacijos jau seniai yra įregistruotos ir dėl to nėra turėjusios jokių savo veiklos problemų. Lietuviai betgi nuogastauja, kad įregistruota ALB negalės ignoruoti jai nepalankių valdžios įstatymų ir nuostatų. Dėl šios priežasties ALB įregistravimą yra atmetusios Geelongo, Melburno, Sydnejaus apylinkės ir dvi seniūnijos. Atstovų suvažiavime nutarta, kad ALB krašto valdyba sudarytų specialią komisiją, kuri teisiškai ištirtų visą reikalą ir dokumentinį pranešimą padarytų sekančiame ALB tarybos narių suvažiavime. Toliau buvo svarstyta politinė PLB veikla ir jos VII-sis seimas Toronte. Apie VI-jį PLB seimą 1983 m. Čikagoje kalbėjo jame dalyvavęs Viktoras Baltutis. Esą Čikagoje jiems buvo parūpintos privačios nakvynės, o Toronte jas reikia patiems užsisakyti viešbučiuose, kur vidutinė kaina už kambarį esanti \$88. Pageidaut, kad PLB valdyba apie savo veiklą plačiau informuotų ALB krašto valdybą ir per ją ALB apylinkių valdybas. Atskirai paliestas vis dar tebevykstantis nesutarimas tarp VLIKO ir PLB, liečiantis politinę veiklą. Diskusijose konstatuota, kad šioje veikloje esama pakankamai darbo abiem organizacijoms. Reikia tik draugišką susitarimo. ALB krašto valdyba yra gavusi pasiūlymą, kad lietuviai sustabdytų aukas Tautos fondui, kol nepagerės santykiai tarp VLIKO ir PLB. Diskusijose kalbėjusi J. Vabalienė priminė, kad VLIKO veikla Australijoje yra labai silpna. Ji norėjo žinoti, kas atsitiktų su politine lietuvių veikla Australijoje, jeigu viskas būtų palikta tik VLIKui.

Britanija

Boltono lietuvių balandžio 4, antrą Velykų dieną, laikydami ligišiolinės tradicijos, apilankė jų kapelionas kan. V. Kamaitis. Svečio viešnagė pradėta jo atnašautomis lietuviškomis Mišiomis Šv. Patriko šventovėje. Po pamaldų jų dalyviai susirinko Boltono ukrainiečių klube švesti Velykų. Susirinko apie 40 lietuvių, kurių ten laukė gėlimis papuosti stalai su šeiminių kiaušinių, minėdamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos prieš 70 metų paskelbtą nepriklausomybių atstatymą, gegužės 14 d. surengs bendrą baltiečių koncertą. Į šį renginį kviečiami muzikiniai baltiečių vietiniai, Britanijoje veikiančių baltiečių organizacijų valdybų vadovai.

Mančesterio lietuvių klube balandžio 9 d. gimtadienius kartu atšventė trys veiklūs nariai — Jonas Verbieckas, 73 metų, Viktoras Chadauskas, 65 metų, ir Jonas Pocius, 92 metų. Juos visų lietuvių vardu pasveikino klubo pirm. A. Podvoiskis, įteikdamas dalyvių pasirašytas sveikinimo korteles. Žodį tarė ir ramovėnų pirm. K. Murauskas. Mat J. Verbieckas ir V. Chadauskas yra ne tik Mančesterio lietuvių klubo bei DBLS skyriaus nariai, bet ir ramovėnai.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijos moksleiviai kovo 20 d. berniukų bendrabučio salėje surengė pirmąjį lietuvių išieivijos „rock“ muzikos festivalį. Triukšmingas koncertas ketvirtą valandą drebino bendrabutį. Mat buvo atsigabenta scena, įtaisyti elektriniai sujungimai. Ant grindų susėdę moksleiviai plojimu pritarė muzikai. Gitaromis grojo ir dainavo kelios sudarytos „rock“ muzikos grupės — „Export“, „Musmires“, Ego plus Aš“. Į jas įsijungė: Darius Česonis, Andrius Malinauskas, Eriks Šulcas, Kęstutis Ivinskis, Rimas Čuplinskas, Kazys Motekaitis, Rimas Česonis, Vainis Aleksa, Virginijus Jocy, Gabija Diaraitė ir Zuzana Juknaitė.

AUDRA Travel CORPORATION

VIENTELĖ PROFESIONALI LIETUVIŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA KANADOJE SKELBIA ir GARANTUOJA

Pigiausias kainas kelionėse į LIETUVĄ 1988 metais

5-kiom, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis lėktuvų linijomis

Išvykimo datos iš Toronto ir kitų Š. Amerikos miestų

Gegužės 6-20 Liepos 6-20
Gegužės 19 - birželio 3 Liepos 20 - rugpjūčio 2
Gegužės 25 - birželio 8/12 Rugpjūčio 11 - 27
Birželio 9 - 24 Rugsėjo 2 - 16
Birželio 30 - liepos 17 Spalio 7 - 21
Gruodžio 27 - sausio 10 1989 m..

Užsakykite dabar — gausite papildomą nuolaidą.

Smulkesnes žinias teikiame
tel. (416) 769-2500

Mūsų įstaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, LIUSĖ, DALIA, INGĖ, JOANNE, PAULIUS.

Mes kalbame — lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų įstaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI bei TDS

Mūsų įstaiga yra narys — IATA, T-comm, BBB, CLIA

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500

KVIEČIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMIS.

Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030, wholesale nr. 2475066

Nuomonės ir pastabos

Nelauktas ir neteisingas išpuolis

JONAS DAUGĖLA

Teko labai nustepti ir dar daugiau nusivilti, paskaitčius J. Kojelio straipsnį "Gresia pavojus sustingti" ("T. Ž." nr. 14). Šiame straipsnyje J. Kojelis negailėtingai puola Leoną Girinį už jo VLIKO seimo Mont-realyje aprašymą.

Nieko nėra nuostabaus, kad labai dažnai tuos pačius įvykius reporteriai skirtingai aprašo ir įvertina. Tas gana dažnai pasitaiko ir didžiojoje šios šalies spaudoje. Aprašymo stilių ir pobūdį, turbūt, dažnai veikia laiko aplinkos nuotikos ir dar daugiau rašančiojo asmeniškias nusiteikimas.

Net ir J. Kojelis tame pačiame straipsnyje labai gražiai sektinui pavyzdžiui nuspalvina JAV Lietuvių B-nės tarybos sesijas. O tuo tarpu kitas mūsų spaudos bendradarbis Br. Nainys "Pasaulio Lietuvio" 12 nr. vieną tokių sesijų jau visiškai kitaip aprašo ir tokio didelio entuziazmo nerodo.

Labai gaila, kad J. Kojelio straipsnyje bandoma ne tik VLIKą ir sumenkinti jo paskutinįjį metinį seimą Montrealyje, bet neišvengia asmeniškų užpuolimų. Piktas rašymo temperaments išsiliejo tiek paties VLIKO, tiek L. Girinio atžvilgiu.

Baigė žemišką kelionę

Petras Šernas gimė 1897 m. lapkričio 6 d. Briškių kaime, Biržų valsčiuje ir apskrityje, vidutinio ūkininko šeimoje. Mokėsi Mediekių kaimo pradžios ir Biržų keturklasėje mokykloje. Pirmo pasaulinio karo metu teko pasitraukti iš Lietuvos į Rusiją. Voronežo mieste jis baigė komercinę gimnaziją. Grįžo iš Rusijos 1918 m. ir įsijungė į Lietuvos atstatymo darbą. Iki 1922 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje kaip karo valdininkas, pasitraukęs iš kariuomenės, išvyko Vokietijai, kur Berlyno universitete studijavo komercinius mokslus. Baigęs 1925 m. studijas, dirbo Kauno Žemės banke. Įsteigus 1927 m. Žemės banko skyrį Klaipėdoje, buvo ten paskirtas to skyriaus direktoriumi. Čia dirbo iki Klaipėdą užėmė vokiečiai. Žemės bankas sparčiai išsivystė ir tapo pačiu didžiausiu banku Klaipėdos krašte. Taipogi savo žinioje turėjo ir statybos skyrių, kuris aktyviai reikšėsi naujų namų ir gyvenamųjų rajonų statybose. Prieš karą P. Šerno vadovaujamas Žemės bankas kasmet statė daugiau kaip 600 namų ir daugybę naujų kelių Smeltės rajone, pietinėje Klaipėdos miesto dalyje. Naujuose namuose buvo apgyvendinami lietuviai amatininkai bei tarnautojai, perkleti iš Didžiosios Lietuvos. Tokiu būdu Klaipėdos miestas buvo sparčiai lietuvinamas.

P. Šernas Klaipėdoje gyvai dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje. Reiškėsi įvairiose draugijose ir susivienijimuose, buvo ilgametis Visuomenės sąjungos Lietuvos pajūriui atstatyti bei sustiprinti draugijos vadovybės narys, o taip pat vienas iš Statybos bendrovės, kuri įruošė Šventosios žvejų uostą. II D. karo pradžioje jį ir jo šeimą vokiečiai ištrėmė iš Klaipėdos į Karaliaučų, o vė-

Pirmiausia J. Kojelis puola L. Girinį, kad jis "ginas sustingusį, prie praeities prisirakinusį VLIKo egzistavimą". Be kitko, jis dar daro ir niekuo nepagrindžią savo išpuolį, kad VLIKO koalicijoje dalyvaujančių 15 grupių didžioji dalis nebeegzistuoja. Toje pačioje sesijoje 14 grupių turėjo savo atstovus ir jie aktyviai dalyvavo visuose sesijos darbuose.

Tenka pilnai sutikti su J. Kojeliu, kad negalima "užsimerkiti prieš VLIKE įsiveisusias blygbes". Tik labai tenka abejoti, ar yra teisingas kelias tas blygbes šalinti beatodairiškai puolant vyriausiąją mūsų tautos politinę vadovybę ir niekinant jos veikėjus. Būčiau linkęs manyti, kad VLIKO blygybių pašalinimui yra gana daug kitų ir daug garbingesnių priemonių.

Dar nemaloniau skaityti vieno laikraščio bendradarbio asmeniškias užsipuolimus ir įžeidinėjimus kitam to paties laikraščio bendradarbiui: "Tik Lietuvos tikimui atbukusios sąžinės tokį seimą galėjo laikyti įnašu į Lietuvos laisvinimo veiklą". Ir toks priekaištas daromas žymiam ir nusipelnusiam lietuviškosios visuomenės veikėjui. Asmeniškai užgauliojami neturėtų rasti vietos laikraščio puslapiuose.

A. A. PETRAS ŠERNAS, buvęs Klaipėdos Žemės banko direktorius, kredito kooperatyvo "Parama" vedėjas, Lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios kuratorius

liau į Dresdeną, kuriame reikėjo pergyventi Sąjungininkų didįjį bombardavimą. Po karo šeima atsidūrė Vakarų Vokietijoje, britų zonoje, Gross Hespės tremtinių stovykloje. Sūnui ir dukrai išemigravus į Kanadą, jis ir pats su likusia šeima atvažiavo Torontan 1949 m. pavasarį.

Toronte buvo vienas iš "Paramos" kredito kooperatyvo steigėjų. Kooperatyvo vedėjo pareigose dirbo daugiau kaip 10 metų, iki išėjo pensijon. Taipogi buvo vienas iš Toronto Lietuvių evangelikų parapijos steigėjų. Taip pat visą laiką nuo įsisteigimo priklausė Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčiai išeivijoje, ir buvo jos kuratorius.

Petras Šernas vedė Eriką Trumpjonaitę iš Klaipėdos, užaugino ir išmokslo keturis vaikus: Gytį, Aldoną, Ireną ir Valentina. Jis džiaugėsi savo vaikais, o ypač su savo vienuolia vaikais. Po ilgos ligos jis užmigo amžinai, eidamas devyniasdešimt pirmus metus. G. Š.

A+ A

PETRUI ŠERNUI,

pirmajam "Paramos" pirmininkui ir steigėjui, mirus, žmonai ERIKAI, sūnams – GYČIUI ir VALENTINUI, dukroms – ALDONAI ir IRENAI su šeimomis bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –

Lietuvių kredito kooperatyvo
"Parama" valdyba ir
bendradarbiai

Prekiniai rusų vagonai, paruošti lietuvių deportacijai į Sibirą 1941 m. Lietuvoje. Tokiais vagonais buvo išvežta tūkstančiai lietuvių. Dalis jų ten mirė kaip kankiniai, o kiti grįžo Lietuvon su palaužta sveikata. Ir dabar yra Sibire vargstančių lietuvių

Žodžius pakeiskime darbais

Lietuvos laisvinimo veiklą ir darbą reikia išvesti iš rutinos ir stagnacijos

L. A. VALIUKAS

Daug audringų kalbų lietuvių pasako saviesiems Vasario 16-sios ir kitomis progomis. Mūsų veiksmų ir pavienių lietuvių atliekami politiniai darbai pavergtai Lietuvai yra labai kuklūs, nepaprastai lėkšti ir nieko apčiuopiamesnio neduoda sovietų žiauriai vergiją pakeliantiam kraštui ir žmonėms.

Lietuviai yra ir talentingi, ir pilni energijos. Su apgalvestavimu reikia pareikšti, kad visa jų veikla neišeina iš siaurų ribų, visas jų judėjimas yra nepaprastai uždaras.

Musiškiai atlieka puikių ir didelių darbų. Pavergtos Lietuvos vadavimo darbas ir politinė veikla jiems yra svetimiausia sritis. Kongresai, suvažiavimai ir konferencijos (net ir politinės) ribojasi tuščiadžiūviamais ir gražbylystėmis.

Būtina profesionalų talka

Neseniai turėtame politinių studijų savaitgalyje (sausio 30 ir 31) Los Angeles mieste buvo vėl pajudintas lietuvių informacijos centro klausimas. Ta tema kalbėjo dr. J. Kazickas. Jis akcentavo: "Sekmingas Lietuvos laisvinimo darbas galimas tik turint apmokamą profesionalų štabą ir savo patalpas krašto sostinėje (Washington, D.C.)."

Tai buvo 20-tasis politinių studijų savaitgalis. Per tą 20 metų tas klausimas buvo viena ar kita forma keltas ir diskutuotas tuose politinių studijų savaitgaluose.

Minėta tema kalbėjo (1980 metais) kun. dr. J. Šarauskas, tuo metu dirbęs JAV valstybės departamente (užsienio reikalų ministerijoje). Jis pabėrė visą eilę labai konkrečių sugestijų bei rekomendacijų tuo klausimu.

Kun. dr. J. Šarauskas tada (1980 m.) kalbėjo: "... profesionalai yra profesionalai. Jie sugebėtų tikriai pasiekti mūsų nustatytą tikslą. Žydati tai praktikuoją, unijos taip veikia, prekybininkai tai praktikuoją. Visos politiškaip paveiktos organizacijos pasamdo profesines firmas ir darbuotojus (lobbyists) savo interesams ginti ir tikslams siekti..."

Abejonės spaudoje ir laiškais

Po dr. J. Kazicko siūlymo steigti pilna to žodžio prasme lietuvių informacijos (ar kitu vardu) centrą su profesionalų štabu JAV krašto sostinėje, jau buvo vienas kitas atsiliepiamas mūsų spaudoje, kelias abejonių dėl to "naujo" vieneto suformavimo. Buvo ir tylių nepasitenkinimų (laiškais) vienam ar kitam jų politinių studijų organizatoriui.

Šiame neilgame straipsnyje bus bandoma duoti kiek daugiau šviesos tuo klausimu ir išsklaidyti abejones, kurios kyla viename ar kitame (gal ir didesniame skaičiuje?) geros valios lietuvių. Tai nebus to projekto konkretaus plano siūlymas. Nė neisime į detales, o tik išskelsime vieną ar kitą pozityvią idėją, kuria (ar kuriomis) veiksmų vadovai galės pasinaudoti.

Jei bent vienas iš mūsų veiksmų tikrai pilnai ir profesionališkai judėtų Lietuvos laisvinimo žygyje, apie to "naujo" vieneto formavimą nė vienas

geros valios lietuvis net nesapnuotų.

Kas turėtų imtis tą užmojų realizuoti? Vienas iš veiksmų? Visi veiksniai? Ar lietuviams reikia kurti naują veiksmą, politinę komisiją?

Mūsų pagrindiniams veiksniams nepavyko iki šiol susitarti. Kiekvienas iš jų mano ir galvoja, kad jis yra pranašesnis už kitus. Neturėtumėm dėl to iš viso sielotis! Lietuvos laisvinimo žygyje darbų yra begalės. Turinti ir keliaropių daugiau veiksmų, visiems pilnai pakaktų darbo. Tegu tik kiekvienas iš veiksmų pasirenka vieną ar kitą darbą ir jį pilnai ir profesionališkai realizuoja.

Į siūlymus (laiskais!), kad minėtas vienetas iš viso neorganizuotumas, turi (ir turėtų!) būti neigiamas atsakymas.

JAV LB užmojis

To milžiniško ir nepaprastai svarbaus užmojo realizavimą turėtų imtis LB vadovybė, JAV, Kanadoje, Australijoje ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose, kur gyvos lietuvių bendruomenės, tų kraštų LB vadovybės. Gerą pradžią ir puikų pavyzdį turėtų duoti JAV LB.

Apie tą užmojų jau porą metų kalba ir jį diskutuoja dr. Juozas Kazickas ir Linas Kojelis. Tas klausimas buvo pajudintas ir politinėje konferencijoje, įvykusioje 1987 metų pabaigoje JAV krašto sostinėje. JAV LB krašto valdyba yra parodžiusi iniciatyvą. Kiek tas milžiniškas užmojis yra pajudėjęs priekin, tikslų žini nėra.

Savo laiku dr. J. Kazickas buvo pasiūvęs sukelti ant kojų lietuvių milionierius ir su jų bendromis jėgomis pasatyti ar nupirkti tam tikslui patalpas krašto sostinėje. Reikia manyti ir tikėti, kad dr. J. Kazickas tai realizuos. JAV LB vadovybei ir visiems kitiems geros valios lietuviams reiktų tik kasmet sutelkti tam tikrą sumą pinigų apmokamam profesionalų štabui atlyginti.

Amerikiečių geros valios lietuvių pėdomis galėtų (ir turėtų!) pasekti bent Kanados ir Australijos patriotinio nusiteikimo lietuviai. Kituose laisvojo pasaulio kraštuose lietuvių skaičiai yra gana riboti. Panašūs užmojai būtų jiems beveik neįmanoma įgyvendinti.

Informacijos centro struktūra ir darbai

Kun. dr. J. Šarauskas, dr. K. Kazickas ir eilė kitų yra kėlę ir diskutavę to informacijos

centro būtinumą, jo struktūrą ir atliktinus to vieneto darbus.

Mūsų spaudoje buvo jau vieno ar kito užsiminta, kad tas naujas organas eitų amerikiečių vardu. Tuo atveju būtų galima įjungti visą eilę žymių Amerikos mokslinio, visuomeninio ir politinio darbo iškilų asmenybių. Tam naujam vienetui būtų galima duoti šis (ar panašus) vardas: *The American Institute for Lithuanian Research and Studies*.

Politiniam uždaviniams nustatyti suformuotina (ar išrinktina) speciali komisija – direktorių taryba (Board of Directors). Tos komisijos nubreztoji kryptis būtų įgyvendinama profesinio štabo.

Pagal kun. dr. J. Šarauską to štabo viršininkas turėtų būti ne lietuvis. Jis tada kalbėjo (1980 m.), kad tame štabe gal iš viso neturėtų būti lietuvių. Jis davė ir gerą tam priežastį: "... mes, lietuviai, mėgstame savo tarpe peštis; štabas be lietuvių užtikrintų objektyvumą ir profesionališkumą, keliant mūsų politinius interesus virš asmeninių nesugyvenimų..."

Spaudoje buvo siūlymas, kad tam darbiui pasamdytinas tik teisininkas. Teisinių patarimų tam vienetui gal kartkartėmis ir reiktų. Būtų galima turėti to vieneto teisinį patarėją (gal ir lietuvių!).

Visas to vieneto darbas būtų labai platus ir šakotas. Štabo narių tarpe turėtų būti laikraštinių, sekančių plačiau JAV spaudą. Reiktų tame štabe asmens, kuris būtų pajėgus palaikyti artimus ryšius su radijo ir televizijos programų vedėjais. Reiktų asmens, turinčio sumanomo, patirties ir veržlumo palaikyti ryšius su JAV kongreso nariais, angliškai tariant – būti "lobbyist". Tai tik viena kita darbo sritis. Darbo sričių būtų žymiai daugiau.

Gigantiško užmojo realizavimas

To užmojo realizavimą palikime tiems, kurie tą darbą bent dalinai dirba ar yra dirbę praeityje. Šis ir panašūs žygiai yra ir sudėtingi, ir reikalauja pilno pasiruošimo, ir didelės patirties. Be abejonės, kiekvienas gali reikšti savo nuomonę kiekvienam klausimui. Asmuo, prieš darydamas tai, turėtų savęs paklausti: "Ar aš esu kompetentingas tuo reikalu reikšti savo nuomonę?"

• Esame didinga tauta savąja laisvės meile ir idealistiniu tiesumu — šviesiu žmoniškumu.
DR. J. GIRNIUS

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūs aukate AUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Sesės ir broliai, brangioje tėvynėje!

Ryšium su baisiųjų Lietuvos deportacijų 40 metų minėjimu, kuris įvyko okupuotoje tėvynėje š. m. gegužės 22 dieną, Kanados Lietuvių Bendruomenė sveikina visus brolius ir seseris ir kartu išreiškia solidarumą šiam žygiui, iškeliantį visam pasauliui Stalino padarytą didžiausią skriaudą lietuvių tautai.

Mes, Kanados lietuviai, širdimi ir malda jungiamės su jumis ir ruošiamės visose Kanados lietuvių apylinkėse paminėti tų baisių dienų įvykius.

Mūsų tikslas – ne tik priminti lietuvių išeivijai šį traagišką istorijos įvykį, bet ir iškelti jo prasmę plačioje Kanados visuomenėje bei visame pasaulyje.

Stebėdami šių dienų nuotakas Sovietų Sąjungoje džiaugiamės, kad baisiųjų Lietuvos deportacijų paminėjimas paskatino ir Lietuvos inteligentiją prisidėti prie Lietuvos laisvės atgavimo sąjūdžio.

Linkime, kad poeto Brazdžionio žodžiai rastų atgarsį kiekvieno lietuvių širdyje:

Šaukiu lietuvių burtis prie lietuvių
Ir gyvą širdį prie gyvos širdies,
Kad tamsiame vidurnaktį nežuvę,
Pakiltų rytmečiui gyventi ir žydt.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

JAV Lietuvių Bendruomenės pareiškimas
ryšium su 1988 m. gegužės 22 d. minėta trėmimų sukaktim

Brangūs lietuviai

Net ir dabar, praėjus daugeliui metų, mes visi, ir gilų amžių pasiekę, ir tėvų informuotas jaunimas, negalime atsišvėsti atsparumui savo tautos, pakėlusios didžiules kančias.

Trėmimai Sibiran – XX amžiaus siaubas, naikinęs Lietuvos žmones. Kiek jų žuvo sunkioje kelionėje, nepakeliamame šiaurės klimate, kiek neteko sveikatos ir kiek susilaukė paniekos stebuklingai išlikę gyvi ir grįžę Lietuvon!... Priverstinė kolektyvizacija, ūkininkams skirtas teroras – antroji mus niekinusi ir naikinusi nelaimė. Iš kur prisitvenkė tiek žiaurumo atėjūnuose ir kartais savuose broliūdžuose?

JAV lietuviai kartu su pavergtą tautą prisimena visas sesių ir brolių kančias, didžiūojasi ilgoje okupacijoje gyva išlikusia tauta ir kartu su ja tvirtai tiki, kad Lietuva prisikels.

JAV LB krašto valdyba

Tautžudystė Lietuvoje 1939-1955

1. Sovietų trėmimai, sunaikinimai ir žuvę partizanai.

a. Trėmimai

Liepos 11-12, 1940	2,000
Rugpjūčio 1940	
gegužės 1941	2,500
Birželio 14-18, 1941	34,000
Rugpjūčio-rugsėjo 1945	60,000
Vasario 1946	40,000
Gruodžio 1947	70,000
Gegužės 20-22, 1948	200,000
Kovo 24-27, 1949	40,000
Rugpjūčio 1949	40,000
Viso	488,500

b. Sovietų žudymo aukos

1940 – 1941	1,100
1944 – 1945	15,000
1945 – 1949	24,000

Civilių ir partizanų aukos, priešinančių sovietų okupacijai 1944 – 1953

okupacijai 1944 – 1953	70,000
Žuvę lietuviai sovietų armijoje ir darbo batalionuose (prievarata paimta 60,000)	20,000
Viso	130,100

2. Nacių trėmimai, suėmimai, žudymai ir mirtys 1944 – 1944

a. Nacių trėmimai, prievartiniai

ėmimai ir suėmimai

1941 – 1944	60,000
(1)	

Prievartinis ėmimas į darbo batalionus 1941 – 1944

75,000

Prievartinis ėmimas į vokiečių kariuomenę

50,000

1941 – 1944

185,000

b. Žudymai ir mirtys

Naciai nužudė	
1941 – 1944	140,000*
Mirę nacių lageriuose	
1941 – 1945	50,000*
Lietuviai žuvę vokiečių kariuomenėje 1941-1945	10,000
Mirę civiliai 1941-1944	20,000
Viso	220,000

* Pastaba: Tuose skaičiuose yra 180,000 Lietuvos žydų.

3. Lietuvos gyventojų apskaitavimas, įskaitant ir ateivius 1939 – 1955.

a. 1939	3,000,000
b. 1945	2,400,000
c. 1955	2,613,000
d. Ateiviai, ne lietuviai, Lietuvoje nuo 1945-1955	160,000
e. Apskaičiuota, Lietuva neteko 1,000,000 asmenų, 32% visų gyventojų	

Visi skaičiai, išskyrus 200,000 tremtinių skaičių, gauti iš Lietuvos, yra paimti iš "The Baltic States Years of Dependence 1940-1980, Ronald J. Misiunas, Rein Taagepera, University of California Press 1983"

Knygų rīskykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

A+ A

EDUARDUI VENGRIUI

mirus,

jo tėvelius – ONUTĘ ir BRONIŲ, brolių RAMUTĮ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

B. Z. Stonkai
A. Mingėla

A+ A

EDUARDUI VENGRIUI

mirus,

jo tėvams, broliui JONUI-RAMUČIUI, jo šeimai ir kitiems giminėms bei artimiesiems nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo ir kartu lūdimame –

A. D. Jankūnai

Hamilton, Ontario

P. T. Kareckai

Stebuklingasis Pažaislio Dievo Motinos Marijos paveikslas

Romos krikščionybė Lietuvoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Priešinasai priespaudai

Kaip gi tektų dabar paaiškinti, kad Romos Katalikų Bendrija šiandien sovietų Lietuvoje yra kaip tautinė Bendrija, kuri visiems puolimams ir sunkumams sėkmingai priešinasai, kad reguliariai pasirodo pogrindžio Lietuvių Katalikų Bažnyčios kronika, kurios 58 leidiniai yra išverstai ir į vokiečių kalbą, liudija jaunimo prisirišimą prie tikėjimo, apie energingą pasipriešinimą prieš visas priespaudas priemones skelbia ir kad stipri lietuvių emigracija JAV yra ypatingai ištikima Bendrijai.

Viena priežastis būtų, kad 19 š. ir ankstyvo 20 š. lietuvių tautinis judėjimas su savo liaudies kalbos atgaivinimu, istorijos studijavimu ir liaudies meno puoselėjimu daugiausia rėmėsi eiliniiais lietuvių dvasininkais, kilusiais ne iš lenkų arba sulenkėjusių bajorų, bet iš ūkininkų, iš kurių paveldėjo plačiai išgar-

sintą kietumą ir užsispyrimą. Lietuvių tautinis judėjimas kovojo dviejuose frontuose. Kartu su lenkais kovojo prieš rusifikaciją ir caro priespaudos politiką. Čia Katalikų Bendrija teikė prieglobstį. Bet šie dvasininkai kovojo ir prieš lenkinimą. Kilmingieji atsiskyrė nuo tautos. Dabar kunigai ir tauta turi tą patį tikslą. Tauta, kuri kovoja prieš bendrą priešą, susideda iš valstiečių, nedvejotinai laikėsi šios sąjungos, kartą padarytos tarp dvasiškų, Bažnyčios, liaudies kalbos ir tautinio pajautimo, kai 1930-tųjų metų bėgyje išdygo tautinis neo-pagonizmas, ir jį laikosi kartu ir prieš modernių laikų rusinimą ir socialistinį ateizmą.

Unijos ir krikšto pasekmės

Taigi unija ir Lietuvos krikštas prieš 600 metų turi daugelį istorinių aspektų. Per tai atsirado įvairiautė, kelių konfesijų didelė valstybė, kuri egzistavo keturis šimtus metų. Tuo pačiu metu ji užkirtė kelią elastiškumui "rusiškų žemių surinkimui", kurį vykdė Maskvos didžioji kunigaikštija. Tas sklatis tik po 400 metų buvo politiškai panaikintas. Ji paastrino santykius tarp Romos katalikų lenkų ir ortodoksų rusų; ji atnešė gotiką ir baroką į Lietuvą ir baroką prie ortodoksijos sienų; ji suteikė galimybę Lenkijos ekspansijai į pietryčius, bet tuo pačiu davė pradžią lenkų-ukrainiečių kiverčiams; ji pagrobė vokiečių ordinui egzistencijos teisę ir padėjo pagrindus jo pirmam dideliui pralaimėjimui prie Žalgirio 1410 m. Ji pagaliau išvedė paskutinę pagonišką tautą Europoje ne į rytinę ortodoksiją, bet į Romos katalikybę, kuri po keturių šimtų metų vėliau tapo mažos baltų tautos pasipriešinimo bazė.

Marija kalba pasauliui

A. KALNIUS

A. Maceina yra kilniausias žodžiais aprašęs Mergelės Marijos, kaip Jėzaus Motinos, žemiškąją būseną, jos neišskeldamas į dieviškumo aukštumą, o tik palikdamas Didžiojo Kristaus Padėjęs klove, tačiau bent aš nepastebėjau, kad kur nors būtų užsiminę apie Marijos apsiareiškimo žemėje patikimumą. Nedaug ką teko pastebėti ir kitų autorių veikaluose. Štai kodėl prašalaitiui be teologinės žinijos nedrašu apie tai kalbėti. Ir kodėl? Ogi todėl, kad daugelis iš šiuos apsiareiškimo žiūrį gana abejingai, o dar daugiau visiškai netiki. Gera tiems, kurie visa širdimi tiki, bet blogai, kad jie net sau patys negali išsiaiškinti, kodėl jie tiki. Tokiais atvejais jie negali duoti atsakymo tiems, kurie yra abejingi ar visai netikinti.

Antai svetur yra plačiai kalbama ir rašoma, kad be Jugoslavijos Dievo Motina dar apsiareiškia ir italui kun. Stafano Gobbi, kuris yra jos pasirinktas tarpininkauti visiems pasaulio kunigams, esantiems specialioje jos globoje, ir kurie yra raginami aktyviau reikštis žmonijos gelbėjime nuo pražūties dėl pasaulyje vykstančio moralinio nuopuolio. Betgi ir šiems apsiareiškimams, kaip ir ankstesniems, daugelis žmonių neat-siliepia, arba visai netiki. Kodėl? Todėl, kad nėra iš viso atsakyta į klausimą, ar Marija iš tikrųjų atsilanko į šią planetą, ar tik apie tai skelbiama istorijos nėra halliuciacijos ir kitoki žmonių psichologiniai sutrikimai.

Marijos apsiareiškimai

Mes žinome, kad be čia pamintų vėliausių Mergelės Marijos apsiareiškimų yra buvę ir daugiau. Gal net ne apie visus juos mes esame ir be-girdę. Betgi pirmuoju Marijos apsiareiškimu yra laikomas indėnų Juan Diegui Meksikoje Guadelupės miestelyje 1531 metais. Jei taip, tai antrasis jos apsilankymas įvyko Lietuvoje 1608 m., kai ji Šiluvos laukuose pasirodė kaimo piemenėliams. Po to sekė apsiareiškimai Prancūzijos Liurde 1858 m. ir Portugalijos Fatimoje 1917 m.

Reikia bent trumpai užsiminti apie antrąjį Dievo Motinos apsiareiškimą Lietuvoje, Skiemonyse 1962 m. liepos 13-14 dienomis. Šio apsiareiškimo regėtoja buvo aštuoniolikametė mergaitė Roma Pranciška Macytė. Šio apsiareiškimo gar-sas buvo nustelbtas komunistinės valdžios, o regėtoja buvo "sudrausmintą", ir jos likimas yra nežinomas. Kalbama, kad ji buvusi išsiusta į tūlą "mokyklą perauklėjimui". Kun. St. Yla savo mažoje knygelėje "Marija prabilo Lietuvai" rašo, jog jis gavęs iš vieno vyro, sugrįžusio iš Lietuvos, laišką, kuriame rašoma: "Labai man norėtųsi prašyti, kad jūs asmeniškai ir mūsų seselės pasimelstumėt už Romą Macytę". Būtų gerai, kad visi maldingiesnieji lietuviai pasimelstų už ją, iš vienos pusės laimingą regėtoją, o iš kitos pusės gal labai nelaimingą, patekusią į grubias komunistinių bedievių rankas. Būtų taip pat naudinga, kad mūsų Lietu- vos lankytojai kartkartėmis užsuktų ir į Skiemonis. Gal jie apie tą Marijos apsiareiškimą patirtų ką nors naujo. Iš kiek ankstesnių laikų teko išgirsti, kad į Skiemonis atvyksta tūkstančiai lankytojų iš artimesnių ir tolimesnių

Tikėti ar netikėti?

apylinkių ir netgi kaimyninių valstybių.

Dar liko viena, daug kam negirdėta, Marijos apsiareiškimų vieta, tai Japonijoje Akitos mieste. Ji pati ten asmeniškai nepasirodė, bet veikė per jos garbei sukurta medinę statulą, esančią Šventos Eucharistijos tarnaičių vienuolyne.

Ivykiai Akitoje sekė pagal Marijos apsiareiškimų turinį Fatimoje. Netgi ir Fatimos Dievo Motinos statula piligriminės kelionės metu po Azijos kraštus iškilmingai atnešta į Japoniją ir išstatyta minėtame Akitos vienuolyne šalia japoniškosios Dievo Motinos figūros. Čia tad 1979 m. birželio 11-13 dienomis, po kai kurių stebuklingų reiškinių koplyčios altoriuje, įvyko pirmasis stebuklingas reiškiny- seselės Agnės ir jos bendraminčių akivaizdoje. Gi pagrindinė apsiareiškimo dalis įvyko spalio 13 dieną, kai ašarodama prakalbo Akitos Dievo Motinos statula, išpėdama, jog reikia melstis, kad išvengtume Dievo bausmės. Akitos įvykiai buvo stebėti vyskupo Ito net aštuonerius metus. Jam išsikalbėjus su savo krašto vyskupais ir porą kartų apsilankius Romoje, buvo leista juos paskelbti viešai.

Dievo Motinos statulos prakalbėjimą reiktų laikyti stebuklu. Juk ir kituose Jos apsiareiškimuose yra įvykę stebuklai. Be to Lietuvoje ir kituose kraštuose yra nemažai stebuklingų paveikslų, prie kurių įvyksta antgaminių reiškinių.

Ne visi tiki

Akitos stebuklingieji įvykiai yra aprašyti žurnale "Soul" 1988.III.4. Aprašas yra gerokai kondensuotas ir neišsamus. Reikia manyti, kad ateityje šie įvykiai bus išsamiau apipa-sakoti.

Taigi tikėti šiais apsiareiškima- is, ar netikėti? Pirmiausia reikia žinoti Bažnyčios pažiūrą į šiuos įvykius. Kun. Stasys Yla savo minėtoje knygelėje sako, kad "Marijos apsiareiškimai... nėra kokia tikėjimo dogma, kurią visi turi priimti ir tikėti... Mes esame laisvi priimti šiuos stebuklingus įvykius, juos tikėti, garbinti ar ne".

Tad klausimas atrodo lyg ir išspręstas. Betgi tai yra nedidelė paguoda, nes visados yra lengviau netikėti ir dėl to net nepramatyti žmonijai gresiančios nelaimės.

O vis dėlto gilaus religinio nusiteikimo žmogus turi žymiai daugiau motyvų tikėti, negu netikėti. Nesvarbu, kad milijonai žmonių apsiareiškimo metu Marijos nemato. Bet jie ją girdi kalbančią nekaltų ir įdvasintų vaikų ar jaunuolių lūpomis. O tie vaikai, piemenėliai, piemenaitės ar kiti pasirinkti žmonės dažniausiai yra vargani ir bemoksliai, jie juk negali perprasti tokių grėsmingų problemų be pagalbos iš dangaus.

Argumentai už tikėjimą

Kita vertus, įvykio mes tikime Dievą, galingą Kūrėją, kuris sukūrė visatą, augmeniją, gyvūniją ir galop žmogų, laisvą ir išmintingiausią iš visų šios planetos kūrinį, tai kam Jis jį sukūrė? Ar jį sunaikinti? Ne, Jis visa sukūrė savo džiaugsmui, kurio dalininku tapo ir žmogus. Juk kūryba, net ir žmogaus, turbūt, yra ne kas kita, o meilės ir džiaugsmo išraiška. Tai kaip gi Didysis

Kūrėjas, matydamas savo mylimiausią kūrybos žiedą – žmogų pasimetusi gyvenimo klysteliuose, neištiesyt jam pagalbos rankos. Argi Jis atsisakytų savo paklydusį sūnų priimti atgal į savo namus, arba kalnagūbriuose pasimetusią avį neitų jos įieškoti, kol suras.

Žmonijos gelbėjimo užmojams vykdyti Dievas turi ir pagalbinių. Vienas iš jų yra ir Jo išrinktoji tarnaitė Marija, kuri nuo pat jaunų dienų sąžiningai vykdė ir įvykdė jai pavestą Dievažmogio motinystės uždavinį. Dabar, matyt, jai pavesta gelbėti žmoniją iš blogio pinklių. O tai ir yra vienas iš jos motyvų atkilti ar nusileisti į šią žemę ir įspėti žmones, kaip išsigelbėti iš gresiančių pavojų, atsieiti, paklusti savo Kūrėjo ištarmei.

Ogi dar daugelis iš mūsų atsimena Viešpaties Tarnaitės apsiareiškimus Fatimoje ir raginimą melstis bei atgailauti už savo nusikaltimus ir Rusijos atsivertimą, nes "jei ne, tai Rusija paskleis sąvąsias klaidas visame pasaulyje, su- kels karus ir Bendrijos persekiojimą. Šventas Tėvas turės daug kentėti".

Žmonės neklaušė perspėjimo

Žmonės jos įspėjimo nepaklausė, ir mes dar ir dabar pergyvename pasekmes. Ir pasklido pasaulyje klastingos komunizmo idėjos, kilo Antrasis didysis karas, žuvo nesuskaičiuojamos minios žmonių frontuose, Sibiro snieguose, kalėjimuose, psichiatrinėse ligoninėse ir pagaliau getuose. Popiežius Jonas-Paulius I mirė neaiškiomis aplinkybėmis po trijų savaizių ir dviejų dienų popiežiaavimo. Popiežius Jonas-Paulius II buvo pasikėsimo šūviais sunkiai sužeistas, o ir dabar dar gyvena netikrume, naudojasi neperšaukamais automobiliais ir saugojamas savo patikimų tarnų.

Ogi dar ir dabar pasaulyje vyksta visokios negerovės: kerštas, nuo kurio dažniausiai kenčia ir nekalti žmonės, naujos okupacijos ir teroras, pornografija ir seksualinis palaidumas, nėgimusių kūdikių "holokaustas", piktžmonių siautėjimas, netgi broliškų rasių tarpusavio karai ir kitoki nužmogėjimo reiškinių.

Įvykio visa tai vyksta pagal Dievo Motinos apsiareiškimų įspėjimus, tai ar galima netikėti jos dieviška tarnyba žmonijos labui, jos apsilankymams žemėje.

Daugiau religinių straipsnių

Šis straipsnį rašiau, nematydamas ką nors įtikinti Marijos apsiareiškimų tikrumu, bet tikslu išjudinti šį klausimą didesniu tikinčiųjų susidomėjimu. Mes išgirstame apie šiuos antgaminius įvykius iš gana tolimų šaltinių, bet apie jų patikimumą bent lietuviškojo spaudos retai kas pasisako. Taigi reiktų ypač lietuvių kanadiečių spaudoje dažniau pasisakyti, keliant klausimus ir į juos autoritetingiems asmenims atsakant.

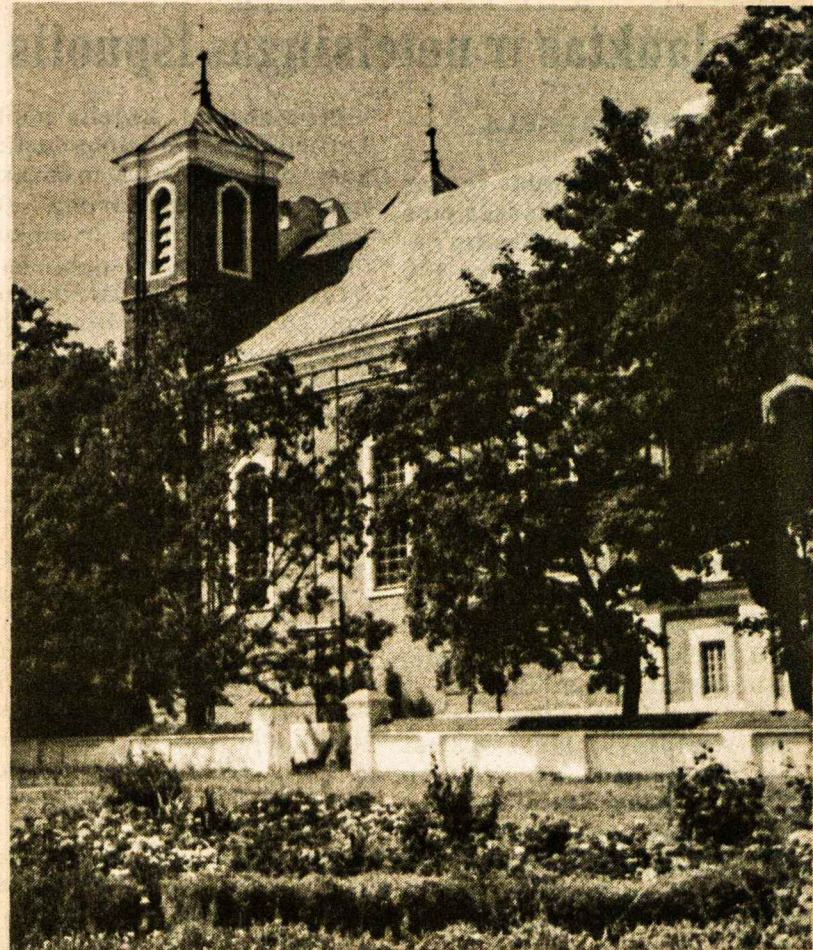
Gera yra mažame būrelyje aiškintis religinius klausimus, bet būtų daug geriau juos aiškintis plačiu mastu spaudoje. "Tėviškės žiburiuose" galėtų būti religinis skyrelis, bet nevien tik informacinio pobūdžio, o ir nagrinėjamo ir aiškinamo.

Šis mano straipsnis galėtų tapti diskusiniu.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Maldininkų procesija sovietų okup. Lietuvoje žygiuoja iš Tytuvėnų į Šiluvą. Priekyje – kun. K. Krikščiūkaitis

Taip dabar atrodo garsioji Šiluvos šventovė, kurią lanko gausūs maldininkai

Dilių varpas

ANT. SALAITIS

Dilių koplytėlė, gal per 300 metų senumo, visada stovi mano vaikystės prisiminimuose. Čia trumpą laiką prieš 180 metų buvo apsisotęs kun. Antanas Strazdelis ir parašė "Pulkim ant kelių" giesmę. 1943 metų žiemą atėjo žinia, kad vokiečiai nori rinkti bažnyčių varpus karo reikalam. Tą žinią gavau iš vietinės policijos. Trijų šeimų nariai susirinkę nutarė varpą paslėpti. Nejaugi šis Dilių koplytėlės varpas skambėjęs per 300 metų apylinkėi, pašventintas ir pateptas šventu aliejumi, bus ištrypdytas Vokietijos metalo liejykloje.

Dilių koplytėlės varpas turėjo malonų ir charakteringą skambėjimą. Jis visada maloniai lyg angelo balsu šaukdavo apylinkės gyventojus atlaidu švenčių pamaldoms; lyg to pačio angelo balsu verkdamas per Vėlines ir skelbdamas apylinkės gyventojų mirtį. Kaip 300 metų padavimas sako, kad jį liejant Rygos liejykloje, parapičiai suaukojo nemažai sidabro. Išmaišius sidabrą į bronzos lydinį, gavosi šis malonus varpo skambėjimas. Mūsų motė su pasididžiavimu saky-

JUZĖ VAIŠVILAITE

Fatimos Marijai

Žiedai. Žiedų bangavimas
vėjuje.

Bičių dūzimas

ir įgelimai,

juokas ir ašaros.

Rožių kvapas,

rožės rankose.

Grozis ir skaudūs

dygliai.

Viltys žydi!

Žolinės Madona,

Tavo pranašystėje

mūsų viltys,

tikros mūsų viltys

grįžti tėvynėn!

Motina Marija,

gerųjų vilčių augintoja,

aciū Tau už vasaros žiedus,

viltį ir džiaugsmą.

Motina motai,

Tu submisli ar melstis

už tuos, kur tamsoj klajoja

Viešpaties nemylį.

Nors jie būtų mūs priešai,

bet, jei Tu šitai nori,

melsimės už juos,

kad išvystų jie šviesą.

O, švenčiausia Marija,

pamaldumo žarija

įžiebki jų širdyse:

tegu žemė visa

Tau gieda - "Tu mūsų viltis,

laimė ir ateitis!"

davo, kad jos prosenėlė irgi davė sidabro graši varpo liejimui.

Apie vidurnaktį mano tėtė pakinkytą į roges bėrį apibars-tė miltai, kad atrodytų mar-gas. Mat buvo mėnesiena ir ne-geros akys galėjo pažinti arklį.

Buvo nutarta užkasti varpą klojimo vidury, kad gaisro at-veju likę pamatai ženklintų varpo paslėpimo vietą. Tą paslap- tį turėjo žinoti tik pa- tikimi giminės.

Du seneni asmenys liko klo- jimo duobei paruošti. Mes ke- turi, pasiėmę ginklus, sėdom į roges ir leidomės sniegui girg- zdat link Dilių koplytėlės.

Pasiekę koplytėlę, prišiom arklį krūmo užuovėjį už ka- pinių. Atsinešę ilgas kopėčias iš koplytėlės zakrastijono Gus- tinsko daržinės pastogės pra- dėjom atlaisvinti varpą. Greit varpas buvo virvėmis nuleis- tas ant žemės. Suklaidinti ne- geras akis ir ausis, su varpu leidomės link Puznos girios.

Kitą dieną Kupreliško po- licija ir klebonas žinojo, kad varpas dinga. Tą irgi liudijo paliktos Gustinsko kopėčios ir rogių vėžės keistoje vieto- je prie kapinių. Žmonės tvir- tino matę čia ginkluotus vy- rus mėnesienoje, važiuojančius keistai margu arklų į Puznos giria.

Klojime duobė buvo baigta ir išklotą spaliais. Prieš lei- džiant varpą į duobę mano tė- tė, nubraukęs asarą ir pabu- čiavęs varpą, pasakė, kad var- pas neskelbs jo mirties.

Vieną varpą slėpusio da- lyvio šeima išvežė į Sibirą. Kitas dalyvis iš sielvarto mirė ir ilsimi Dilių kapinėse neto- li varpinės. Kiti klojimo savi- ninkai baigia išmirti. Aš išli- kau gyvas, kad galėčiau apa- sakoti šią Dilių varpo istoriją.

Po 15 metų vieną šaltą žie- mos naktį suskambėjo Dilių varpinėje varpas. Išbėgę lauk apylinkės gyventojai atpažino varpo balsą. Tai buvo tas pats kun. Antano Strazdelio laikų varpas. Kitą dieną rinkosi gy- ventojai į Dilius pažiūrėti var- po. Seneni lingavo galvas ir sakė, kad tai stebuklas.

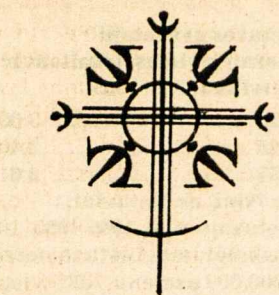
Mano artimas žmogus, ištrū- kęs iš Sibiro vergijos, kasmet apsilanko Dilių kapinėse su- tvarkyti senelių kapą, pasodinti naujų gėlių. Zengdamas į kapus lengvai pajudina vir- vę, kabančią šalia vartų, pri- tvirtintą prie varpo šerdies.

Tyliai besijuokiančio ange- lo balsu suskamba varpas, siųs- damas sveikinimus ir man, esančiam toli nuo mylimų Di- lių apylinkių.

Kviečiu keliauti į Lietuvą

š. m. liepos 18 iki rugpjūčio 1 d.

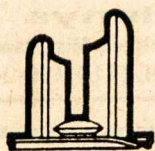
Kaina 2,150 dol. Apsiimu atlikti įvairias paslaugas. Kreiptis: Sandra Pakulis, 6885 L'Assomption Blvd., Montreal, P.Q. H1T 2N4 Telefonas: (514) 259-5627

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

**TORONTO MIESTE,
LAIKAS SUSPINDĖTI!**

Aprašinėtos sienos ar griuvėsiai
jūsų aplinkoje?

Mes galime padėti. Jei gyvenate ar turite verslą Toronto mieste, mes galime pašalinti visą raistą bei griuvėsius ir apvalyti jūsų kiemą, bei nuvalyti jūsų pastato aprašinėtas sienas.

Tai dalis pastangų puoselėti Toronto miesto patrauklumą. Ši nepaprastoji paslauga yra vykdoma nemokamai nuo 1988 m. gegužės 16 d. iki birželio 24 d.

Dėl tikslesnių žinių skambinkit 392-7620.

Michael L. Nixon, P. Eng.
Komisijonierius ir vyriausias pastatų pareigūnas

Toronto miestas
Pastatų ir priežiūros skyrius
Geresniojo Toronto statyba

Dailininkai JOLANTA ir JURGIS JANAVIČIAI. Jie dažnai parodas rengia didžiuliuose Australijos miestuose ir taip pat su savo dailės darbais dalyvauja tarptautinėse meno parodose Vakarų Europos centruose

Iš Australijos meno padangės

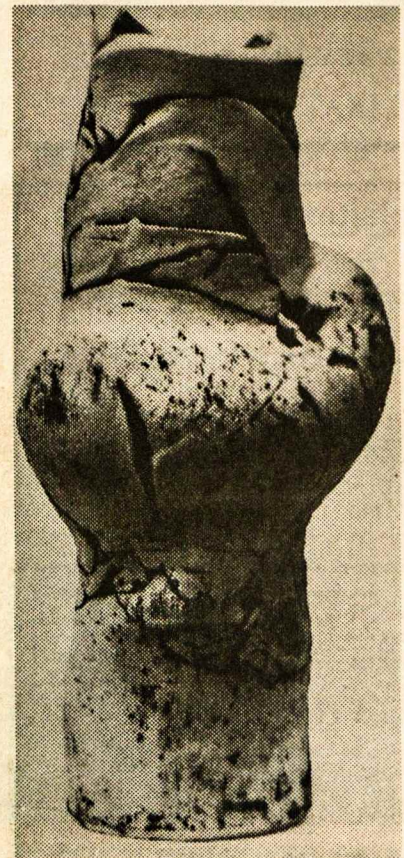
Pokalbis su menininkais Jolanta ir Jurgiu Janavičiais

Meno pasaulyje yra kūrėjų, kurie sugeba išreikšti savo jausmų ir minčių pasaulį keliose meno šakose. M. K. Čiurlionis buvo muzikas ir tapytojas, William Blake — poetas ir dailininkas. Muzikoje ir dailėje kalbos žinojimas nėra būtinas. Menininko ranka užfiksuoja vidinius virpėjimus tarpautinė, visiems matoma ir daugeliui suprantama plastinė kalba. Tuo tarpu literatūra priklauso ir nuo išsamaus kalbos mokėjimo. Didžiųjų tautų literatams svetimos kalbos žinojimas nebūtinai. Gabių vertėjų pastangomis jų kūryba paplinta po visą pasaulį. Pasi-taiko, žinoma, ir rašytojų, kurie sugeba lygiai gerai išsireikšti dvejose kalbose. Kaip pavyzdį galima paminėti Samuel Beckett, rašiusį anglų ir prancūzų kalbomis.

Išėivių menininkų tarpe pasitaiko kūrėjų, kurie sugeba kurti gimtąja ir gyvenamo krašto kalbomis. Tačiau tokių menininkų gretos nėra labai gausios. Todėl yra itin malonus supažindinti skaitytojus su Australijos lietuvių menininkais Jolanta ir Jurgiu Janavičiais, kuriems pavyko nugalėti daugelį išėivių būdinių kliūčių, įsisavinti svetimos kalbos plonybes ir surasti savitą išraišką keramikoje, tapyboje ir dvikalbėje literatūroje. Pokalbį su menininkais rašytojais praveda Isolda I. Davis.

— Kada pajutote polinkį į kūrybą ir kas Jus paskatino?

Jolanta: — 1946 metais, Vokietijoje, Freiburge sutikau lektorių iš V. K. Jonyno vedamos Ecole des Arts et Metiers. Su juo pasikalbėjus man užėjo didelis noras studijuoti keramiką. Tuoju pat ir įstojau į šią meno mokyklą. Gyvenimas po karo buvo chaotiškas ir sunkus, bet Jonynas, su prancūzų pagalba — Freiburgas buvo prancūzų okupuotoji zona, sugebėjo įsteigti ir puikiai suorganizuoti meno mokyklą, kurioje buvo didelis pasirinkimas įvairių meno šakų. Tarp jų buvo dėstoma keramika ir audimas. Profesionalūs lektoriai reikalavo iš studentų darbo ir pasižymėjimo. Keramikos mane mokė E. Marčilionienė. Akvarelės tapybą dėstė V. K. Jonynas. Piešimo mokiausi

Skulptūrinė vaza — dail. JOLANDOS JANAVIČIENĖS

pas T. Zikarą, prancūzų kalbos pas A. Nykų-Nyliūną, o vokiečių pas H. Nagį. Ir kiek dar daug puikių mokytojų turėjome mokykloje! Įvairūs meno reikmenys: popierius, dažai, akrilis, pieštukai, vilna, staklės, žvilis ir t.t. buvo kaip per stebuklą parūpinti. Mokyklos dviasia buvo pakili, ryžtinga ir kūrybinga. Kaip žinome, daug pasaulyje pagarsėjusių lietuvių menininkų ten pradėjo savo studijas.

Jurgis: — Nuo 1946 iki 1948 metų studijavau Freiburgo universitete ekonomiją. Tuo metu buvo pakilus laikas išėivių gyvenime. Pergyvenom pirmąją galimybę visiškai laisvai išsireikšti visoje gyvenimo plotmėje. Ši pakili nuotaika labai išryškėjo Freiburge, kur susibūrė daug įdomių, kūrybingų žmonių, atidarė lietuvišką meno mokyklą. Aš pats tuo metu buvau tik jaunas studenčiukas, stebėtojas.

— Kur ir kaip vystėte savo talentą ir tęsėte akademinį mokslą?

Jolanta: — Su šeima teko emigruoti į Australiją. Atvykus į Sydneį, reikėjo atlikti dvejų metų privalomą kontraktinį darbą. Dirbau kaip tarnaitė. Vidury savaitės turėjau laisvą dieną, tai tuoj užsirašiau į meno mokyklą ir pradėjau studijuoti keramiką, ašku, tik daliniu laiku ir nepilną kursą. 1952 m. ištekėjau, susilaukiau trijų vaikų ir studijas teko ilgelesniam laikui nutraukti. 1967 m. vėl grįžau į tą pačią meno mokyklą ir dvejus metus tęsiau keramikos studijas. Kai pabaigiau, po truputį įsikūriau savo studiją. Kai tik vaikai išeidavo į mokyklą, aš į savo studiją, o vakarais dar lankiau piešimo ir tapybos pamokas. Po trejų metų kruopštaus darbo, surengiau pirmą savo keramikos darbų parodą Helen McEwen galerijoje 1970 metais. 1976 metais studijavau keramiką Romoje pas Nino Caruso. Lankiau meno galerijas, muziejus, archeologinių iškasinėjimų vietas. Etruskų menas, Picasso ir Miro keramika man padarė neišdildomą įspūdį. Jaučiu, kad ši kelionė, per kurią teko susipažinti su meno kūrinių originaluose įvairiuose Europos kraštuose, labai praplėtė mano kultūrinį ir meninį akiratį.

Jurgis: — Mano kūrybinis darbas tik ir prasidėjo Australijoje. Gyvenimas, palyginti su tais pakiliais laikais Vokietijoje, buvo skurdus, liūdnas ir vienišas. Manau, kad tas vienišumas mane ir pastūmėjo į kūrybą, nes jai yra reikalinga koncentracija. Australijos gyvenimo tyła, išsiblaškymo stoka ir vienatvė buvo pagrindiniai mano kūrybinio impulso faktoriai. Tiesa, drauge tęsiau ir akademinį mokslą. Tik atvykęs įstojau į specialius anglų kalbos kursus ateiviams, kurie veikė prie Sydnejaus universiteto. Sėkmingai juos baigęs, gavau teisę įstoti į universitetą ir vienerius metus studijavau istoriją. Kai prasidėjo meilės ir romantikos laikotarpis ir paskui šeimos kūrimas, akademinis mokslas neberūpėjo. Reikėjo įsigyti praktišką specialybę, todėl baigiau hidrografijos kursus Coomoje (NSW), ir gavęs pažymėjimą, dirbau ilgus metus hidrografu. Paskui su-

galvojau dar pastudijuoti dvejus metus daugiau meną Sydnejaus universitete.

— Kokiose meno šakose reikiatės?

Jolanta: — Mano pagrindinė šaka yra keramika. Mėgstu dirbti su moliu. Ši medžiaga man prie širdies. Be to daug paįšau ir tapau akvareles. Dirbu su Sydnejaus „Atžalos“ teatru, paruošdama dekoracijas scenai ir laiks nuo laiko rašau eilėraščius.

Jurgis: — Poezijoje, fotografijoje ir tapyboje.

— Kokiose parodose dalyvavote Australijoje ir užsienyje?

Jolanta: — Australijoje rengiu kasmetines naujausių darbų parodas žymesnėse valstijų meno galerijose. Jau daugelį metų siunčiu rodimus į užsienį, į tarptautines keramikos parodas Vallauris (Prancūzijoje), Faenza (Italijoje), Londoną ir Katmandu (Nepale). Edmontone gyvenantiems lietuviams gal bus įdomu pamatyti keletą mano darbų „Permanent Collection of the Government of Alberta, Edmonton“ valstybiniame muziejuje.

Jurgis: — 1964 metais drauge su Kaziu Kemežiu surengiau parodą Canberroje. Mano paveiksai buvo maži šikiai, atlikti tušu ir pastele. Kazys tapė aliejumi. Apie mūsų darbus gražiai atsiliepė meno kritikas ir dabartinis Flinders universiteto (Adelaidėje) dailiojo meno profesorius Donald Brook. Po to surengiau dvi fotografijų parodas, o pernai ir šiais metais dalyvavau Kelly Street Collective galerijos parodose, išstatydamas piešinius ir tapybą. Esu Kelly Street menininkų kolektyvo narys.

— Kas paskatino Jus tapti šio kolektyvo nariu?

Jurgis: — Išėiviai dažnai izoliuoja save nuo pagrindinės gyvenimo srovės. Šis atokumas kenkia kūrybiniam procesui. Norėdamas to išvengti, suėjau į kontaktą su savo bendralaikiais — lietuviams ir sveiktiniais. Tokiu būdu išplaukiau į platesnius vandenis. Ar taip iš tikrųjų yra? Šis klausimas lieka atviras.

— Abu minėjote, kad rašote poeziją ir prozą gimtąja ir anglų kalbomis.

Jolanta: — Rašau dviem kalbomis. Nemažai eilėraščių sukuriau anglų kalba, nes paliesu kai kurias buities temas, mintys pačios plaukia anglų kalba.

Jurgis: — Rašau mieliai dviem kalbomis jau nuo seno. Jaučiu, kad kurdamas anglų kalba aš įjungiu save — lietuvių poetą — į pasaulinės literatūros grandį.

— Kokiuose leidiniuose buvo atspausdinti Jūsų kūrinių?

Jolanta: — Metmenys atspausdino mano darbų portfolio. Buvo straipsnių apie mano parodas lietuviškuose ir angliškuose laikraščiuose. Paskutiniu metu žurnale „Pottery in Australia“ February 1988, buvo išspausdintas išsamus straipsnis, gerai iliustruotas mano keramikos darbais. Bendradarbiauju su „Mūsų pastoge“ ir kultūriniame priede „Polėkiai“ buvo atspausdinti keli mano eilėraščiai. Eilėraščiai anglų kalba yra antologijoje

„No Regrets Anthology N.3“, kuriai padariau iliustracijas ir viršelį.

Jurgis: — Buvau aktyvus „Metmenų“ bendradarbis, spausdinau „Aiduose“ ir lietuviškuose antologijose. Dalyvavau Australijos spaudoje ir žurnaluose, kurie dabar yra antikvarinės retenybės, kaip pav. „Australian Letters“, „Poetry Magazine“ ir „Aspect“. Išleidau dvi knygas anglų kalba: poezijos rinkinį „Journey to the Moon“ ir komikų knygėlę. Su Kaziu Kemežiu leidau angliškų, o su Almiu Jūragiu lietuviškų, „Poezijos ir prozos lakštus“. Lietuviškuose minėjome to meto lietuvių rašytojus: V. Kazoką, M. Katiliškį ir Astralijs lietuvių poetus. Be to išleidome lakštą K. Dauguvietės prisiminimų apie teatrą Lietuvoje ir lietuviškų keiksmažodžių su Irenos Mickutės originaliais piešiniais ir tekstu.

Dabar esu „Mūsų pastogės“ kultūrinio priedo „Polėkiai“ redaktorius. Meninė „Polėkių“ priežiūra yra Viktoro Simankevičiaus rankose. „Polėkių“ užmačia yra spausdinti Australijoje gyvenančių lietuvių kūrybą.

— Kokie yra Jūsų ateities planai?

Jolanta: — Ruošiuosi dalyvauti International Art Expo 88 Sydney. Išstatysiu kelis didesnius darbus. Vėliau Bloomfield galerija, taip pat Sydnejuje, rengia mano keramikos darbų parodą.

Isolda I. Požlaitė-Davis, Pietų Australija

„Botany Bay“. Akrilikas ant popieriaus dailininko JURGIO JANAVIČIAUS

PRANAS URBUTIS

Kelias į tremtį

Kažkas padavė verdančios sriubos dubenėlį
Ir liepė skubiai skubiai srėbti...
Mano kojos degė nuo karšto smėlio
Ir širdis šaukė bėgti, bėgti!...

— Aš esu bėgėjis
— Man reikia bėgti
— Bet kodėl? Dieve, kodėl!
— Sudiev, sudiev Mamyte!
— Aš skubu, skubu —
— Man reikia greitai bėgti!...

Pašokau nuo ugnies į pievą —
Mėginsiu čia slėptis ir atvėsti.
O ne! O ne! Nėra laiko!
— Tau reikia bėgti...
— Užia miškas!
— Krūvini veidai ir durtuvai
— Kyšo iš miško — ura!
— Kraujo lašai nuo mano veido tiško.

Aš traukiuos į tamsią naktį...
Tremtis! Juoda audringa naktis!
Išpyliau verdančią sriubą į krūviną smėlį —
— Srėbki, atėjūne!
— Sudiev, sudiev Mamyte!
— Man reikia slėptis!

Solistai JANINA BUDRIŪNAITĖ-ČEKANAUSKIENĖ ir ANTANAS PAVASARIS baigia dainų ir arijų koncertą Los Angeles, Kalifornijoje

Jurgis: — „Kelly Street“ kolektyvo rėmuose dalyvausiu parodoje, kuri įvyks Balmain priemiestyje, State Bank of NSW patalpose rugpjūčio mėnesį. Šiai parodai ruošiu seriją didelio formato satyrinių komikų.

— Pabaigai norėtumėm Jūsų atsiklausti parūpusiu klausimu. Kaip būtų galima apsaugoti ateities Australijos lietuvių kultūrinį lobyną?

Jurgis: — Kaip apsaugoti nežinau, žinau tik, kad jį reikia būtinai apsaugoti. Šis klausimas turėtų visiems rūpėti. Visą ką esame surinkę, turime apsaugoti, kad nepražūtų lietuvių tautai. Turiu galvoje laiškus, įsikūrimo dokumentus, rankraščius, dienoraščius, fotografijas ir, žinoma, meno kūrinius. Visą šitą medžiagą reikėtų su laiku patalpinti į Nacionalinį Archyvą Canberroje. Tai ateities užduotis. Privatuose namuose, bendruomenės muziejuose ir bibliotekose neturime nei priemonių, nei reikalingų pinigų jį išsaugoti. Kas įvyktų gaisro atveju? Viskas dingtų per porą valandų. Visa lietuvių tauta, įskaitant lietuvių tėvynėje ir bendruomenes užjūriuose gyvenančius ir nedidelėse salose. Kiekviena sala privalo asaugoti savo kultūros lobyną. Ką apsaugosime patys tai išliks, ką apleisime — tai pražus.

Ačiū už pasikalbėjimą.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Aleksandros Vilijos Eivaitės naujausių tapybos darbų paroda sausio 6 — balandžio 2 d. d. buvo surengta Čikagoje, Hartmarx korporacijos patalpose. Šiai parodai ruošia seriją didelio formato satyrinių komikų.

Velionies aktorius Henriko Kačinsko pomirtinės plokštelės reikalai aptarti Bostone kovo 19 d. įvykusiame leidėjų komisijos posėdyje, kuriame dalyvavo Antanas Gustaitis, buvęs „Amerikos balso“ radijo lietuvių skryliaus vedėjas Alfonsas Petrutis, filmuotojas Romas Šležas ir „Laisvės varpo“ radijo programos vedėjas Petras Viščinis. Peržiūrėjus velionies paliktus įrašus, plokštelėn nutarta įjungti: vysk. Antano Baranauko „Anykščių šilėlį“, Kristijono Donelaičio „Pavasario linksmybes“, ištrauką iš Vinco Krėvės „Milžinkapių“, Balio Sruogos Sapiegos ir Jogailos monologus, Skirgailos priesaiką, Atrinktieji įrašai yra gan geros kokybės, nors jie nebuvo numatyti plokštelėlei, kurią norima išleisti dar šią vasarą.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje surengė visą balandžio mėnesį trukusią parodą, susietą su vokiečių 1943 m. kovo 16 d. suimtais ir Štuthof koncentracijos stovykloje uždarytais 46 lietuviams įkaitais. Paroda rūpinosi Lietuvos politinių kalinių sąjunga, šį įvykį paminėjusi Jau-nimo centre kovo 20 d. Balzeco muziejų įvykusioje parodoje buvo sutelkti Štuthof žemėlapiai, stovyklos, jos kartuvų, krematorių nuotraukos, papildytos ten kalintų lietuvių nuotraukomis, laiškais, jų nešiotais ženklais. Parodoje buvo ir vienas Balio Sruogo: raštas laiškas, jo atsiminimų knyga „Dievų miškas“ bei jos vertimai į latvių, ukrainiečių, prancūzų ir rusų kalbas, kun. Stasio Ylės atsiminimai „Žmonės ir žvėrys“. Neturko ir anuometinės lietuvių po-grindžio spaudos. Buvo atskleistas net ir vokiečių įvykdytas Vilniaus universiteto bei kitų aukštųjų mokyklų uždarymas.

Didelė sovietų menininkų grupė kovo 11 — balandžio 2 d. d. viešėjo Bostone su festivaline programa, pasinaudodama 1985 m. pasirašyta kultūrinių mainų sutartimi. Beveik 300 svečių grupę sudarė kompozitoriai, dirigantai, muzikantai, solistai. Didžiojo Maskvos teatro baletas, žymioji balerina M. Pliseckaja, Maskvos plastinės dramos ir folkloro ansambliai. Gausioje rusų minioje buvo du lietuviai — kompozitorius Vytautas Laurušas ir Vilniaus filharmonijos sol. Irena Argustienė. V. Laurušas buvo įrikiuotas į vienuolikos Sovietų Sąjungos kompozitorių grupę, o sopranas I. Argustienė atvyko atlikti jo kūrinių. Autoriniai atvykusių kompozitorių kūrinių koncertai dienos metu buvo rengiami Bostono operos teatro priesalyje, o bendri koncertai vakarais vyko operos teatre ir kitose salėse. V. Laurušas į savo koncertą kovo 23 d. buvo numatęs įtraukti tris kūrinius: kantatą „Liepsnojanti naktis“, skirtą sopranui ir styginiam kvartetui, „Koncertą balsui, dviem smuikam, altui ir violončelei“, vieną „Styginių kvartetą“. Kūriniai turėjo būti atlikti su Bostono kvartetu, bet pastarasis kažkodėl negalėjo dalyvauti festivalyje. Paskubomis teko sudaryti jungtinį Bostono ir Maskvos konservatorių studentų kvartetą ir dėl laiko stokos atsakyti programon įtraukto „Styginių kvarteto“. Tą pačią dieną V. Laurušo kantata „Liepsnojanti naktis“ (žodžiai E. Miečelaičio) buvo atlikta bendrame koncerte Naujosios Anglijos konservatorijoje, o kovo 24 d. — Springfieldo simfoninių koncertų salėje. Viename festivalio koncerte Bostono konservatorijos studentų chorą pildinavo V. Laurušo baladė „Nakties balsai“. Su klūtimis susidūręs V. Laurušo pasirodymas šil-tai buvo sutiktas dviejų muzikos kritikų „The Boston Herald“ ir „The Boston Globe“ dienraščiuose. Jie žavisi V. Laurušo kūriniais, atspindinčiais lietuvių liaudies muziką, ir jį laiko išpūdingiausiu atvykusiųjų kompozitorių grupėje.

H. K. Andersono pasaka „Bjaurūs ančiukas“ Vilniaus „Lėlės“ teatre atgaivino jos motyvais sukurta Violetos Palčinskaitės pjesė „Sveikas, ančiuk!“ Spektaklį paruošė rež. L. Lankauskaitė, scenovaizdžius ir lėles sukūrė dail. A. Paukštienė, muziką — kompoz. V. Bartulis. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktorai — M. Leikauskaitė, N. Gailiūtė, B. Braškytė, N. Indriūnaitė, O. Pocevičiūtė, V. Česnavičius.

Spaudos rūmuose vilniečiams buvo surengtas susitikimas su prof. Sauliumi Sondeckiu ir jo vadovaujamu kameriniu Vilniaus konservatorijos studentų orkestru. Susitikime dalyvavo ir dirigentas prof. Rimas Geniušas. Po koncerto įvykusiame pokalbyje buvo paliestos meno vertybės, kultūra, muzikinio skonio ugdymas. Mintimis apie savo profesiją dalijosi konservatorijos diplomantė, studentų orkestro koncertmeisterė Dalia Surauciūtė.

Meno darbuotojų rūmuose vilniečiai specialiu vakaru paminėjo 425-ąsias Martyno Mažvydo mirties metines. Renginyje buvo įjungtas ir ciklą „Lietuvos kultūrinio palikimo problemos“. Apie M. Mažvydą, jo 1547 m. Karaliaučiuje išleistą pirmąją lietuvišką knygą, kitus seniausius lietuviškus raštus, gimtojo žodžio puoselėjimą dabartinėmis dienomis kalbėjo akademikas J. Lankutis. Lietuvos mokslo akademijos narys korrespondentas Z. Zinkevičius, Lietuvos knygų rūmų direktorius A. Lukošius ir poetas Justinas Marcinkevičius. Leidyklų ir knygų prekybos reikalų komiteto pirm. J. Nekrošius pranešė, kad Lietuvoje pradėta ruošti pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo 450-tosioms metinėms, įvyksiančioms 1997 m. Jau esąs sudarytas pasiūlymų projektas taip reikšmingai kultūrinio gyvenimo datai paminėti.

Lietuvos metrikos tyrinėtojas buvo skirta balandžio 12-13 d. d. Lietuvos mokslo akademijos istorijos instituto Vilniuje surengta tarptarptublikinė konferencija, kurioje, be vilniečių, pranešimus skaitė mokslininkai iš Maskvos, Minsko, Kijevo ir Dnepropetrovsko. Lietuvos metrika sudaro Didžiosios kunigaikštystės centrinės raštinės archyve palikti išleidi-džiamų raštų nuorašai, ten sutelkti teismų sprendimai, pasiuntinių pranešimai, valdovų parėdymai bei kiti archyviniai dokumentai. XV-XVIII š. laikotarpyje sukauptas Lietuvos metrikos archyvas turi apie 600 rankraštinų knygų rusų, lotynų, lenkų kalbomis. Kiekvienos apimtis — 500-700 puslapių. Metrikos medžiagą istorikai pradėjo tyrinėti maždaug prieš šimtą metų, išleiddami kelias jos knygas. Šiuo metu taip pat ruošiamasi išleisti dar neskeltus metrikos dokumentus. Paruošiamąjį darbą atlieka Vilniaus, Maskvos, Kijevo, Minsko ir Varšuvos mokslininkai. Mat Lietuvos metrika liečia ne tik lietuvių, bet ir latvių, rusų, gudų bei ukrainiečių žemes, įėjusias į Didžiosios kunigaikštystės sudėtį.

Klaipėdos muzikinis teatras paruošė pirmąją premjerą, kuriai buvo pasirinkta Audronės Žigaitytės trijų veiksmų opera „Mažvydas“ su jos libretui panaudota Justino Marcinkevičiaus drama. Pagrindinį Mažvydo vaidmenį sukūrė Vilniaus operos sol. Vladimiras Prudnikovas ir Klaipėdos muzikinio teatro sol. Arvydas Sauspreikšaitis. Premjerą paruošė dirigentas Gintaras Rinkevičius, rež. Gintas Žilys, baletmeisteris Dmitrijus Tchorezskis, scenovaizdžius sukūrusi dail. Virginija Idzelytė. Klaipėdos muzikinio teatro meno vadovas ir vyr. rež. Gintas Žilys džiaugiasi specialia konkurse suteikta 180 atlikėjų grupe, su kuria klaipėdiečiai susitiks naujojo profesinio teatro surengtame koncerte „Susipažinkime“. Klaipėdos muzikinis teatras dabar veikia jam pritaikytuose šio miesto kultūros namuose. Naujų rūmų jis susilauks senamiestyje, Danės upės pakrantėje, pastatytą pagal konkurse atrinktą projektą. Muzikinio teatro įsteigimas įgyvendino daugelio senųjų klaipėdiečių svajones. Dar Lietuvos nepriklausomybės metais operų spektaklių jiems paruošdavo muzikos mokykla ir konservatorija, o pokaryje veikė liaudies operos grupė, vadovaujama Kazio Ksano. Klaipėdos muzikinis teatras į savo profesinės veiklos planus yra įtraukęs kamerines operas, operetas, spektaklius vaikams.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90 d. term. ind. 7 1/2%	Asmeninės paskolas
180-185 d. ter. ind. 7 3/4%	nuo 11 %
1 metų term. indėlius 7 3/4%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 8 %	nuo 11 %
3 metų term. indėlius 8 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%	1 metų 10 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/2%	2 metų 10 3/4%
1 metų GIC-met. palūk. 8 1/2%	3 metų 11 %
RRSP ir RRIF (pensijos) 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 9 %	1, 2 ir 3 metų 9 3/4%
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/4%	
RRSP-3 metų term. ind. 9 1/2%	<i>Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas sėru, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
Specialią taup. s-tą 7 1/2%	
Taupomąją sąskaitą 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/2%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 5 1/4%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 36 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AP GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius
Telefonai: 531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

CLOVERDALE MALL – 3 miegamųjų, atskiras vienaaukštis namas, įrengtas rūšys, du židiniai atskiras garažas. Kaina - \$265,000.
CENTRAL ETOBICOKE – dviejų aukštų, 3 miegamųjų butas (condo.) atskira skalbykla, išėjimas. Kaina - \$153,900.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Dalis lietuvių golfinkų "Golf Haven" aikštėje prieš pradėdant turnyrą

Nuotr. Aug. Simanavičius

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kartinę finansinę paramą už gimusių kūdikių laiko sveikintu valdžios žingsniu, bet nesitiki, kad Kvebekas susilauks kūdikių bangos. Jis taipgi pranašauja, kad po šimto metų tikrųjų kvebekiečių atžalos tesudarys 12-15% visų provincijos gyventojų, jeigu spraga turės užpildyti įsileidžiami ateiviai. Kritiškiau ir gimimų skatinimą doleriais žiūri kitas montrealietis demografas M. Weinfeldas. Pasak jo, tokia vienkartinė parama daugiausia gali susigundyti neturtinuos kvebekiečių šeimos, ypač tos, kurios gyvena iš socialinės gerovės pašalpy. Esą tokiu atveju joms reikės dar didesnės paramos, įskaitant ir vaikų švietimo bei mokslinio išlaidas. Juk vyriausybė turi vienodai rūpintis visų vaikų ateitimi. Finansų ministeris G. Levesque iš savo pusės pažadėjo papildomų 60.000 vietų naujuose vaikų darželiuose ir nuo palūkanų atleisti \$7.000 paskolą pirmuosius namus perkantiems kvebekiečių imokai. Jis taipgi įsipareigojo šiemetinio biudžeto deficitą sumažinti \$50 milijonų iki \$2.4 milijono, o sekančių metų – iki \$1,6 milijono.

Biudžetinių deficitų neskuba mažinti Ontario premjero D. Petersono liberalų vyriausybė, nors provincinė valdžios skola jau artėja prie \$40 milijonų, o progą sudaro gerokai padidėjusios pajamos, atneštos ekonominio atkūtimo. Premjero D. Petersono dėmesys dabar yra nukryps į patvirtinimo laukiančią JAV ir Kanados laisvos prekybos sutartį. Jis vis dar kelia balsą prieš tą ekonominiam Kanados gyvenimui labai svarbią sutartį, pataikaudamas didžiosios darbo unioms, kurios sutarties atmetimu nori užsitikrinti savo nariams išsikrovotus aukštus atlyginimus. Premjeras D. Petersonas netgi grasiina kreiptis ir aukščiausiąjį Kanados teisimą, jeigu sutartis palies provincines teises. Matyt dėl to JAV senato finansų komitete patvirtino sutarties projektą, sekdamas JAV atstovų rūmų finansų komiteto pavyzdžiu. Dabar ta sutartį turės patvirtinti keli kiti JAV senato ir atstovų rūmų komitetai. Tada už galutinio sutarties teksto priėmimą turės balsuoti JAV senatas ir atstovų rūmai.

Ontario premjero D. Petersono opozicija erzina kitų Kanados provincijų vyriausybes, turinčias menkesnius prekybinius ryšius JAV. Premjerai teisingai primena sutarties kriti-

ką pasirinkusiam D. Petersonui, kad net 90% Ontario provincijos eksportui skirtų gaminių jau ir dabar be laisvos prekybos sutarties parduodama JAV rinkose. Čia ypač minėtinas keitimasis automobiliais bei jų dalimis be maito. Kanados automobilių pramonė yra sutelkta Ontario provincijoje. Dėl tos automobilių sutarties daug naudos turi ne tik provincija, bet ir Kanada, skaičiuojanti prekybinį balansą su užsieniu. Tad nenuostabu, kad ir kitų provincijų premjerai nori plačiau atidarytos JAV rinkos savo gaminiams. Kritikui D. Petersonui jie primena, kad iš tikrųjų norima tik to, ką jau turi Ontario provincija. Kana-

dos laisvos prekybos sutartis su JAV, atrodo, susilauks keturių vakarinių Kanados provincijų premjerų pilno pritrimo, kai jie susitiks prabangioje jachtoje "Hotel II" prie Vankuverio salos. Paskutinė tokia konferencija buvo surengta 1968 m. Šį kartą jachtoje savo problemas aptars Britų Kolumbijos premjeras William Zalm, Albertos – Donald Getty, Saskatchewan – Grant Devine ir Manitobos – Gary Filmon. Tikimasi, kad pokalbiuose bus paliestas ir renkamo Kanados senato klausimas, nes tų premjerų eilėse dabar nebebus jų mintims dažnai nepritarusio Manitobos NDP socialistų premjero H. Pawlio, kurį pakeitė konservatorius G. Filmonas.

SPORTAS

GOLFO ŽINIOS

Gold Haven aikštėje gegužės 14 d. įvyko antras Toronto lietuvių golfo klubo turnyras. Turnyre dalyvavo 51 klubo narys. Turnyrą pravedė ir premijas išdalino klubo išdinkas A. Jonikas. Šiame turnyre žaidėjai buvo suskirstyti į A, B, C, D. senjorų ir pensininkų grupes pagal jų pajėgumą. A klasę laimėjo W. Ubeika, B klasę – D. Laurinavičius, C klasę – A. Jonikas, D klasę – J. Bayeroff, senjorų – V. Pulkys, pensininkų – P. Augaitis. Moterų grupę – E. Kėkstienė. Premijas už arčiausiai primesčius sviedinukus prie vėliavėlės gavo E. Kėkstienė, M. Ignatavičius ir J. Slapšys sn. Loterijos premiją 12 sviedinukų ir golfo lietsargį gavo M. Ignatavičius.

Visų dalyvių rezultatai bei išlyginamų smūgių ir šu išlyginamais smūgiais buvo tokie: D. Laurinavičius 79, W. Ubeika 82, L. Chomyc 82, R. Šimkus 82, M. Podsidecki 84, S. Kėkstas 84, V. Kakevičius 85, St. Podsidecki 85, Aug. Simanavičius 85, K. Elmantas 87, M. Ignatavičius 88, Al. Simanavičius 88, V. Siminkevičius 89, S. Ignatavičius 89, V. Astrauskas 90, R. Kymantas 90, R. Strimaitis 90, A. Zalagėnas 90, A. Sapijonis 91, J. Danaitis 92, E. Kėkstienė 94, V. Pulkys 94, E. Kuchalskis 95, I. Kymantienė 95, P. Augaitis 95, V. Radžiūnas 96, L. Baziliauskas 98, P. Pargauskas 98, A. Jonikas 99, D. Marijošius 101, V. Vaitkevičius 102, A. Smolskis 103, M. Slapšys, sn. 103, J. Koller 104, P. Lapienis 104, A. Balnis 104, R. Kartavičius 104, V. Paulionis 106, J. Juodikis 107, A. Zaleskis 107, R. Vaitkevičius 109, V. Dargis 110, J. Bayeroff 113, Z. Zaleskis 116, A. Grigonis 117, P. Čiurlys 118, E. Grybas 120, P. Marijošius 121, Hillgrove 127.

D. Laurinavičius 64, V. Pulkys 69, V. Vaitkevičius 69, S. Kėkstas 70, P. Augaitis 70, L. Chomyc 70, P. Pargauskas 70, S. Ignatavičius 71, V. Ubeika 71, A. Zalagėnas 71, V. Kakevičius 72, E. Kėkstienė 72, R. Kymantas 73, Aug. Simanavičius 73, V. Astrauskas 74, J. Danaitis 74, M. Ignatavičius 74, I. Kymantienė 74, A. Sapijonis 74, R. Šimkus 74, A. Jonikas 74, J. Juodikis 77, E. Kuchalskis 77, Al. Simanavičius 77, J. Koller 78, A. Smolskis 78, R. Vaitkevičius 78, M. Podsidecki 78, L. Baziliauskas 79, P. Lapienis 79, D. Marijošius 79, X. Bayeroff 80, D. Deksnytė 80, V. Paulionis 80, V. Radžiūnas 80, Z. Zaleskis 80, A. Grigonis 81, R. Strimaitis 81, A. Zaleskis 81, P. Čiurlys 82, Stan. Podsidecki 82, M. Slapšys, sn. 84, A. Balnis 85, V. Dargis 85, P. Marijošius 85, J. Ignatavičius 87, R. Kartavičius 88.

Sekantys turnyrai: gegužės 29 d. Glen Eagles, 12.30 v.p.p.; birželio 4 d. Springwater, 9 v.r.; birželio 25 d. Golf Haven, 11 v.r. G.

Skautų veikla

• Kunigaikštienės Birutės draugovės vyr. skaučių įžodis įvyks gegužės 28, šeštadienį, 5 v.v. pas sesę Gražina Stripinienę, Loreto. Sesės, kurios planuoja važiuoti prašomos paskambinti sesei Elenai tel. 534-3763.

• Sesei Valentinai Grybienei, susirgus linkime greit pasveikti. J.D.B.

Jauniausiųjų skautų-čių pastovyklė tautinėje stovykloje

Kviečiame Agonėlės, Liepsnelės, Bangelės ir Giliukai, Ažuoliukai kartu su tėveliais į VII-ąją tautinę stovyklą. Mūsų jauniausieji skautukai-kės turės pirmą kartą savo atskirą pastovyklę su jiems taikoma skautiška programa.

Kviečiame ir raginame visus tėvelius, truputį atitulusiar ar dėl jaunos šeimos sunkiau galinčius dalyvauti, atkreipti dėmesį į šią ypatingą stovyklą. Čia bus programa prisiminti savo smagias stovyklavimo dienas, lauzų dainas, gamtos vaizdus, jaunystės žaidimus. Galėtis atnaujinti pažintis iš tolimesnių vietovių. Taip pat išgyvensite didžiosios stovyklos džiaugsmą su savo vaikais, pamiršite dienos rūpesčius prie spragėto lauko; netolimos jaunystės atminimai atsispindės kiekvieno stovyklaujančio akyse ir šypsenoje.

Bendras darbas ir tėvėlių talka būtų didelis įnašas ir į pačios stovyklos "lobių skrynį", nes savo tarpe turėtume pajėgių asmenų, kurie kitomis sąlygomis gal nebūtų galėję stovykloje dalyvauti.

Atskiras rajonas bus skirtas šiai pastovyklei, kur tėvai miegos kartu su vaikais savo palapinėse. Bus galima išsinuomoti palapines su grindimis, kur telpa dvi lovytės. Kaina \$3 dienai, bet skubėkite užsisakyti pas G. Taorą, 17310 Harland Ave., Cleveland, OH 44119. Pirmenybė – iš toli atvažiuojantiems.

Sesė Vida Juškenė, pastovyklės viršininkė, turi patirties jaunų seimų stovyklų organizavime. Dalį programos ji bazuos tėvų talka, pakaitomis. Programa numatyta labai lanksti, pritaikyta mažų amžiui, panaši į vaikų darželių užsiėmimus. Vyresniųjų seimų pastovyklės talka įneš įvairumo. Bus skatinama tarpusavio draugystė – didelė sesė, mažą sesė. Tėveliai kviečiami įsijungti į savo bendraamžių užsiėmimus. Daugiau programos žinių gali suteikti jums sesė Vida 7691 Ellen's Way, Ann Arbor, MI 48105, tel. 313-482-8360.

Stovykla įvyks 1988 m. rugpjūčio 14-24 d.d., Seven Ranges Scout Reservation, Kensington, Ohio – netoli Canton. Pilna kaina tėvams \$140 amerikietiška iki liepos 1 d., vaikams registracijos mokeskis – \$40 amerikietiška, kūdikiams iki 2 metų nemokamai. Taigi, jaunosios šeimos, ar nesusiėmę? Kviečiame registruotis pas Oną Šilėnienę, 24301 Oakhill Dr., Euclid, OH 44117, tel. 216-531-8207.

El, pirmyn į Tautinę stovyklą, Ten paspausim broliškai rankas, Tai geriausia skautiška mokykla, Ten supinsim darbą ir dainas. DB

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7 1/2% už 90 dienų term. indėl.
7 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 3/4% už 1 m. term. indėlius
8 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 % už GIC invest. pažym.
9 1/4% už 2 m. GIC invest. pažym.
9 1/2% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 % už 1 m. term. pensijų planą
9 1/4% už 2 m. term. pensijų planą
9 1/2% už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 3/4%–7% kasd. pal. sąsk.
7 1/2% virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 3/4% už kas. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/4% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4% (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotjas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

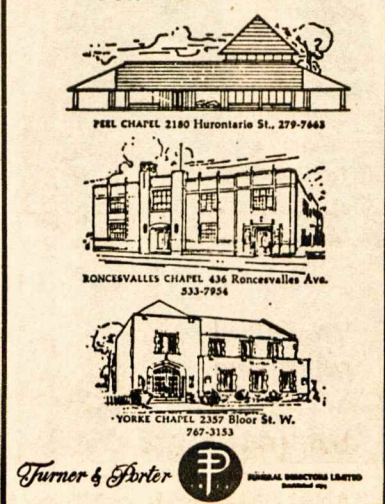
TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, istaigų, imonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, vėdrosčius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

TIESOS BEJIEŠKANT

"Tėviškės žiburiai" 1988 m. vasario 2 d., skaičiau B.D. straipsnį "Nerašytų atsiminimų" pasi-
taikiusių klaidų pataisais. Norė-
čiau ir aš kai ką tuose atsimini-
muose pataisyti.

Turbūt mes visi senesnieji min-
timis nuklystame į savo jaunys-
tės dienas. Tai suprantama. Juk
malonu pagyventi tų laikų nuotai-
komis. Bet rašyti atsiminimus,
kada juos pridengia storas lai-
ko dulkių sluoksniš, nelengva.
Tačiau faktai, minint asmenis
atsiminimuose, turi būti tikslūs,
nemigloti. Kartais tokios miglos
sukelia tarp atsiminimų rašyto-
jo ir skaitytojo nesutarimus.

Panašus atvejis atsitiko B. Džui,
aprašant 1940 metų mokytojų su-
važiavimą Kaune, Sporto rūmuo-
se, rugpjūčio 14-15 dienomis. Ta-
me suvažiavime dalyvavo ir aš.
Mačiau, kai mokytojus užgiedo-
jus Lietuvos himną, už prezidi-
umo stalo sėdintieji atstovai
tūpčiojo, pasikeldami ir vėl nu-
sileisdami į savo kėdes. Betgi S.
Čiurlionienės užstojė atstovų
tarpe aš nemačiau.

Taigi aš manau, kad "Nerašytų
atsiminimų" autoriui ar autorei,
nepatikrinus savo atminties šal-
tinio, nederėjo rašyti tai, kas iš
atminties yra išsprūdę. Dabar gi
tokie prisiminimai "pakodyluoja"
tik Maskvai ir jai parsišalams
lietuviams. Rodos, turėtų užtek-
ti, kad jie klastoja Lietuvos isto-
riją, juodina jos kūrėjus ir lie-
tuviams brangius asmenis, bet ne-
reikėtų mums patiems juos juo-
dinti.

Sofija Čiurlionienė savo asmens
tyrumu spinduliavo ne tik aplin-
kai, bet ir visai jos numylėtai
Lietuvai. Užtai ją mylėjo ir dar
tebemyli savo tėvyni iš tikimasis
jaunimas ne dėl to, kad ji pasakė
prokomunistinę kalbą, kaip savo
"Nerašytuose atsiminimuose" ta-
ria B.D., bet dėl to, kad ji buvo
viena iš kilniųjų savo krašto duk-
rų net anose sovietinės okupaci-
jos dienose.

Pastitikrinti parašiau laišką
savo krikšto dukrai Vilniuje, pra-

sydama ištirti, ar S. Čiurlionie-
nė 1940 m. rugpjūčio 14-15 d.d.
dalyvavo mokytojų suvažiavime
Kūno kultūros rūmuose Kaune, ar
ji sėdėjo už prezidiumo stalo ir ar
sakė prokomunistinę kalbą. Laiš-
ką neseniai gavau ir jo ištrauką,
liačianti Čiurlionienės asmenį,
yra tokia:

"...Dabar dėl S. Čiurlionie-
nės. Buvau Centrinėje bibliote-
koje, susiradau laikraščius apie
mokytojų suvažiavimą. Jis apra-
šytas labai smulkiai. Visą me-
džiagą atidžiai perskaičiau ir kas
prezidiume sėdėjo radau surašy-
tus, ir visus pranešimus perskai-
čiau, o Čiurlionienės pavardės
niekur neradau. Įdedu ir nuotrau-
ką, bet ir čia nei vienos moters
nematyti, prezidiume buvo sura-
šyti vieni vyrai".

"1919-1940 m. S. Čiurlionienės
visuomeninė veikla buvo susijusi
su valdančiųjų buržuazinių sluok-
snių politika ir ideologija, tačiau
ji kritiškai vertino daugelį to me-
to visuomeninio gyvenimo reiškinių"
- iš Lietuviškosios tarybinės
enciklopedijos 2 tomo. Klausiau
apie tai ir Marulės mamos (Maru-
lės mama yra Čiurlionytė, K. Čiur-
lionio sesuo - Z.M.), tai ji sako,
kad tikriausiai jos ten prezidiu-
me nebuvu.

S. Čiurlionienės pavardė yra mi-
nima ir "Mažosios lietuviškos ta-
rybinės enciklopedijos I tome.
Čia ji taip pat už joki komunist-
tams pasitarinavimą nėra liaups-
inama. Taigi ar vertėjo B.D., ne-
patikrinus faktų paskelbti apie
garbingą lietuvių moterį tokį klai-
dingą straipsnį!

Zabėlė Majauskienė

SAJŪDIS DAR NEMIRĖ

J. Kojelis, ("TŽ" 1988.IV.5) ra-
šo: "VLİKas sudarytas koalicijos
pagrindu. Visa bėda, kad koali-
cija tebesiremia 15 grupių, nors
didžioji jų dalis nebeegzistuoja.
Iki šiol stipriai ar silpnai te-
beveikia septynios vlikinės gru-
pės: Lietuvių fronto bičiuliai,
Krikščionių demokratų sąjaga, so-
cialdemokratai, Mažosios Lietu-
vos rezistencinis sąjūdis, Rytų

1988-89 m. Toronto Lietuvių namų valdyba ir revizijos komisija. Pirmoje eilėje iš kairės: K. Raudys, J. Norkus, J. Slivinskas, J. V. Šimkus, valdybos pirmininkas, dr. G. Ginčauskaitė, O. Delkus, A. Jucys; antroje eilėje: E. Pama-
taitis, S. Vastokas, R. Strimaitis, V. Kulnys, A. Sukauskas, V. Dauginis, H. Sukauskas ir T. Stanulis, L.N. vedėjas

Lietuvos rezistencinis sąjūdis,
Valstiečių liaudininkų sąjaga ir
tautininkai. Aštuonios grupės ne-
beveikia..."

Kaip matome J. Kojelis igno-
ruoja Lietuvos atgimimo sąjūdį.
Neatrodo, kad LAS jau "miręs",
kaip J. K. tvirtina.

Lietuvos atgimimo sąjūdžio
skiriai veikia JAV-je, Kanado-
je, Australijoje. Sąjūdis leidžia
laikraštį "Laisvoji Lietuva", ku-
ris jau eina 42 metus. "Laisvosios
Lietuvos" knygų leidykla yra išlei-
dusi visą eilę knygų, kurių pasku-
tinė yra "Tikroji praeitis", atspau-
dinta 1985-6 m. Čikagoje. Ar tai
buvo ignoracija? Marius Blynas

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jos narius, o arabams jie yra
laisvės kovotojai". Buvusius
policininkus jungia Palesti-
nos senųjų policininkų drau-
gija, vengianti politikos, ku-
ri suskaldytą šią organizaci-
ją. Tarnybos metu kai kurie po-
licininkai vedė žydaite ir da-
bar turi šeimyninių ryšių su Iz-
raeliu. Trys buvusieji polici-
ninkai su šeimomis grįžo Izrae-
lin ir jame apsigyveno. Prem-
jero J. Šamiro atstovas J. Ahi-
meris pareiškė, kad J. Šamiras
nežinojo buvusių britų polici-
ninkų atvykimo Izraelin, bet
jiems siūnčia linkeėjimus, ne-
paisydamas jų pažiūrų.

JAV LB vasaros
tarnyba Vašingtone

JAV Lietuvių Bendruomenės
visuomeninių reikalų ta-
ryba skelbia tarnybą lietuvių
kilmės studentui šią vasarą
Vašingtone, D.C. Tarnybos lai-
kotarpis - dešimt (10) savai-
čių. Pareigos apims informavi-
mą-įtaigojimą JAV kongreso
narių, valdinių įstaigų parei-
gūnų, spaudos darbuotojų apie
dabartinę padėtį Lietuvoje,
okupanto vykdomus žmogaus
teisių pažeidimus, gamtos tar-
šą, aukštus muitus dovanoms ir
kitus klausimus. Studentas bus
prašomas informuoti ameri-
kiečių spaudą ir apie naujuo-
sius įvykius Lietuvoje, o lie-
tuvių spaudą - apie pastangas
vykdant pavestus uždavinius.
Jo atsakomybėje bus rūpini-
masis tinkamu amerikiečių vi-
suomenės supažindinimu su
Molotovo-Ribbentropo pakto
sukaktimi ("Black Ribbon Day").

Kandidatas turi būti nema-
žia 18 metų, gerai mokėti
lietuvių ir anglų kalbas. At-
lyginimas už dešimties savai-
čių darbą - \$2,000. Pavergtos
Lietuvos dabartinės padėties
pažinimas yra būtinas. Darbo
laikas: nuo 1988 m. birželio 29
d. iki 1988 m. rugpjūčio 27 d.

Kandidatai yra prašomi at-
siųsti laišką nurodantį studi-
jines, organizacines bei bend-
rines kvalifikacijas iki š. m.
gegužės 31 d. Rašyti: Lithua-
nian-American Community of
USA, Inc., 9660 Pine Road,
Philadelphia, PA 19115.

JAV LB Inf.

Lietuviška baldų
dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir
aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas - Tom Thompson

Blyth & Company Travel
68 Scollard Street, Toronto, Ontario, Canada M5R 1G2
Telefonai: 964-0067 Toronto, 1-800-387-5603 nemokamai iš kitų
Ontario vietovių. 1-800-387-1387 nemokamai iš visų kitų provincijų
Telex: 06-218906 Reg. nr. 2740365

ALGIS MEDELIS
Sutvarkau dokumentus iškvietimui giminių
arba privačiam apsilankymui Lietuvoje

1988 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ
ypatingai prieinamos kainos, įskaitant net ir vizų, oro uostų ir dau-
gumos draudų mokesčius (pvz. 1/4 milijono dolerių gyvybės drauda!)

Tik trys kelionės likę:

Liepos 19 - 10 naktų Vilniuje, su galimybe nuvykti į Klaipėdą,
Palangą. Norintiems proga aplankyti Pragę - \$2270

Rugpjūčio 23 - 10 naktų Vilniuje.
Norintiems proga aplankyti Budapeštą - \$2200

Rugsėjo 20 - 11 naktų Vilniuje. Su proga pailsėti
Jugoslavijoje - \$2235

KELIAUKITE SU MUMIS - NEAPSIVILSITE!
Sutvarkysime ar suplanuosime visus kitų kelionių
reikalus - kreipkitės!

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

2. Gegužės 18 - 1	4. Liepos 6 - 20	6. Rugpjūčio 17 - 31
3. Birželio 15 - 29	5. Liepos 13 - 27	7. Rugsėjo 7 - 21
		8. Spalio 10 - 19

2. Gegužės 18 - vietų dar yra

Ekskursijų kainos: II - \$2016.00, III, VI, VII - \$2284.00, IV ir V - \$2384.00, VIII - \$1695.00, įskai-
tant vizą ir draudą. Grupės 2 - 7 Vilniuje - 10 dienų, 8 Vilniuje - 6 dienos. Po Vilniaus galima važiuoti ir į kitus
miestus lagesniam laikui pagal Jūsų pasirinkimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant ir įmokėti \$200 depo-
zitą. Likusi suma reikalinga sumokėti bent 30 dienų prieš išvažiuojant. 2, 5 ir 7 lydesiu aš pats.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje
advokatai Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney.
Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St.W. Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, 821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3 769-1616

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskellūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

SHERLOCK HOMES
REAL ESTATE INVESTMENT

Jei norite pirkti ar parduoti namą,
ar gauti informaciją, prašau man
paskambinti.

Prizadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

**MARIUS E. RUSINAS, turįs septynerių metų
patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:**

- RRSP - nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) - nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) - gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

"MIRAPOL" BENDROVĖ PRANEŠA,
kad perveža keleivius iš Montrealio (Mirabel)
į Torontą ir nuo Toronto į Montrealį (Mirabel).

Paima keleivius nuo namų ir atveža į namus. Padeda su
lagaminais orauostyje.

Kaina asmeniui į vieną pusę - \$60, į abi puses - \$100,
įskaitant ir lagaminų pervežimą.

Skambinkite tel. 239-9411, tel. 275-7747,
(kalba rusiškai, lenkiškai ir angliškai).

RE/MAX homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

LAKESHORE ir KIPLING rajonų namų su dviejų miegamų-
jų butas. Langai į parką bei parką. Kaina \$99,900.

ŪKIS - 204 akrai žemės, namas ir kiti pastatai. Nuo Otavos į
šiaurės vakarus 100 km prie Constan ežero. Kaina \$130,000.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469 535-2500

Paminklas Žuvusiems už Lietuvos laisvę Šv. Jono kapinėse Anapilyje. Jis buvo pastatytas Kanados šaulių rinktinės "Vilnius" rūpesčiu. Paminklo šventinimas įvyks gegužės 29, sekmadienį, 2.45 v.p.p. Nuotr. St. Dabkaus

TORONTONT

Anapilio žinios

— Laisvės lyga Lietuvoje paskelbė kvietimą visur lietuviams paminėti 40-sias metines nuo didžiųjų sibirinių trėmimų, kurie Lietuvoje vyko 1948 m. gegužės 22 d. Lietuvoje tie paminėjimai-pamaldos vyko įvairiose šventovėse. Mes šį trėmimą paminėjome praėjusio sekmadienio pamaldose. Po 11 v. Mišių šventovės aikštėje buvo pakeltos vėliavos iki pusės stiebo bei pastatyti kryželiai.

— Kenciančios Bendrijos sekmadienis visos Kanados sekmadienis švenčiamas ateinantį sekmadienį. Meldžiamasi už R. Europoje komunistų pavergtus ir persekiojamus tikinčiuosius. Šią maldos dieną įvairių denominacijų šventovėse organizuoja Keston College Canada.

— Kapinių lankymo diena — gegužės 29, sekmadienį. Pamaldos kapinėse — 3 v.p.p. Šaulių paminklų žuvusiems šventinis prel. J. Tadarauškas. Gegužės 28-29 d.d. Anapilio moterų būrelis ruošia Anapilio parodų salėje Broniaus Marijošiaus tapybos darbų parodą. Pietus gegužės 29 Anapilio salėje ruoš parapijos KKL moterų draugijos skrysius.

— Aukų Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 — M. Bernotienė, S. Barčaitis, O. Dementavičienė; \$50 — H. Povilaitienė; parapijos skoloms numokėti: \$100 — P. Baikauskienė.

— Mišios gegužės 29, sekmadienį, 9.30 v.r. už Josiukų šeimos mirusiųs, 11.00 v.r. — už parapiją, 3 v.p.p. — už mirusiuosius.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis — birželio 2 d., 7.30 v.v.

— Lietuvių slaugos namams aukų: \$1,000 — Balys Savickas; \$100 — P. Cecys. Viso fondo yra \$64,907.55. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. 8711 ir Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. 155332.17.

— Nauja LN narė, sumokėjusi \$100 — Zita Gurklytė.

— Jaunuoliams-studentams yra keletas laisvų vietų bingse. Skambinti T. Stanuliiui tel. 532-3311.

— LN gegužinė įvyks liepos 10, sekmadienį, 12 v. Clairville Conservation Area, Green Acres No. 1. Autobusas išvažiuos nuo LN 2.00 v.p.p. Gegužinę rengia LN vyrų būrelis ir "Atžalynas".

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiem geradariam, kurie mane lankė po sunkios operacijos Wellesley ligoninėje ir po to Šv. Jono Convalescent ligoninėje.

Dėkoju savo daktarams: Wellesley ligoninės chirurgui Dr. Wright ir Šv. Jono ligoninės dr. Robson, ir visam personalui už rūpestingą mane gydymą ir priežiūrą. Ypatin-gas aciū gerbiamai ir mielai seselei Margaritai už jos nuostabią mane priežiūrą, pietus, maldas, gėles ir visas suteiktas man paslaugas. Dėkoju seselei Loretai, vienuolyno vyresniajai, už aplan-kymą, maldas ir gėles, o seselei Klementinai už jos dideles paslaugas. Aciū visam vienuolynui už maldas, gėles, ir už sveikinimus gimtadienio proga. Nuoširdžiai dėkoju prel. Juozui Tadarauškui už lankymą, maldas ir palaimi-nimą.

Padėka savo brangiem vaikam Silvijai, žentui Leonui, sūnui Rolandui už atvykimą, gėles ir didelį rūpestį, o taip pat Margaritai Hale ir p. Balaišienei su dukra Diana. Negaliu visų išvardinti, bet visiems, kurie per savo maldas, prisidėjote prie mano nuostabaus pasveikimo. Už sveikinimus ir gėles dėkoju iš širdies gilumos. Lai Dievas laimina Jus visus. Aciū, aciū.

Joana Budnikienė

Prisikėlimo parapijos žinios

— "Lietuvos laisvės lyga", tai Lietuvoje sąjūdis, kuris platino atsišaukimą, kviesdamas paminėti 1948 metų gegužės 20-22 d. trėmimų į Sibirą 40-sias metines tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. KLB iniciatyva mūsų parapijoje šio skaudaus įvykio paminėjimas vyko praėjusį sekmadienį po 10.15 v. Mišių prie lauke stovinčių kryžių. Buvo giedamos giesmės, kalbamos maldos ir paminėtos kalinių pavardės bei įsmeigti kryželiai pievelėje. Po to buvo sugiedoti Kanados ir Lietuvos himnai. Dalyvavo laikraščių, televizijos bei radio atstovai.

— Ruošiasi tuoktis: Andrius D. Valevičius ir Alma M. Jakimavičiūtė.

— Susituokė: Laimutė Krivaitė su Mark Heintzman.

— Jaunučių ateitininkų šių metų paskutinis veiklos susirinkimas įvyks gegužės 29 d. po 10.15 v. Mišių parapijos posėdžių kambaryje.

— Karavano pasus platina knygnas, parapijos bankas ir parapijos raštinė. Lietuvių paviljonas "Vilnius" veiks mūsų patalpose birželio 17-25 d.d.

— Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras", Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 70 metų sukakties proga, birželio 12 d., 4 v.p.p., mūsų salėje vaidins Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės 4 veiksmų dramą "Aušros sūnūs". Režisuoja E. Dauguvietytė-Kudabienė. Lituanistinės mokyklos mokiniams įėjimas veltui. Visus dalyvauti kviečia parapijos tarybos visuomeninė sekcija.

— Bilietai į tautinių šokių šventę platunami salėje po Mišių.

— Parapijai aukų: \$50 — R. I. Paškauskai, St. Dargis; a.a. Vladio Simanavičiaus atminimui: \$30 — L. O. Radzevičiai; \$20 — V. S. Goldbergas; vienuolynui: \$100 — V. Daugėlavienė.

— Mišios gegužės 29, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Eugeniją Smalenskienę, 9.20 v.r. — už mirštas sielas, 10.15 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas (novena), už a.a. Mariją Rainienę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. už a.a. Petronėlę Urbonienę.

Andrew Witer, Parkdale-High Park rajono parlamento narys, Kanados piliečių vardu įteikė parlamentui memorandumą, kuriame reiškiamas opozicija prieš Kanados ir Sovietų Sąjungos susitarimą, kad bus įieškoma tik nacių karo nusikaltėlių įrodymų, o ne visų karo nusikaltėlių, kaip anksčiau Otavos vyriausybė buvo sutikusi. Memorandum reikalaujama, kad vyriausybė pakeistų sutartį ir įieškotų visų karo nusikaltėlių įrodymų.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiem su šventėmis mane sveikinusiem, kuriuos dėl ligos negalėjau pasveikinti. Taip pat aciū mane lankusiems ligos metu ir linkėjusiems greitai pasveikti.

Nuoširdus aciū —

Vladas Bakūnas, Pembroke, Ont.

PRIZIŪRĖSIU vaikus savo namuose High Park rajone. Skambinti tel. 534-9416.

PARDUODU automobilį, dėl senatvės negaliu vairuoti. Skambinti tel. 536-0513 ir klausiti Mikas.

ATLIEKAM visus namų remonto darbus — vandentiekio, šildymo ir kt. Skambinti K. Cibas 534-3882 arba J. Zaleskis 663-2125 Toronto.

Broniaus Povilaičio "LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO 1918-1940"

knygos sutiktuvės-akademija

Š.m. birželio 5, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje

Programoje: dr. B. Povilaičio asmuo — dr. J. Sungaila, knygos apžvalga — dr. P. Lukoševičius

Muzikinė dalis: Tomas Regina — fleita, Daiva Baršauskaitė — pianinas

Po programos vaišės.

Akademiją rengia ir visus kviečia atsilankyti —

KL katalikų centras ir LK mokslo akademijos Toronto židiny

"Tėviškės žiburių" administracija kapinių lankymo diena — gegužės 29 bus atidaryta nuo 1 v.p.p. iki 3 v.p.p.

Išsamus pranešimas apie planuojamus statyti slaugos namus įvyks birželio 2, ketvirtadienį, 10 v.r., Vilniaus Manor III-čio aukšto menėje. Visus kviečiame atsilankyti.

Neseniai išleistas Broniaus Povilaičio knygos "Lietuvos žemės ūkis 1918-1940", sutiktuvės, ruošiamos Prisikėlimo parapijos salėje birželio 5, sekmadienį, 4 v.p.p. Veikalas yra išskirtinai vertės nes apima visą Lietuvos nepriklausomybės laikų žemės ūkio raidą ir progresą. Autorius buvo vienas iš nedaugelio asmenų, kurie galėjo šia tema autoritetingai kalbėti. Žinome, kad dabar okupuotoje Lietuvoje žemės ūkį liečiantys faktai yra iškraipomi ir klastojami. Todėl objektyvus žemės ūkio aprašymas ir vertinimas yra neįkainojamos vertės dokumentas visai lietuvių tautai. Supažindinimą su knyga rengia KL katalikų centras ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos Toronto židiny. Rengėjai kviečia visuomenę gaušiai atsilankyti.

KLB Toronto apylinkės valdyba šiemet ruošia Karavano "Vilniaus" paviljoną birželio 17-25 d.d. Paviljono ruošimo reikalių svarstymui gegužės 31, antradienį, 7.30 v.v., Lietuvių namuose šaukiamas susirinkimas. Apylinkės valdyba kviečia tarybos narius, organizacijų atstovus ir pavienius asmenis, galinčius prisidėti prie "Vilniaus" ruošimo, šiame susirinkime dalyvauti. V.K.

Pasaulio lietuvių IV kultūros kongresas vyksta Toronte š. m. birželio 24-27 d.d., PLB seimas — birželio 28-30 d.d. Reikia nakvynių atvykstantiems iš kitų valstybių atstovams. Galintys priimti asmenis nakvynėi, prašomi skambinti vakarais P. Saplienei 654-9052, dienosimis — A. Jankaitienei 762-3838.

Putnamiečių susiejimas. Visos buvusios Putnamo bendrabučio auklėtinės kviečiamos susitikti per Tautinių Šokių Šventės savaitgalį Toronte, liepos 2 d., 2 val. p.p. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių sodyboje, 57 Sylvan Ave., Toronto, Ont. Čia bus proga pabendrauti, pasisvečiuoti, jaunus dienas prisiminti. Tos, kurios planuoja atsilankyti, prašome pranešti Gražinai Kriaučiūnienei 1816 Tecumseh River Dr., Lansing Mi. 48906. tel. 517-321-0091 ne vėliau gegužės 30 d. Jei atsisiras labai mažai norinčių, susitikimas bus atšauktas. Laukiame gausių atsiliepimų.

A.a. Eugenijaus Krono atminimui Gertrūda ir Albertas Repčiai "Tėviškės žiburiams" aukų \$20.

A. a. Eugenijaus Krono atminimui Lidija ir Juozas Valevičiai "Tėviškės žiburiams" aukų \$25.

A. a. Eduardo Vengrio atminimui Gertrūda ir Albertas Repčiai "Tėviškės žiburiams" aukų \$20.

A. a. Liudvikos Barčaitienės atminimui dviejų metų mirties proga Simas Barčaitis "Tėviškės žiburiams" aukų — \$50.

CHESSINGTON LIMOUSINES
vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasiūnas) Toronto
Tel. (416) 624-8181

Demonstracijos Lietuvoje

"The Globe and Mail" Toronto dienraštis gegužės 23 d. laidoje pirmajame puslapyje įsidėjo savo korespondento Lawrence Martin pranešimą iš Vilniaus su antrašte: "Lietuvoje patvirtintas protestas prieš Staliną". Pranešama, jog tūkstančiai lietuvių dalyvavo gegužės 22-23 d.d. savaitgalį Stalino režimą pasmerkiančiose ir 1948 m. sibirinius trėmimus mininčiose demonstracijose. Nurodoma, kad eilėje šventovių tūkstančiai lietuvių šia intencija meldėsi, o pats žurnalistas dalyvavęs šeštadienį vykusiose demonstracijose Vilniaus aikštėje. Ten buvo apie 4000 demonstrantų. Kalbėje eilė intelektualų. Vienas po kito jie atskleidė Stalino režimo niekšybes, kuris Lietuvoje įsigalėjęs dėka slaptojos Stalino su Hitleriu sutarties. Lietuvos kultūrinio fondo pirmininko pavaduotojas Gerimantas Jarvidas aiškines, kaip dešimtys tūkstančių nekaltųjų buvo kankinami ir žudomi. Tačiau, kai rusas Alexander Markel pradėjęs kalbėti rusiškai, jis buvęs nustelbtas minios šauksmų, reikalaujančių kalbėti lietuviškai. Tik

tai vienam organizatorių prašant, minia apriusiu ir leidus šiam rusui sava kalba pasmerkti Stalino žiaurumus, kurių auką, pasirodo, buvęs ir 1937 m. sušaudytas jo tėvas. Korespondentui keli intelektualai paaiškino, jog vietinė Lietuvos komunistinė vadovybė, nors ir nenoriai, bet davusi šiai demonstracijai leidimą. Daugelis milicininkų iš tolo šią demonstraciją stebėjo ir todėl eilė svarbesnių aktyvistų demonstracijoje nepasirodė, kad nebūtų suimti. Intelektualai korespondentą painformavę ir apie prieš mėnesį įvykusį susitikimą intelektualų su komunistine valdžia lietuvių tautos reikalais. Ten buvę reikalauja perrašyti Lietuvos istorijos mokyklinius vadovėlius, nes dabartiniai esą šlamštas. Galų gale korespondentas nurodė, kad poetas Nikolas Karčiasukas šeštadieninėje demonstracijoje susilaikęs audringiausio minios pritrimo, kai pasitūlęs aikštėje pastatytą paminklą, kuris "bylotų apie mūsų tautos orumą, vienybę ir ateitį". Tuoj pat šiam projektui buvę pradėti rinkti pinigai. J.S.

Dėl praktiškumo nukenčia principai

"The Toronto Sun" dienraščiui žinomas korespondentas Lubor J. Zink gegužės 16 d. rašė apie 16-jį iš eilės Baltiečių vakarą Otavoje. Šį kartą vakare dalyvavo ir min. pirm. Brian Mulroney. Tai esą tikras ženklas, kad parlamento rinkimai yra labai arti. Iki šiol ministeris pirmininkas neturėjo laiko Baltiečių vakare dalyvauti. Vieną kartą lyg netyčia buvo užsukęs P. E. Trudeau. Reguliarus vakaro dalyvis yra Ed Broadbentas, kuris asmeniškai priitaria baltiečių siekiams, tik prisibijo savo kairiųjų radikalių. Šį vakarą jis buvęs daug aktyvesnis, nes ir keli balsai gali už-

tikrinti įkopimą valdžion. Tik sunku tikėti, mano korespondentas, kad baltiečiai balsuotų už socialistinę partiją, kai nuo kairiųjų taip daug nukenėjo jų kraštai. Bet negalima jų politikų kaltinti už pastangas.

Baltiečiams šis vakaras buvo svarbus ne tik, kad jų tarpe pečiai trynėsi ministeris pirmininkas, bet dar svarbiau — šiais metais yra Estijos, Latvijos ir Lietuvos 70 metų nepriklausomybių sukaktis. Šie kraštai trumpai džiaugėsi savo valstybių nepriklausomybe, nors turėjo su Sov. Sąjunga draugiškumo ir nepuolimo sutartis. Stalino ir Hitlerio slapto susitarimu šie kraštai 1940 m. buvo užplūsti Raudonosios armijos. Nuo to laiko nesuskaičiuojami baltiečiai skaičiai žuvo sovietų gulage, o taip pat dideliame pavojuje yra ir jų tautinė egzistencija.

Pagrindinis vakaro kalbėtojas gynybos min. Perrin Beatty entuziastiškai sakė baltiečiams: "Kanada niekad nepripažino Baltijos valstybių aneksijos ir niekad nepripažins". Tačiau baltiečiams tai nedidelė pagunda. Jų didelės pastangos, kad Baltijos valstybių laisvės likučiai simboliai — garbės konsulai būtų įrašyti į diplomatų sąrašus, negauna valdžios pritarimo. Mat vyriausybė bijo užrūstinti Kremliu, kad nesukurtų kviečių prekyba. Tame vakare tarp skambių žodžių baltiečiai gavo tik vieną pažadą, kad Kanada de jure nepripažins Baltijos valstybių Sov. Sąjungai. Tai toks galingas ir smarkus laisvės gnyimas! "Draugų ten iš juoko kinkos turi drebėti" baigė korespondentas savo straipsnį. J.A.

Pajieškojimas

Šadauskas Petras (sūnus Šadausko Petro, sūnus Simono) gyvenančio Viliotės kaime, Židelių valsčiuje, Mažeikių apskrityje, ieško dedžių: Kazimiero (s. Simono) ir Simono (s. Simono) arba jų vaikų (pusbrolį ir pusseserį), išsiskyrusių prieš 50 metų. Žinantys apie juos, prašome rašyti: Aldona Dyšas, 4474 Mapleridge Pl., Kettering, Ohio 45429.

Atkreipkite dėmesį!

Kanados Lietuvių Bendruomenės specialus projektas. Renkame informaciją apie jūsų organizacijos veiklą. Išsiuntėme anketą kiekvienai apylinkei, ieškodami žinių apie leidinius, parapijas, lietuvių namus, šokių grupes, ansamblius ir kt. Prašome apylinkių ryšininkus užpildyti gautus blankus ir grąžinti mums iki 1988 m. gegužės 31 d. Jei jūsų organizacija negavo anketos, prašome mums paskambinti ir tuoj ją jums atsiųsime.

Adresas: Užsienio Tiltai, 68 Coolmine Road, Toronto, Ontario M6J 3E9, Canada. Tel. (416) 534-0149

MONTREALQUE

Montrealio lituanistinės mokyklos 40 metų sukaktis paminėta veiklaus tėvų komiteto suruoštu pobūviu gegužės 14 d. AV parapijos salėje. Rengėjų pravesta gera reklama sutraukė arti 300 svečių, kurių dauguma buvo šios mokyklos auklėtiniai ir buvę bei dabartiniai mokytojai.

Asta ir Linas Staškevičiai taikliai pravedė šį pobuvį, pirmiausia pakviesdami dr. Violetą Kertienę iš Čikagos paskaitai. Paskaitininkė kalbėjo ilgokai — 50 min. — apie lietuvių išeivių kultūrinę spragas, kurios sudaro daugumai jaunimo studijuojant tiksluosius mokslus. Po paskaitos Montrealio vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus, padainavo penkias dainas. Publikai prašant, pridėjo dar vieną dainą. Vieną savo kompozicijos kūrinių pianinu paskambino oktetą vadovas. Dr. Henrikas Nagys buvusių mokyklos vedėjų ir mokytojų vardu džiaugėsi mokyklos sukaktimi ir išvardino asmenis, kurie savo nuoširdžiu darbu ypatingai stiprino mokyklą, būtent kun. Jonas Kubilius, SJ, ir trys mirę — Augustinas Ališauskas, Jonas Kardelis ir Jieva Rimkevičienė. KLB krašto valdybos vardu sveikino Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė ir įteikė dovaną — čekį. Arūnas Staškevičius sveikino KLB Montrealio apylinkės valdybos vardu.

Tėvų komiteto pirm. Violeta Adomonytė-Ramsey dėkojo visiems mokytojams ir išvardino buvusius mokyklos vedėjus, paprašydama mirusiųosiuos pagerbti tylos minute. Mokyklos įkūrėjų bei ilgamečių globėjui kun. J. Kubiliui ir 25 metus mokykloje dirbusiai mokytojai ir vedėjai Monikai Jonynienei įteikė plaketes. Klebonui kun. J. Aranauskui palaiminus visus dalyvius ir būsimas vaišes, prasidėjo vakarienė.

paruošta dabartinių mokinių mokytojų. Po vakarienės tėvų komiteto narė Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė dėkojo nuolatiniams mokyklos rėmėjams — "Litui", KLB ir kitiems. Vėliau ji pravedė loteriją. Galiausiai padėką išreiškė visiems prie šio vakaro prisidėjusiems vyriausia pobūvio vadovė Stasė Mikalajūnaitė.

Pabrėžtina, kad visi čia suminėti asmenys, išskyrus paskaitininkę, dalį oktetą ir jo vadovą, yra baigę Montrealio lituanistinės mokyklą.

Šia proga gana gražiai yra išleistas "Montrealio lituanistinės mokyklos metraštis 1948-1988", kurį sudaro mokyklos istorija, daug mokinių grupinių nuotraukų ir keliolika skelbimų. Reikia apgailestauti, kad metraštyje yra daug gramatinių ir kitokių klaidų, kurios nedovanotinos mokyklos leidinyje.

I baltiečių vakarą, ruošta susitikimui su parlamentarais Otavoje, iš Montrealio buvo nuvykę Gintaras Nagys, dr. Petras Lukoševičius ir Vincas Piečaitis.

A. a. Juozas Kupris-Kuprevičius, 81 m. amžiaus, mirė gegužės 12 d. Iš AV šventovės palaidotas gegužės 16 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dukta su šeima ir giminės bei artimieji Kanadoje, JAV-se ir okupuotoje Lietuvoje.

A. a. Petronėlė Zinaitytė-Norkeliūnienė, 89 m. amžiaus, mirė gegužės 12 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės gegužės 16 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sūnus ir dukta su šeimomis, brolis Welland, Ont., ir sesuo ok. Lietuvoje.

A. a. Elena Kiniauskaitė-Brady, 51 m. amžiaus, mirė gegužės 10 d. Kalgaryje. Ten ir palaidota gegužės 14 d. Liūdi motina ir trys sėsys su šeimomis. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS

Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

Certifikatus	9 %	Taupymo — special.	5 1/4 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 %
1 metų	8 1/4 %	Taupymo — kasdienines	4 3/4 %
180 d. - 364 d.	7 1/4 %	Einamos sąsk.	4 1/2 %
120 d. - 179 d.	7 %	RRIF — RRSP — term.	9 1/4 %
60 d. - 119 d.	6 3/4 %	RRIF — RRSP — taup.	6 %
30 d. - 59 d.	6 1/2 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 1/4 %, asmenines — nuo 11 %

Nekiln. turto nuo 9 3/4 %, asmenines — nuo 10 1/2 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	—
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	—

LIUDAS MONTSVILAS, išdirbęs 15 metų Ontario meno galerijoje, įremina fotografijas, paveikslus, 667 Windermere Ave., tel. 763-5863 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

KURIE PASISKOLINOTE cemeninius gelių puodus nuo kapaviečių Rūtos Ontonio ir Martos Laske, prašome grąžinti atgal. Aciū.

LAIKE DVIEJU AR TRIJU mėnesių turėsiu keisti butą. Esu nerūkantis ir negeriantis, 67 metų pensininkas. Jeigu kas turite išnuomoti High Park apylinkėje du kambarius ir virtuvę, prašau paklikti savo telefono numerį skambinant 532-1950 bet kuriuo laiku.

REIKALINGA lietuviškai kalbančiai moteris prižiūrėti 2 vaikus liepos 2 ir 3 d.d. Skambinti rytais ar vakarais tel. 845-6084, Oakville, Ont.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parpinama salė, muzika, gėles, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

IŠNUOMOJU du kambarius ir prausyklą nerūkantiems asmeniui. Skambinti tel. 626-3298 Islingtone.

HIGH PARK rajone išnuomojamas nerūkantiems ir dirbančiam asmeniui kambarys ir virtuvė su baldais pirmame aukšte, atskiru įėjimu. Skambinti tel. 762-1569 Toronto.

AUKŠTA, MALONAUS BŪDO, 32 metų amžiaus lietuvių moteris, filologė, mokanti daug kalbų, gyvenanti su 7 metų dūkrele Vilniuje, nori susipažinti su sąžiningu ir ramaus būdo lietuvių vedybų tikslu. Rašyti — Birutei "Tėviškės žiburių" adresu.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR